

LIBURU EDERRA.

**BIBLIOTECA
VASCÆ**

F. de Abrisqueta

APPROBATION.

J'ai lu, par ordre de M^{sr} l'Évêque de Bayonne, un ouvrage intitulé : *Liburu Ederra, Aita Cardaneraz Jesuistac eguina, Laphurdico escarara itzulia*; je le crois très-propre à augmenter la foi, à nourrir la piété et à assurer les progrès spirituels des âmes pieuses.

Bayonne, le 16 Janvier 1857.

HARAMBOURE,

Vicaire-général,

APPROBATION

L'an 10, par ordre de M^r l'Evêque de
Bayonne, un ouvrage intitulé : L'Esprit
Eternel, des Cardinaux : Les saints
esprits, l'apôtre nous dit : Je
le crois très-propre à augmenter la foi,
à nourrir la piété et à assurer les pro-
grès spirituels des âmes pieuses.

Bayonne, le 16 Janvier 1817.

BARANBOURG.

L'imprimeur.

LA CONSECRATION.

LIBURU EDERRA,

AITA CARDAVERAZ

JESUITAC EGINA,

LAPURDICO ESCARARA ITZULIA.

BAYONAN,

ANDRE LAMAINÈRE ALHARGUNAREN MOLDIZTEGIAN.

1856.

IRACURTZAILEARI.

Duela ehun urthe hurbil, Jesusen compainiaco aitetarie batec, Agustín Cardaveraz Donestiarrac argitara eman zuen liburu bat ceina deithu baitzuen : *Aita San Ignacioren Egercicioen gañean afectoac*. Ascoe uste izan dute bidegabezki, liburu hura jaun done Inacio Loiolacoaren obretarie ilkhia cela eta Escaldunentzat moldatua. Bainan ez; baldin jaun done Inacioc eracuxi izan badu-ere saila, ez-da gutiago egia orhea eta orhapena, guciac aita Cardaberaci zor diotza-

gula. Hura cen misionario argitu, hizdun eder bat, jaincozco gizon, asco nekhe erabili zuen bat. Eta egin izan cituen liburu chiki moltcho bat escaraz bere herritaren ona - gatic. Hunenbat prezatuac izan ciren beren mendean, non Toledoco cardinal jaunac eman baitcituen ehun egunetaco indulgentciac, liburu hekietarie edocein horri edo plama iracurtcecotan.

Ororen artean bat agertcen da ederrenic, eta hemen deramagu Lapurdico escararat itzulirie, ceren ascoc adi ez - liroten Gipuzcoaco hitzalda. Mende bat egon da Liburu hau gutaz ezagutua izan gabe; eta egiazki damu ciaitekeen hemendic goiti gureztat ilhumpe

berean lo egin cezan. Baldin obra berritu hau izaten bada zombait arima hiratuen gozagarri eta bertce zombaiten onerat bihurrazle, hura izanen-da egilearen axegin osoa eta zoriona.

MEZA SAINDUA.

Mez-aintcineco othoizta.

Jauna, bekhatore ni naicen bezalacogatic eraman duzu zure heriotee erdiragarria. Oliberetaco baratcean hasi cinduen zure pasionea, eta Golgothaco mendian, gurutcearen gainean itzez josia cinelario, zure Aitari escatu cineroen nere bekhatuen barkhamendua. Indazu othoi gracia sentimendurekin entzuteco meza hau, cinetan aphezac zure urhaxen gainean eramannen bainau zure sacrificio doloragarria complitu izan cen lekhu gucietara. Zure saihexeco zauri sacratutic ilkhi bedi ithurri-bat, nere bekhatu guciac garbituco dituen.

— 2 —

Apheza agertcean.

Jesus sartean da Oliberetaco baratecan.

Jesus nere Jaun ona ¿cer etcen izan zure bihotz-hestura ceinetan nere bekhatuentzat hasi behar baitcinduen zure pasione lazgarria? Damu min dut zuc nigatic jasanen ditutzun oinhaceez. Gaizkiaren urrikiac erdira beza nere bihotza; zure cariaz, egun batez, ardiex dezadantzat doxauen zoriona.

Aphezac othoitz egitean.

Jesusec othoitz egiten du baratecan.

Jesus Jauna, zuc zure lasturan onhexi cinduen aingeruen laguntza. Ni deusere ez naiz nere baitharic; egizu beraz, nere aingeru onac lagunt nezan ni-ere nere othoitcean.

Confiteorreen.

Jesus lurrera makhurtua.

Jainco handia, abuspez nago nere bekhatuen barkhamenduaren eske. Aithor-

— 3 —

teen dut handiac eta hainitzac direla zuri egin darozkitzudan damuac, bainan handiagoa da oraino bekhatoreari dago-cozun urricalmendua. Oi Jesus ona, odolezco icerdia zuc zure hestura gaitcean ichuri cinduen bezala, egizu nic begietaco nigarrac ichur detzadan, nere bekhatuen urriki minean.

Aphezac aldareari musu ematean.

Jesus traditua Judasen musuaz.

Oi Jesus amulxua, eztitasun osoan jasan cinduen Judas traidorearen musua. Begira nezazu parte hartecic sacrilio icigarri horrelacoan, eta indazu, munduco irainac eztiki jasaiteco indarra.

Apheza escuin aldera itzultcean.

Jesus preso eramana.

Jauna, preso eramán cintuztenec etzakiten cer hari ciren. Nic ez-dut estacuru bera emanen. Bekhatu egitean ba-

— 4 —

nakien cer damua egiten narotzun. Halaric-ere, zaren ona-gatic, barkha dizadazu othoi nere hoben handia.

Introitean.

Jesusec harteen du zañlao bat.

Jainco Semea jotcen dute, eta nic, naicen ez-deusac, elhe makhur-bat-ere ecin jasan! Indazu, Jauna, zure bihotceco eztitasun horretarie den gutiena, amoreagatic zure icusecari ederra ez-dezadan utz alferretan erortcora.

Kirie eleizonetan.

Jesus Jaun done Petriz ukhatua.

Jesus maitea, hirur alditaraino apostoluen buruzagiaz ukhatua izan cinena, urricai zaite nere fluchtasunari, eta ez dezazula permeti nic-ere ukha zaitzadan bekhatu mortalaz.

Dominus vobiscum erraitean.

Jesusec begirateen dio Piarresi.

Jauna, zure begiratec batec urratu

— 5 —

zuen Piarresen bihotza. Zure graciac orobat urt beza nere bihotceco horma.

Gloria in excelsiscean.

Ospe Jaincoari ceruetao hergorenetan, eta bakea gizon prestuei lurraren gainean. Goresten zaitugu. Benedicaten zaitugu. Adoratcen zaitugu. Ospatcen zaitugu. Eskerrac bihurtcen darozkitzugu, oi Jainco Jauna, ceren zaren ospez bethea. Ceruco Erregea, Jaincoa, Aita gueiz botherexua; Janna, Seme bakharra, Jesu - Christo, Jainco Jauna, Jaincoaren umerria, Aitaren Semea; munduco bekhatuac eceztatcen dituzuna, urricalmendu gutaz, onhex zazu gure othoitz. Aitaren escuinean jarria zarena, urricai zakizkigu, ceren zaren bakharric saindu, bakharric nausi, bakharric handi, oi Jesu-Christo, Izpiritu Sainduarekin batean, Jainco Aitaren ospean. Halabiz.

— 6 —

Ondoco otholtcetán.

Jesusec gugalie egartcen ditu irainac eta escarnioac. Jainco Aita, zure seme maiteac jasan cituen oinhaceac eskeintcen darozkitzut, entzun dezazuntzat nere othoitza eta barkha nere bekhatu eragabeac.

Epichtolan.

Jesus Pilatusen aintcinera eramana.

Ai Jauna, zu saindutasuna bera zarena, gaichtagin baten pare, tribunalen aintcinera ceramatzate; gezurrezco iratchikimenduz, heriotce racondenaraci nahi zaituzte. Etani, gizaseme dohacabea, gaizkia gaizkiaren gainera metatu dudana, bicirie uzten nauzu oraino, eta ez-nauzu galdegiten zure tribunal zucenera. Zure onegiac hausten du nere bihotza. Iraupen onean iraun dezala nere urrikiac; penitenciac borra detzala nere hobenac; nigar uharretan garbi dezadala

— 7 —

nere arima, soineco churitan ager nadiantzat, zuc galdegiten nauzunean zure aintcinera.

Munda cor meum erraitcan.

Jesus Herodesen aintcinera eramana.

Oi Jesus, ceinen emetasun handiarekin harteen dituzun, gaichtoki zure contra althateen dituzten iratchikimenduac. Indazu zure indarretic izpi bat, pairuxuki jasan dezadantzat nere contraco solasac.

Ebanjelioan.

Jesus trufatua eta Pilasus-gana arereramana.

Escarnio eta irainac eraunxiaca jaus ten dira zure gainera, oi Jesus amulxua, eta zu etzare sutan jartcen. Criminel bat iduri, tribunaletic tribunalera bacera matzate, eta zu bildox inocenta bezain ezti zaude. Huneletan iracaxi nahi izan darotazu, nola eraman behar dudan

munduco bicitzea. Begiraturen naiz be-
thi zure Ebanjelioco hitcei eta, zure le-
gearen azpian igurikiren dut zure agint-
cen bethapena.

Credoan.

Sinesten dut Jainco bati, Aita guez
botherexuari, ceru lurren Egileari. Sin-
hesten dut Jesu-Cristo Jauna, Jainco-
Seme bakharrari, ceina egundainotic
Aita-ganic iraulgia baita, Jaincoa Jain-
coa-ganic, argia argitic, Jainco egiazcoa
egiazco Jaincoa-ganic; iraulgia dela etez
egina Aita-ganic; izantza ber-batecoa
dela; gugatic eta gure salbamendua
gatic jauxi izan dela ceruetaric; Izpiritu
sainduaren berthutez, haragi hartu duela
Maria Birjinaren sabelean, eta *Gizon*
egin dela. Gugatic gurutecari josi, hil
eta chortcia izan da. Hirugarren egu-
nean biztu eta cerura igan izan da, eta
jarria dago Aitaren escuinean. Eta ber-
riz osperekin itzuliren da hilen eta bicien

juiatcera, eta haren erreinuac ez-du
akhabantzaric izanen. Sinheste dut Iz-
piritu Saindu, Jaun bici emailleari, ceina
Aita eta Semea-ganic iraulgiteen baita,
Aitarekin eta Semearekin batean adora-
cen eta ospateen baita, eta profeten ahoz
mintzatu izan baita. Sinheste dut Eliza
bakhar, saindu, catolico eta apostoli-
coari. Aithorematen diot bathaio bakhar
bati, bekhatuen barkhamenduentzat de-
nari. Eta igurikiteen dut hilen arrebiz-
tea, eta bethiereco bicia. Halabiz.

Calitza agerritcean.

Jesus buluzten dute.

Jesus emea, zure gorphutz sacratua
buluztera utci cinduenean, iracasten ci-
nerotan nola nie-ere cofesioaz buluza-
raci behar dudan nere bihotza bere be-
khatuzco azaletic. Eginen-ere dut zure
nahiaren arabera.

Ofertorioan.

Jesus azolatua.

Icusten dut nere Jaun ona harroin bati estecatua. Carrote ukhaldiee larruteen dituzte haren sorbaldac, odola zurrutaca dihoaco alde orotaric. Ai Jesus maitea, nere bekhatuec ezarri ceraituzte planta ikharagarri hunetan. Ai ordu gaichtoan egin nuela nere lehen bekhatua ! Urriki dut, Jauna; eta urricazaita niri. Zure graciae begira nezala nere gaichtakeria beltzetara bihurtetic.

Calitza estaltcean.

Jesus arrantzez khorotua.

Arrantee zorrotzac zure belhar sacratuan sartu ciren bezala, bekhatuaren damuac sistaca beza nere bihotz galdua, nere urriki minac irabaz dizadantzat saildu baten khoroa.

Aphezac escuac garbitcean.

Pilatusec escuac garbitcen ditu.

Pilatusec, escuac chahutcen cituelaric, Juduei erran ceroeten : *Garbi naiz inoent hunen odoletic, zuei izanen da horretaz ihardestea.* Hitz horietaz condenatcen ditu Jaincoaren exaigoan bici diren bekhatore guciac. Jesus Jauna, ez benedi, hekien balxan gelda, ez-benedi hil zure exaigoan. Hortaracotz borthitz nezazu zure graciaz.

Orate fratres erraitcean.

Pilatusec Juduei erraiten diote : Huna Gizona.

Oi cer ordua ! Juduei Pilatusec Jesus inoenta eracusten diotenean, gaichtagin hekiec, eragabeki oihuz abiatcen dira : *Gurutceficatua izan bedi ! Gurutceficatua izan bedi !* Ai eta ni, naicen bekhatore hondagarria ¿ cer egin dut bertecoric, ecenetz oihu bera, noiz-eta deblauki

bekhatuaren lohian balxaztatu izatu bai-naiz? Jesus ona, ez-orhoit horretaz, bairan oraico nere urrikia zure bihotz ez-tian othoi onhex dizadazu.

Prefacioan.

Jesus condenatua.

Ai Jaungoico nerea, laztua nago Jesus hoben gabea heriotcera condenatua icus-teaz. Ai eta ni, gaichtagin bekhatuz maldatua, bici naiz oraino! Eta ceruco hasarredura zucena ez-nau ifernuco zolaraino hondateen! Ez-zu, Jauna, bairan ni zucena da hil nadien. Bairan bi-ciaren aita zare zu. Egizu heraz hil na-dien bekhatuari eta munduari; eta bitz nadien zure ceruetaco ospean.

Santusean.

Saindu, Saindu, Saindua da Jauna, armadetaco Jaincoa. Ceru lurrac betheac dira zure ospez. Benedicatua izan da-diela Jaunaren icenean heldu cerocuna. Ospe ceru gorenetaraino!

Ondoco othoitzac.

Jesus gurutea soinean.

Jesus maithagarriac harteen du gu-rutce dorphea soinera. Ai gizonen be-khatuac cembatez dorpheagoac ceraizcon oraino! Bitima saindua abiatcen da men-dia gora, hebaindua, hor-hemen erori-coca, icerdi-leçac eta odola dariotza alde orotarie. Ai emacume dohaxua, cei-na soldadu eta burreuen artetic sartu-rie, bihotzoiki goan baitcen, Jesus mai-tearen begitarte oihal churiz chukhat-cera! Dohaxuac bertee emacume, Jau-nari nigarrez jarraiki cirenac! Ai Jaun ona, nere bekhatuec hortaratu zaituzte. Emacume sainduac bezala nigar eginen dut, ez-zure gainean, bairan nere doha-cabetasun auhendarriaren gainean. Jauna, nahi duzu izan gurutceari gaich-taginen escuz itzatua. Horrela nahi duzu hauxi debruari bekhatuac gizonaren

gainean eman cioen nausitasuna. Bada ez-dut nie zure obra urratuco; ez-dut hemendie aintcina exai gaichtoari bekhatuaz escuric eman nahi.

Ostiaaren altchapenean.

Jesus gurutcean altchatua.

Oi nere begiac, nigar egizue. Huna non aingeruen Erregea nigatic gurutcean altchatua den. Oi amodio harrigarria! Ni-ere altchatu nahi naiz lurretic zugana. Lagunt nezazu hemengo lokharrien trencateen, bici ez nadientzat gaurgeroz cerucotzat baicen.

Calitzaren altchapenean.

Jesusen odola ichurteen da zaurietarie.

Jauna, zure zaurietarie jausten den odola, izan bedi nere bekhatuen garbitceco.

Ondoco othoitzac.

Jesusec othoitz egiten du gizonentzat.

Oi Jesus eztiá, gizonac hilarazten zaitu

crudelki, eta zu gizonarentzat zaude othoitcean. Ohoin onac orduan ezagutcen du zure jaincotasuna. Hura bezala, ni-ere bihurtcen naiz zugana; eta zuc bezala, barkhatuz bidegabe egin darotatenei, othoitz egiten dut hekientzat.

Paterrean.

Jesusen hitzac gurutcean.

Jesusec gurutcearen oinetan icusten du bere ama inconiatua, eta maite duen dicipulua haren aldean. Amari erraiten dio: *Horra zure semea*. Eta dicipulari: *Horra zure ama*. Oi Jauna, gizon guciez orhoit cinen orduan. Gizon guciei zure ama, amatzat eman cineroeten orduan. Jartcen naiz beraz ama maite hunen gerizaren azpian eta bihurtcen diotzat ume on batec bere amari zor diotzan ohore eta amodioa.

Ostia haustean.

Jesus hiltcen da gurutcean.

Oi Jauna, neretzat gurutcean hil cinen

bezala, hil bedi nere bihotza lurrari,
eta bici bedi zu baithan.

Ostiaren zathi-bat calltzan sartcean.

Jesusen arima jausten da ifernuetara.

Patriarken, profeten eta debruaren
gathibu zauden saindu gucien librateera
jausten zare, oi nere Salbatzailea. Hala-
ber hauxkitzu nibaithan bekhatuaren
lokharríac, nohan ni-ere umerri notha-
gabeari jarraikitzen diren sainduetara.

Agnus Dei erraitcean.

Asco gomberlileen dira gurutearen aintean.

Jaincoaren umerria, munduco bekha-
tuen borratzailea, urricalmendu gutaz.
Zue jasaiten dituzu gure bekhatuac. Ez-
bekigu alferterra bihur zure sacrificioa.

Comunionean.

Jesus ehortia.

Jauna, hobi berri batera jausten da
zure gorputza. Nere bihotza-ere hobi

bat bezala da, bainan bekhatuaz ilhun-
dua. Ai Jauna, ez-naiz gai sar zaitecen
nere atherbean, ordean errazu hitz ba-
khar-bat eta sendatua izanen da nere
arima. Zato beraz, Jauna, zato nere
gaitz gucien iraungiteera. Zato argi zazu
nere bihotza zure argi ederrenez. Sunxi
beitez ilhundura guciac, eta nibaithan
nere Jauna erregina bedi bethico men-
detan.

Aphezac erhiac garbitcean.

Jesus balxamutua.

Jesus nere Jauna, hala nola Nicode-
mec et Joseph Arimathiarra balxamuz-
tatu baitzuten zure gorputz sacratua,
nic-ere nahi dut berthuteen balxamuaz
aphaindu nere gorputz bekhatorosa.

Comunione ondoan.

Jesusen biztea.

Hilen artetic biztu cinen, Jauna, hiru-
garren egunean. Eta ni hila eta ehortcia

nago nere becatuen pean. Bainan iharrosiren dut nere estalgi dorphea, chutituren naiz, eta emanen naiz zure bideari, esperantzarekin egun batez helduren naicela ceruco zure ospe dohaxura.

Apezac Dominus vobiscum erraitéan.

Jesusen lehembicio agerpéna.

Jesus Jauna, bozcarioz bethe cintuen zure Ama maitea eta zure dicipuluac, lehembicoric cineraioténean aguertu. Baldin zure itchura baicen icus ahal ez badezaké mundu hunetan, bedere esperantza dut, egun batez, zaren bezala icusiren zaitudala aingeruen erdian, zure ceru dohaxuan.

Azken othoitzac.

Jesus berrogoi egunéz solastatén da bere dicipuluekin.

Cerura althatu aintcinean, berrogoi egun eman cintuen Dicipuluei zure legea iracastén. Argi nezazu ni-ere zure mi-

nistroén ahoz, nihoiz-ere bazter ez-nedin zure bide saindutic.

Azken aldico Dominus vobiscum erraitéan.

Jesu igaitén da cerura.

Jesu-Cristo nere Jauna, osperekin cerura igan cinena, indazu othoi lurreco gaucén higuintza, eta deith nezazu zure egiazco ontasunen gozatcera.

Benedicionean.

Izpiritu Sainduaren jauspéna.

Izpiritu Sainduaz zure dicipuluac ar-gitu eta borthiztu cinituen bezala, halaber Jauna, garbi eta hazcar zazu nere bihotza.

Azken Ebanjelioan.

Jauna, gizona-gatic ethorri cinen munda, gizona-gatic pairatu cinduen eta hil cinen. Sainduéc eta aingeruéc ceruetan ospatén zaituztén bezala, nie-ere go-

resten zaitut hemendie. Ahantz bekitzu nere bekhatuac, eta indazu gracia, egu-
netie egunera aintcinatceco saindutasu-
neraco bide onean. Halabiz.

Mez-ondoco otholtza.

Jesu-Cristo nere Jauna, Jainco-Semea,
nere Salbatzailea, eskerrac bihurtzen
darozkizut zure ongi-egin guciez, eta
bereziki ceren egun egin darotazun
Meza sainduaren entzuteco gracia. Be-
gira nezazu othoi galpeneco bidetarie,
nere arima gorputcetie ilkhitzen de-
nean gai izan dadientzat sartceco zure
sainduen gorthean. Halabiz.

BEZPERAC.

Pater Noster, etc., Ave Maria, etc.

Deus, in adiutorium meum intende.
R. Domine, ad adjuvandum me festina.

† Gloria Patri, et Filio, et Spiritui
Sancto : * sicut erat in principio , et
nunc et semper, et in secula seculorum.
Amen.

Ant. Dixit Dominus.

Psalmoa 109.

Dixit Dominus Domino meo : * Sede
à dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos * scabel-
lum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus
ex Sion : * dominare in medio inimico-
rum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ
in splendoribus sanctorum : * ex utero
ante luciferum genui te.

Juravit Dominus , et non pœnitebit
eum : * tu es Sacerdos in æternum se-
cundùm ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis , * confregit
in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus , implebit rui-
nas ; * conquassabit capita in terrâ mul-
torum.

De torrente in via bibet ; * propterea
exaltabit caput.

Ant. Dixit Dominus Domino meo ;
* Sede à dextris meis.

Ant. Fidelia.

Psalmoa 110.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde
meo, * in concilio justorum et congrega-
tione.

Magna opera Domini, * exquisita in
omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus :
* et justitia ejus manet in seculum se-
culi.

Memoriam fecit mirabilium suorum,
misericors et miserator Dominus : * es-
cam dedit timentibus se.

Memor erit in seculum testamenti
sui : * virtutem operum suorum annun-
tiabit populo suo.

Ut det illis hæreditatem gentium :
* opera manuum ejus veritas et judi-
cium.

Fidelia omnia mandata ejus, confir-
mata in seculum seculi, * facta in veri-
tate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo,
* mandavit in æternum testamentum
suum.

Sanctum et terribile nomen ejus :
* initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus omnibus facientibus
eum : * laudatio ejus manet in seculum
seculi.

— 24 —

Ant. Fidelia omnia mandata ejus ,
confirmata in seculum seculi.

Ant. Qui timet Dominum.

Psalmoa 111.

Beatus vir qui timet Dominum , * in
mandatis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus : * ge-
neratio rectorum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus ; * et
justitia ejus manet in seculum seculi.

Exortum est in tenebris lumen rectis ;
* misericors et miserator et justus.

Jucundus homo qui miseretur et com-
modat, disponet sermones suos in judi-
cio ; * quia in æternum non commove-
tibur.

In memoria æterna erit justus ; * ab
auditione mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domino,
confirmatum est cor ejus , * non commo-
vebitur donec despiciat inimicos suos.

Dispersit, dedit pauperibus ; justitia

— 25 —

ejus manet in seculum seculi ; * cornu
ejus exaltabitur in gloria.

Peccator videbit et iraseetur, denti-
bus suis fremet et tabescet : * deside-
rium peccatorum peribit.

Ant. Qui timet Dominum , in manda-
tis ejus volet nimis.

Ant. Sit nomen Domini.

Psalmoa 112.

Laudate, pueri, Dominum ; * laudate
nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum , * ex
hoc nunc et usque in seculum.

A solis ortu usque ad occasum , * lau-
dabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Domi-
nus , * et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui
in altis habitat , * et humilia respicit in
cœlo et in terra ?

Suscitans à terra inopem , * et de
stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus, *
cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo,
* matrem filiorum lætantiem.

Ant. Sit nomen Domini benedictum
in secula.

Ant. Nos qui vivimus.

Psalmoa 113.

In exitu Israel de Ægypto, * domus
Jacob de populo barbaro.

Facta est Judæa sanctificatio ejus, *
Israel potestas ejus.

Mare vidit et fugit: * Jordanis con-
versus est retrorsum.

Montes exultaverunt ut arietes, * et
colles sicut agni ovium.

Quid est tibi, mare, quòd fugisti? * et
tu, Jordanis, quia conversus es retror-
sum?

Montes, exultastis sicut arietes, * et
colles, sicut agni ovium?

A facie Domini mota est terra, * à fa-
cici Dei Jacob.

Qui convertit petram in stagna aqua-
rum; * et rupem in fontes aquarum.

Non nobis, Domine, non nobis, * sed
nomini tuo da gloriam.

Super misericordia tua et veritate
tua; * nequandò dicant gentes: Ubi est
Deus eorum?

Deus autem noster in cælo; * omnia
quæcumque voluit, fecit.

Simulacra gentium argentum, * opera
manuum hominum.

Os habent et non loquentur; * oculos
habent et non videbunt.

Aures habent et non audient; * nares
habent et non odorabunt.

Manus habent et non palpabunt, pe-
des habent et non ambulabunt: * non
clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea, * et
omnes qui confidunt in eis.

Domus Israel speravit in Domino;
* adjutor eorum et protector eorum est.

Domus Aaron speravit in Domino ;
* adjutor eorum et protector eorum est.

Qui timent Dominum speraverunt in
Domino ; * adjutor eorum et protector
eorum est.

Dominus memor fuit nostri, * et bene-
dixit nobis.

Benedixit domui Israel, * benedixit
domui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent Domi-
num ; * pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos, * super
vos et super filios vestros.

Benedicti vos à Domino, * qui fecit
cælum et terram.

Cælum cœli Domino : * terram autem
dedit filiis hominum.

Non mortui laudabunt te, Domine,
* neque omnes qui descendunt in infer-
num.

Sed nos qui vivimus, benedicimus
Domino, * ex hoc nunc et usque in
seculum.

Ant. Nos qui vivimus, benedicimus
Domino.

Capitula. Ephes. 1.

Benedictus Deus et Pater Domini nos-
tri Jesu Christi, qui benedixit nos in
omni benedictione spirituali, in cœlesti-
bus in Christo, sicut elegit nos in ipso
ante mundi constitutionem, ut essemus
sancti et immaculati in conspectu ejus
in caritate.

It. Deo gratias.

HYMNOAC.

Mendecoste ondoco Igandelaco.

OLUCE qui mortalibus
Lates inaccessâ, Deus !
Præsente quo sancti tremunt !
Nubuntque vultus Angeli

Hic, ceu profundâ conditi,
Demergimur caligine :
Æternus at noctem suo
Fulgore de pellet dies.

Hunc nempè nobis præparas,
Nobis reservas hunc diem,
Quem vix adumbrat splendida
Flammantis astri claritas.

Moraris, heu ! nimis diù
Moraris, optatus dies :
Ut te fruamur, noxii
Linquenda moles corporis.

His cùm soluta vinculis
Mens evolarit, ô Deus !
Viderete !, laudare te,
Amare te non desinet.

Ad omne nos apta bonum,

Fœcunda donis Trinitas :
Fac lucis usurâ brevi
Æterna succedat dies. Amen.

Abendoco demboran.

STATUTA decreto Dei
Tandem propinquant tempora :
Emptus tot annorum morâ,
Affulget è cælo dies.

Patris nefando crimine
Proles jacebat saucia :
In mortis umbrâ conditum
Sedebat humanum genus.

Morti secundæ debitos
Et sempiternis ignibus,
Horrenda justî judicis
Manebat expectatio.

Heu ! quis ruinæ tam gravis
Sarcire damna, quæ manus
Afferre tam grandi queat
Parem medelam vulneri ?

Tu, Christe, tu solus tuo
Delapsus è throno, Deus,
Imagini potes tuæ
Formam decusque reddere.

Rorate, cæli, desuper,
Justumque fecundo sinu
Complexa tellus perditio.
Orbi salutem germinet,

— 32 —

Sit sempiterna laus tibi,
Verbum Patris factum caro,
Cum Patre cumque Spiritu
Nunc et per omne seculum. Amen.

Circuncisionetic Purificacioneraino.

CHRISTUS tenebris obsitam
Lustrando Judæam docet :
Gens obstinato pectore
Christum docentem respuit.

Sese Deum signis probat;
Surgunt sepulcris corpora,
Erepta muto vox redit.
Claudo gradus, cæco dies.

Gens dura, flecti nescia,
Aures sacris sermonibus
Obturat; et solem fugit,
Amore noctis perdit.

Nos lumen ambimus, Patris
In quo refulget claritas.
Ne mentibus subrepere
Tetram sinas caliginem.

Nunquam recedas à piis,
Lux sempiterna, cordibus;
Te veritate fulgeant,
Te caritate ferveant.

Qui natus es de Virgine,
Jesu, tibi sit gloria,
Cum Patre cumque Spiritu
In sempiterna secula. Amen.

— 33 —

Septuagesimatic Garizumaraino.

Vos, ante Christi tempora,
Christi fideles assecla,
Verenda justorum cohors,
Primique credentium patres.

Vestram quis ò dignis queat
Efferre laudibus fidem?
Crebros anhelantis spei

Quis explicet suspiritus?

Hic exules, hic advenæ,
Mundi figuram spernitis;
Non littera, sed spiritu,
Promissa pensatis bona.

Intenta mens uni Deo
Respectat æternas domos;
Fac, Christe, nos veram quoque
Desiderare patriam

Sit laus Patri, laus Filio;
Utrumque qui nectis, Deus,
Utrique compar, sit tibi
Laus sempiterna, Spiritus. Amen.

Garizumaco Igandetan.

AUDI, benigne Conditor,
Nostras preces cum fletibus,
In hoc sacro jejunio
Fusas quadragenario.
Scrutator alme cordium,

Infirma tu scis virium;
Ad te reversis exhibe
Remissionis gratiam.

Multum quidem peccavimus,
Sed parce confitentibus;
Ad nominis laudem tui
Confer medelam languidis.

Sic corpus extra conteri
Dona per abstinentiam,
Jejunet ut mens sobria
A labe prorsus criminum.

Praesta, beata Trinitas,
Concede, simplex Unitas,
Ut fructuosa sint tuis
Jefuniorum munera. Amen.

Pasioneco eta Erremuco demboretan.

VEXILLA Regis prodeunt;
Fulget crucis mysterium,
Quo carne carnis conditor
Suspensus est patibulo.

Quo vulneratus insuper
Mucrone diro lancea,
Ut nos lavaret crimine,
Manavit unda et sanguine.

Impleta sunt quae concinit
David fidelis carmine,
Dicens : In nationibus
Regnavit à ligno Deus.

Arbor decora et fulgida,

Ornata Regis purpura,
Electa digno stipite,
Tam sancta membra tangere.

Beata cujus branchiis
Seculi pependit pretium !
Statera facta corporis,
Praedamque tulit tartari.

O crux, ave, spes unica !
Hoc passionis tempore,
Auge piis justitiam,
Reisque dona veniam.

Te, summa Deus Trinitas,
Collandet omnis spiritus;
Quos per Crucis mysterium
Salvas, rege per secula. Amen.

*Bazco çaharretic Jaun done Salbato-
reraino.*

FORTI tegente brachio,
Evasimus Rubrum mare;
Tandemque durum perfidi
Jugum tyranni fregimus.

Nunc ergo laetas vindici
Grates rependamus Deo;
Agnique mensam candidis
Cingamus ornati stolis.

Hujus sacrato corpore,
Amoris igne fervidi,
Vescamur atque sanguine

Vescendo, vivimus Deo.

Jam Pascha nostrum Christus est;
Hic agnus, hæc est victima,
Cruore cujus illitos
Transmittit ultor Angelus.

O digna cœla victima!
Mors ipsa per quam vincitur,
Per quam refractis inferi
Prædam relaxant postibus!

Christus supulcri faucibus
Emersus ad lucem redit;
Hostem retrudit tartaro,
Cœlique pandit intima.

Da, Christe, nos tecum mori,
Tecum simul da surgere;
Terrena da contemnere,
Amare da cœlestia.

Sit laus Patri, laus Filio,
Qui nos, triumphatâ nece,
Ad astræcum dux vocat;
Compar tibi laus, Spiritus. Amen.

Ÿ. In Deo laudabimur totâ die;

℟. Et in nomine tuo confitebimur in
seculum.

Ama Birjinaren Cantica. Luc. 1.

Magnificat * anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus * in Deo sa-
lutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ
suæ: * ecce enim ex hoc beatam me di-
cent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est,
* et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in
progenies * timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo; * dis-
persit superbos mente cordis sui.

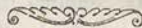
Deposuit potentes de sede, * et exal-
tavit humiles.

Esurientes implevit bonis, * et divites
dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum, * re-
cordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros,
* Abraham, et semini ejus in secula.

Gloria Patri, etc.

Quia respexit humilitatem ancillae
meae: ecce enim ex hoc nunc me di-
cent omnes generationes.
Quia facti sunt mihi signa et portenta est.
Et misericordia eius a progenie in
progeniem: misericordibus cum
illis: facti sunt in presens et
futurum: portenta de seculis: et exal-
tavit humiles.
Esurientes implevit panis: et divites
dimisit inanes.
Suscipiens pauperem et egenum suum: et
conatus misericorditer sum.
Sicut locutus est ad patres nostros:
Abraham in conspectu regis regum.
in conspectu regum regum.
Magister: dominus meus Dominum:
Et exultavit spiritus meus in Deo sa-
lutari meo.

JAINCOAC CERTARACO

EGIN IZAN ZUEN GIZONA.

Lehembicico icuspēna.

Oi nere Jaincoaren harrigarritzco on-
tasuna! Oi urricalmendu nihonerecoa!
Oi nere Jaun guciz maitagarria! Zuc,
zure escuz egin izan ninduzun ez-deu-
setarie, eta zuc bakharric egin izan nin-
duzun zorionic handieneraco. ¿Cer ez-
darotzut zor, Jauna, hunelaco ongiegi-
narentzat? Ecen, cer cihokizun zuri,
niri hambat ongi egiteco? Cer aurkhit-
cen cinduen nitan? Badakit, Jauna,
nere beharric deusetaco-ere etcinduela
ni hain-handi egitean. Oi nere egilea,
nere ongiegilea! Oi Jauna! Nahi izatu
duzu etcedin izan neretzat, bertee onie,

bertee bideric, bertee zorionic, zu bakharra gozatcea baicic. Zu, nere Nausi bakharra; zu, ontasun akhabantza-gabea; zu, jakintasun ondogabea; zu, nere Jabe handia, zu zare nere gozagarria, nere axegina, bethico ospea. Zorionic neretzat izatecotz, zugana hedatu behar ditut nere gogo, chede, hitz, egintza eta eginahal guciac.

Ai Jauna! mundueo bertee helburu guciac, ez dira hunen aldean apha-tceco. Urrun zaitezte bada, lurreco chede eta lehia zoroac; urrun zaitezte, gizonac lurrean zori-ta zorion erraiten ohi dituen guciac. Hemengo zorion itzal gutien duena eta gogora-ahal daiten handiena, ez-da, nere helburu hunen aldean, zarpil pusca bat, edo egiaz, deusere ez-da.

Oi Jauna! lurreco gaucec zurekin ¿cer dute cer icusi? Gucien egilea zu zare: mende gucietaco Jaincoac, obra ustelcor batzuekin, cer duke cer icusi!

¿Eta ororen buruan, nere azken ur-haxean cer-da? Jaincoa, Jaincoa gucia, Jaincoa bera da. ¿Eta Jaun handi hunen icusteco, hunen bethi ospateeco, berac egina othe nago ni? Bai, berac hartaraco egina. Hauche-da nere zoria! Eta hunelaco dohaxutasunaz, acholaric ez daucanac ¿cer duke mereci? Cer duke mereci nahiago izaten duenac lurreco ona (ona erran ahal-badedi eta ez zorigaitza), diot berriz-ere, nahiago izaten duenac lurreco ona, eecenetz Jainco egiazco on gucia, eta on guciengainecoa? Cer! liluraldi-bat, ilhaunkeria-bat, eta ephe aphurrarentzat, zu, guciengilea, bethico baino, gozatu nahico lukeenac? Eta horren loxagaberie eta lurreco gauzac Jaincoa baino gehiago prezatcen duenic nihor othe da? Balantza ber-batean Jainco handia eta gauza ciklin bat ezarri, eta ciklin hura hantatu; eta zu, nere Jaun eta

ontasun gucia, utcico zaituenic othe da?
Ai! eta cembat Jauna! zue dakizu ongi.
¿Eta nie-ere hori bera egin othe dut?

Ai nere zorigaitza! ¿Non ciren nere fedea, nere sinestea? Non utci dut nere cristau-legea? Abereac baino abereago egin naiz! Ceruec eta lurrec entzunezazue: Hain loxagabe, hain ixu izatu naiz, non nere Jainco, nere Aita onari hunelaco arbuio icigarria egin-ahal izatu baitiot! ¿Eta hau egin duenac cer duke mereci? Ene gaztiguraco mila ifernu askico othe dira? Ai Jauna! eta zure begien aintcinean cer ikhara dagocadan! ¿Ez othe daiteke amex gaichto bat hau, ala egia? — Egia! egia! eta cinki egia! Beraz, Jauna, ¿nere bici gucian damuric baicen ez-darotzut egin?

Badagozu nere alderat khechatcea eta aria onean niri erran ahal dezakezu: *Niri hunela egiteco ¿cer gaitz izan duzu niganic? Ez-deusetaric atara eta zaren gucia nie egin cintudan: hel-*

buru goreneraco eta ceruraco egin cintudan: lehen, orai eta bethi, mende guciac hasi baino lehenagodanic, mai-thatu izan zaitut. Eta zue ¿horrela ihardesten darotazu? Esker eta sari horiec diluzu neretzat? Zure zorionic handienaren ihesi horrela zabiltza?

Ai nere ixua! ai nere zoroa! ai eta gaitz hunen gainean odolezco nigarrac emateco, ithurri bi, nere begiac norc eragin ahal leizazke!

Entzuten dut Jaunaren dei amulxua ceinae ezliki erraiten baitarot: *Ceren hunela utci eta bazterrerat eman nauzun zutaz khechu naiz, nere Haurra. ¿Cer zorokeria egin duzu? Cer ozartazun da hau, hunen harrigarria?*

Jauna, urricalmendu nitaz; urricalmendu arren, Jauna. Zure baitan da nere gaitzaren sendagarria, zure baitan nere igurikitza. Zure misericordia jaxaraz zazu nere gainera niri barkhatecco nere bekhatuac eta zuri egin darozkitzu.

dan damuac. Oi nore bihotz gueitie eta cerueta rainoco deihadarrez barkhamendua esca lezakean! Barkhamendu, bada, Jauna; urricalmendu nitaz; barkhamendu!

Ceruco Aingeruac eta Sainduac, laguntza egin diezadazue, deihadarrez oihu egizue : *Urricalmendu, Jauna, misericordia : Jaun bihotz-samurra, barkhamendua bekhatore ixu galdu hunentzat, ceren ez duen jakin cer egin zuen.*

Ceruetaco Erregina, Jaincoaren Ama, Birjina-ama maitea, eta bekhatoren ama samurra bitharteco, jar zakizkit; har nazazu escutic, eta hobekien dakizun bezala, zure seme maiteari barkhamendu neretzat galda diozozu.

Oi Sainduac eta Aingeruac, zuen Erreginarekin batean guciec oihu egizue : *Barkhamendu, Jauna, arima galdu hunentzat!*

Eta nie ere zuekin batean, bihotza

goraturic, deihadar egin dezadan : *Urricalmendu, Jauna, nitaz, ceren ezagututudan nere huxac, eta damu handi dudan zure alderat izan ditudan hoben guciez. Ai Jauna, ez nie mereci bezala, bainan zure ontasunac aginteen darotzun bezala, ene gaincan egizu, eta indazu argia, zu bilhatu, eta aurkhitceco. FIAT! FIAT! Izan bedi eta egin bedi!* Zure ahotic entzun dezadan, Jauna : *Izan bedi eta egin bedi.* Eta zuc nahi duzuna egin bedi. *Amen.*

Bigarren icuspenna.

Egina izatu naiz gozatceco Jaincoaren edertasuna, haren beraren begien aspian, ceruco ospeen erdian. Eta orai nago zorion hori izanen othe dudanez oraino, ala ez. Ai! ez dut gogoeta luce bideric; eta gehiago dena! seguratua nago ez-dela ceruric enetzat, icusi-ta-

jakinaren gaincan ene nahitara galdu dudala dohaxutasuna. Norbaitec egin balerot diru pusca baten agintza, hunen errezi galtceara utceico ez-nuen, Jauna, nola zure ospea gozatceco zue niri egin agintza handia bazterrat aurtiki baitut ez-acholataki. ¿Bainan cer diot diru pusca batez? Sos edo champon gaichto bati ez nioen horren errezi ukho egiten? Eta sos bati, Jauna, zuri baino esker hobea egin izan diot! Eta champon batengaltceari minberago izatu naiz, zu, nere zorion gucia galtceari baino!

Ai hau lana! Eta cer dakit behin galdua berriz escuraturen dudanez, ala nere zorokeriaz helburu dohaxu hura bethico galdua denez neretzat! ¿Eta galdu-onaren berriz escuetaratececo cer indar egiten dut nie? Bainan cer egiten ez dut? Eta nere arimaco calte hunen handia icusi, eta jakin nere Jaincoa galdu dudala, eta cer dut egin bide? Ah,

Jaun ona, berriz zu bilhatcea! Bai, Jauna, zu aurkhitcea-gatic guciac galduco ditut nere gogo hoberenez. Banago galtceara lurreco on eta ontasun, gozo eta axegin guciac eta bicia bera, zu bakharric irabaztea-gatic, zu ardiestea-gatic, Jauna.

Ah! bertee gauzac bilhatu eta herioa atzaman dut: zu bilhatu eta nere bicia aurkhitcen dut. Zu bakharric, Jauna, zu eta-ez bertceeric, zu zare nere egiazco ontasuna eta ospe bicia. Nere gucia eta gucizcoa zu zare bakharric. Oi Jauna, zurekin dagoena, ceinen den aberax! Eta zugabe, lurreco aberaxena ere ceinen ahul eta laster galdua! Ez, Jauna, lurreco gauzac-gatic, orai dino bezala, zu galdu nahi etzaitut. Hitz hau bethe dezadantzat, eta bicitec berri saindu bati lot nadientzat, jaux bedi beraz nere gainera zure gracia. Amen.

Hirugarren icuspenna.

Jaincoa bethi icustea, bethi gozateca bere ospe zoragarriaren erdian, oh! ceinen dohaxua den sainduen eta hautexien azken zoria! Hau nolaxuea den nabarritceco, izpirituz igan nadiela ceruco gortera; han icus detzadala arima dohaxuac, ospez, gozoz eta boztarioz bethic; gero fedeaz begira dezadala ni hekien lagun izateco eta hekien artean egoteco Jaincoac egin ninduela. Oi dohaxuac! Mundu galdu hunetaco ontasun guciac baino ¿cembat gehiago zuen zorion horrec du balio? Lurreco errege gucien haicezco handitasunec, egiazco zuen horren aldean, cer dute cer icusi? Eta orai zuec cer erraiten darotazue gizonac egin behar duela hor egotea-gatic zuen bat-tasunean? Lurreco nekhe eta eginahal guciac egiazki deusere ez-direla, legez erranen dirazue.

Zuec bada ongi dakitzue Jaincoac niri egin fagorea, eta nic bethico hala nahi badut, bethico zuen lagun izateco egina naicela. Eta zorion hau nic esker handitan iduki behar nuen ¿eta nolacoa izan da nere eskerra. Oi bainan nere dohacabea! Esker handitan iduki behar-bidean hunelaco zoria, ceinen errezk nerorrec galdu dudana. Satanen muthilen zoria nahiago izan dut hautatu, ecenet zuena. Batetic berteera horrenbertce cihoalaric-ere, zoriona utciz, zorigaitz gucia soineratu dut! Cembatetan hori entzuna nago, eta ni bethi sorhaio!

Eta nic holaco erhokeria egin eta damuaren minac ez-nau ithotcen! Oi ixtasun harrigarria! Oi nere arima, harri-cotorrac berac baino sorragoa zarena! ¿Cer egin duzu? Erranezazu ahal-taduzu? Bainan nere zorigaichtoaren handia! Ecin adiaraz diozoket. Ai! ¿Cer utci eta cer hartu dut? Cer galdu etu

cer irabaci? Harri zaitezte, ceruac, eta laztuac bezala, zorakeria huni begira geldituac egon zakiozkite. Eta cerurateco urhaxetan prestuki cihoazten guciac, ongi icusi-eta, erradazue nihon bade-netz hunelaco nere nigarbidearen iduricoric edo axecabearen pareric.

Laugarren icuspenna.

Oi nere Egile eta Jainco ona, erorteen naiz abuspez zure oinera. Begiraturic nere herbaltasunari, erradazu cer galdegiten duzun ni-ganic. Zue manateen duzuna balinbada zu ospatcea, cerbitzatcea eta maithatcea, parte on gucia ne-rea da. Eeen hori aingeruen cargua da. Eta ni, naicen bezalaco lurreco har her-restatia ¿egia othe-da bada urhax goren hortaraino altchatu nahi nauzula? Egiteco handia eta zor zucena jasaiten dut zure alderat. Bainan, Jauna, ahalke gu-

cizeo batekin begia itzultzen dut nere urthe iraganen gainera. Eta galdetecen badarotazu hejian Aingeruen ala herres-taco abereen egintetan ibili naicen orai artean, burua apalduric aithortu behar dut abereenac baino-ere tzarragoac izan direla nereac; ez aingeruen cargua bainan debruena bethe izan dut. Oi zure paciencia neurrigabea, eta nere erhota-sun eragabea! ¿Nola egarri nauzu hunela? Zue, zaren bezala, Aita onarena nerekin egin duzu.

Nere bicitce eta egitateec aingeru eta sainduenekin batean izan behar zu-ten, eta debruenekin balxatu izan ditut. Nere bici gucia zuri damu egiten iragan da. Bainan nere gaizki gucién ondar-lecetic nere Jaincoari deihadar eginen diot: Oi Jauna, urricalmendu guciétaco ithurburua, entzunezazu nere hela. Ez arren nere huxei begira. Nerorrecc horiei begirateen baniote, exi nezake

nere buruaz. ¿Nor zuri hitcegitara menturatuco da? Zure ontasun eta urricalmendu ondogabe horri begira zozu. Eta zaitecila sar nere hobenetan, eta hondaturie nagoen lecepe hunetarie ataratcen lagun nezazu. Hemendic aintcina, agin-
cen darotzut, nere bicitce berri gucia, zu ospatcen, zu bethi cerbitzateen, zu bihotz guciz maithateen iraganen dela.

Bortzgarren icuspenna.

Nere arima, ¿cer izanen da nitaz, baldin nere azken helburua edo ceruco alkhia ez badut ardiesten? Certan geldituren naiz? Jakina da neretzat bethico ifernua izanen dela. Cerua edo ifernua! Oi cer bi helburu edo akhabantzac! Oi ceinen elcarganic urrunac! Eta bietaric bat behar dela!... Zorionezco helburua nere hobenez galdu dut, eta ez-dakit heian barkhamendurie badudanetz.

Bandera hedatuz, acholaric gabe, tarapatan, eta hegaldaca bezala, nere dohacaitcera laster egin dut. Oi! ¿cer egin dut? Oi Jesus nerea! Eta nere burnaren galtceco ceinen gogo beroz ibili naicen. Helburu horien bien artean horrenbertee dihoa: bitarteric ez-da: eta ni, hain arduragabea izatu naiz; eta escuac hedatu diotzat nere gaitzari; eta besarcatecera goan izatu natzaio bethico heriotceari. Ai Jauna! ¿Eta cembatetan egin dut hori? Eta ongi nakielarie cer hari nintcen.

Eta orai, ¿nitaz cer izanen da? Nere hobenac barkhatuac direnetz othe dakit? Ez, ez-dakit, eta nihore cein erran. Bada, ¿nola nagoke soséguz? Nola ceruraino deihadar egiten ez-dut? Cerua segura banauca bezain descansu biei naiz! Ai! cerua edo ifernua izan behar, eta cein izanen dudan ez-jakin. Cerua galdu-eta, ifernuratcen banaiz ¿cer iza-

nen da nitaz? Urthe edo ephie laburric barnean, nere zoriaz jakinxun eginen naiz. Bainan ¿nola soseguz lo egin dezaket anartean? Nola lurreco gauzac nahi izan edo bilha detzazket?

Cer! galbide hestu hunetan khordocan nagoelarie, ¿cerbait baliatu, cerbait jakin, cerbait egiteco ibili, axegin hartu, jan, edan, gizonenganic agur edo esker on cerbait ardiesteco gogoan alhatuco naiz bada? Ai! cer hesturetan nagoen, ongi begiratcen ez-dut. Oi nere Jaincoa, nere dohacaitz guciaren berri zue ongi badakizu. Urricalmendu, Jauna, nitaz! Eta arren zure argi bici bat indazu, ceruco eta ifernuco eternitateaz ikhara nadientzat, eta bicitce berri-bat har dezadan zure gogara sailduco izanen dena.

Seigarren icuspenna.

Oi nere Jabe maitea! zure ospe he-thicoa nie ardiex dezadantzat ¿zue cer

egin ez-duzu? Ceruac, iguzki ederra, eta hambat bertce gauza huntaracoz egin cintuen. Lurrean, janharia, jauntzia eta bertce behar diren gauzac eman daizkidatzu: aingeruac mandadari eta lagun, sailduac bitarteco, eta horiekin batean bihotz-heldura edo barneco argi eta irrix onac; eta campotic, cembat icuscari, iracaspén eta miresgailu handi! Oi Aita bihotz-samurra, ¿nor, edo eer naiz-ni, cerura ni eramateagatic zue horrenbertce egiteco? Oi! eta ni hara helaraci beharrez, zure ontasunac cembat egiten duen! Ai! eta nie ceinen guti egiten duan!

Creatura guciac deihadarrez dagozkit, nere arimaz ardura har dezadala, nere helburu zorionezcoa bilha dezadala. Eta ni, loxarie gabe, guciari hain gor! Oroc alde orotarie, nie zu maitha zaitzadan, Jauna, galdez, eta oihuz, eta laguntcen. Bainan hori egin

behar-bidean, ni horiez gaizki baliatu ;
ni bethi lurtiar eta lurrari begira, nere
zoriona han balago bezala eta iduri han-
dic-harat deusere ez-dela, eta ni zuri
bethi damueginca. Ai ! cer esker gaichto
ieigarria ! Barkha zadazu, Jauna, ceren
ixu jakingabe !bat izatu naicen : nere
begiac ongi argizkitzu, zu hobeki eza-
gutu-eta, lurrean icusten ditudan crea-
tura gucietarie zugana zucen alcha na-
dientzat.

Zazpigarren icuspena.

Jaincoac nere salbamendua hambate-
taraino agiantzateen du, non bera gizon
egin baita, eta gurutce batean, bi ohoi-
nen erdian, bere odola eta bicia, laido
eta oinhace garrateekin eman baititu. Oi
nere Jesus guciz maithagarria ! Hamba-
teco amodioagatic ¿nic cer zor ez-darot-
zut ? Oi ! cer egin ? Ahal gucia, nere

arima ez-galteca-gatic. Ieus dezagun
orai beraz egiteco handien hau norena
den, nori eta cer dioakion. ¿Ni salbat-
cean, Jaincoari cer dihoakio ? Eta niri
cer dihoakit ? Ai Jauna ! eta cembat di-
hoakidan niri ! Gucia, eta izan-ahal gu-
cia. Buru eta fede-gabe ibili naiz. Oi
Jauna, nere begiac argiteen bacinitu !
Othoi, argizkitzu, nic ongi ieus dezadan
nere huxa, ezagut detzadan orai arteco
nere hobenac, eta hemendie-aintcinera,
zuc nahi duzun bezala, nere salbamen-
dua, bici-molde saindu batekin bihotz
gucitic bilha dezadan.

Orai bada, lurreco gaucei nahi naiz
berehala, osoki eta bethicoz atcetü, bal-
din nere azken helburura jotceco hec ez-
bazaizkit lagungarri. Ez-da hau lo egi-
teco ordua, baicie-ere nere baithara bi-
hurtu-eta ohartuki ibiltcecoa. Zuri, nere
Jesus ona, behar natzaitzu jarraiki. Zure
bihotz oroz nahi duzu nere salbamendua ;
bada nic-ere nahi dut, eta mundu gucia

galduco badut-ere, horrekin atara behar naiz garaitiar.

Zu, Jauna, ni salbatceagatic, laidoz-tatua izatu cinen. Bada, huna ni-ere non nagoen edocein laidoren jasaitera eta bozcarioz, amoreagatic condenatua izan ez nadien. Zu axecabe eta arrantce gar-ratcetarie iragan cinen. Huna bada ni-ere zue nahi duzun gucietara jarria. Bertee olderie ez-dut zuri axegin emateco baicen: lurreco gaucetan gozagarri-rie ezdud bilhatu nahi, baicie ere zubaithan. Zu zare, eta zue izan behar duzu bethi nere aita, nere Jaun eta Jabea eta nere ontasun gucia.

Zortcigarren icuspena.

Oi nere Jaincoa, zure ospeco helburua seguratcea-gatic ¿Sainducc cer egin zuten? Eta nie cer egin dut? Jaun done Agustin batec, ceren Jaincoac cerua saritzat aginteen cioen, lurreco gaucci

etcioten peretchuric, eta creatura guciac ez-deusentzat zauzcatcien. Jaun done Paulo batec, direnac basa edo ongariaren pare. Hargatic, lurrean bici celaric, bere egiteco eta solastantza guciac ceruetan cituen. Eta bizkitartean ni, naicen bezalaco dohacabe, galdukeria edo bekhatu lohian pulumpatua, eta ceruco ontasunac hain osoki burutic utcia, bertee batec hola egin baleza ¿nie cer erran nezake? Burugabe edo zoro handitzat idukico nuke.

Hau-da bada nere ixumendua. Berteecc gaizki egin lezaketela ezagutceco eta erraiteco dina buru badut, eta nere gaitzaren icusteco dina ez-dut. ¿Cer nahi dut bada edo ceri diot esker? Nola edo cer-da hau? Jaincoac bere seme egin nahi eta zorion handien hunetara deiteen, eta nie nahiago izan debruaren gathibu, ez - denetz harrigarri! Egiaz mintzatceco, baldin errege-seme izatera deithu banindute, cer etciren izanen

nere axegina et boztarioa! Eta hala iza-
tecotan, edocein nekhe gogo onez on-
hexiren nuen. Bada Jaincoaren seme
egiazki izatecotan, eta Jesu-Cristoren
ospean, secula gucian parte idukitceco-
tan, cer-da nie egin beharren nukeena?
¿Bainan orai-arte cer egin dut? Ai eta
ospez eta goihentciaz bethericaco nere
helburu huni cein esker ttipirekin begi-
ratu diodan! Iduri luke fedezco egia
handi hau sinhesten ez-dudala. Ah!
nere egintetan behintzat hala eracus-
ten dut! Ez, ez, nere Jauna, zuc era-
cuxiricaco egia huntaz alhatu, eta berriz
eta berritan huntaz nahi dut on-egin eta
berme jarri. Goacin bada, atzar! eta
ongi begira dezadan: Jaincoac bere
seme egin nau eta bethi beretzat idukit-
ceco chedetan. Egia da eta aithor diot.
Ethorrico da ordua eta laster, ceinetan
orai ni behar-bezalacoa balinbanaiz,
aingeru eta sainduen balxan, axegin,

gogobethetasun eta ospez gairidituric,
Jaincoa gozatcen egonen naicena mien-
deren mende gucietan.

Oi egun dohaxu eta zorionezcoa! Eta
ni bainago, ni horren dohaxutasun han-
diari begira? Bai ni berbera. Eta ona
balinbanaiz, segurac ditut agindu gu-
ciac. Eta nie hori billiatcea eta gozat-
cea ¿nahi othe du bada Jaunac? Bai
hori bera nahi du. Eta hori ardies-
ten ez badut ¿condenatu eta ifernuco
estiretan egon beharco othe dut? Bai
egiazki. Eta horien gucien gatic-ere,
aeholagabe nie lo egiten! Ah! nere
exaiac hori egiten ez-du, ¿eta nie bai?
Hura ni nondic ifernura eramanen nauen
lehertu eta zapartaraci beharrez dabila:
eta ni, ez nola edo nola, bainan lo dor-
phean, hori ahantciric; eta ez-balinba-
naiz atzarteen, logaitz hori garhaitcen
ez-badut hambat urthez, berac helduco
nau ifernu-erdira, hondatcen nauten le-

hia eta bethetcen ditudan zalekeria tehar-
rekin.

Oi harrigarizco zorigaitz paregabea ! Oi
Jaunaren urricalmendu orai arte hunela
begiratu nauena ! Bada, calte eta galbide
handi haukien urratceco, eta cerua ira
bazteco ¿ cer egin behar dut ? Sainducc
cer egin zuten ? Munduari eta beren bu-
ruari hil ciren : ceruagatic bozcarioz
besarcatu cituzten nekheac, laceriac,
laidoac, oinhace eta heriotceac. Nere
urthe aphurretan, ¿ cergatic bada nie-
ere ez-dut orobat eginen ? Oi Jesus gu-
ciz ona ! argi bici-bat nere bihotcean
pitzazu ; zure indarrezco gracia jaux
bedi, Jauna ; zugatic munduari arnega-
mendu eta nere buruari ukho egin de-
zadantzat, ohore eta lurreco gogara gu-
ciei hil nadien, zuretzat bakharrie eta
zurekin zure gracion bethi bici nadien
amoreagatic. *Amen*, halabiz.

BERENEZ ETA BERE BAITHAN

CER DEN BEKHATUA.

Lehembicico icuspenna.

Certaraco Jaincoac egin ninduen eza-
gutu ondoan, erakharri nahi dut begien
aintcinera, nere azken helburu edo do-
haxutasunaren contra cer-eta-cer egin
izan dudan. Oi nere Jaincoa, cembat eta
nolaco bekhatuac zure alderat ! Eta bal-
din hoben bakhar-bat aski bada gizona
ikharan jarrarazteco, ¿ cer izanen dira
haimbertce eta hain dorpheac nola bai-
tira nereac ? Oi nola meta gaitz baten
azpian lehertua eta hondatua naucaten !
Mila ihara-harri nere bizcarrean balira
eta ixasoaren zolan zaphan hanindau-

cate, nere oinhacea eta hestura ez laizte handiagoac.

Nere burua icusten dut, Jauna, zure aintcinean erran-ahal baino bekhatu gehiagorekin; harcaitz guciac baino dorpheagoac dira, eta ja ifernuco ixaso ondargabeaen hondatcen naute. Ai nere Jaincoa! hache gaitz hunen petie ¿nola ilkhi, nola berriz gainera igan naiteke? Jauna! Jauna! zure bihotz-samurtasunez haux zazu nere bekhatuen soca, trenca eta porroscazkitzu alde orotarie bihurtatcen nauten esteca gogorrac. Oi!... ¿noiz zathicatuac icusiren ditut nere arimaco bilhur horiee? Noiz nere bihotceco axeginez erranen ahal dut: *Nere lokharriac urratu dituzu, Jauna; eta nic ospatcen zailut, eta esker onen Sacrificioco urrina altharaciren dut zure aintcinean.*

Ai Jauna, izan bedi laster; berehala, orai-beretic libra nezazu zure icen sain-

dua-gatie. Baldin lagunteen ez-banauzu, cein trencaturen dut nere soca eta cein iganen naiz zugana. Urricahmenduco ontasuna bera zare: zure escu indarxu hori laster heda diezadazu: bertecela galdua naiz ni. Oi ceinen hestu, eta cer ithotceco zorian nagoen! Ai Jauna, ikhara latz huntarie atara nezazu, eta aginteen darotzut dohacabetasun huncetara gehiago munduco gauzac-gatie ni ez-naicela bihurturen. Jasan nau zure misericordiac, eta ez-naski alferretan, baicic-ere ni libratecco chedean. Heia bada! gaitz huncetarie penitentiaco bidera behin edo behin atara nadiantzat, indazu-othoi zure gracia, zu gogotie bilha zaitzadan eta aurkhi bicitce saindu baten bidez.

Bigarren icuspena.

Eri cartceatu gaizo batec ¿cer desgogara izan lezake, baldin bere burua le-

genez (*lepraz*) eta bertce gaitz gehienez eta bihotcerainoco sastaco^z josia icus baleza? Eri hau nor-da? Ni naiz, ni bera. Bada burutic oinetara gucia legenez eta gaitce^z izurritua nago. Ai auhendagarri^zco arima! ¿Ez-dakizu nola zauden? Zure bekhatuac nolacoac diren, eta cer galexi handitan ezarri zaituzten icusten ezduzu? Nic ez-badut nere burua urricari ¿nore izanen du nitaz ardura? Carriçaco edo-cein zakhur hogoi edo berrogoi makhil-ukbaldiz ehoiten ikhuz baneza, urricularaz nintzake: eta nere arima, horrelache bekhatuac eho eta galdu duenaz ¿ez othe naiz urricalduren? O gaitz guci^ztaric maldatuena! O lo-khorrocaric dorpheena!

Nere Jaincoa, ¿hau cer ez-da? Nere Arreroslea, bihurtcen naiz zugana. Eri-bat, cembat-ere exiago dagoen, hamba-tenaz hobeki agertcen da nolacoa den midieuaren jakintasuna. Bertce asco bai-

no, hunlaco eri-bat sendateca, sentagaila handiagoo da. Jesus, nere midieu bakharra, zuc ni sendateca, zure ospetric handiena da. Nere gaitza baino handiagoentzat ere zure bihotz-barnean eta zure zaurietan sendagarri segurac badi-tuzu. Zure odol preciatutic, jainco^zco gantzudura hortaric chorta-bat nere gainera eror bedi, Jauna; eta oro eginac dira: ordu-beretic nere arima sendatua eta garbitua geldituren da. Zure bihotz aberaxeco odola lurreraino ichurteen duzu; tanta-bat arren nere gainera eroraraz-zazu. Oi cer grina eta alhadura^z hortaric ditudan ataratceco.

Ecen, Jauna, baldin zuc cerorree badiozu, bekhatu barkhatuen-ere beldur izan behar garela, edo horien beldurgabe ez-gaudecila ¿nereac barkhatuac diren^zet jakin-escasean, nola beldur izanen ez-naiz? Eta are gehiago dakidanean ixasoco uhina^z baino nere bekha-

tuac metatuagoac direla? Ai! beldur eta beldur naiz, eta oraino beldur handiagoa iduki nahi nuke. Ai! nere bekhatuen eta ifernuaren beldur naiz. Heia bada, Jauna; zu, ez-escasti, ez-escuhurricoa etzare; ongi galdatu gucia eman nahi duzu, eta ematen ere duzu. Nie, zure icen sailduan escatuz-geroz sendagarria, segura nago, ecin ukhatuco darotazula. Senda nezazu, Jauna, eta salba nezazu.

Hirugarren icuspena.

Baldin damu-hartu dagoena, cembatez handiagoa den, hobena ere hambatetz handiago bada, ai! certain naicen! Jaun handiena, eta egiaz jaun bakharra, nere bekhatu, edo zuri nie eginicaco damuac ecin handi harrigarriac izanen dira?

Hau hobeki, edo nolazbait heinca beren bekhatoreac aditseeo, iduriteen zaioen onic handiena burura bekio; doblez areago eta handiago ontasun hori berriz eta ascotan egin beza; airean pix baino, ixasoan ur chorta baino gehiagotan eta ascoz handiago ontasun handi hori iduc beza; jakin dezala bada orai, ontasun harec asmatu ahal duen hori gucia, gure Jaincoaren ontasun eta handitasunaren aldean, deusere, pix bakharrat-ere ez-dela. Eta hori, ceren Jaincotasuna den hastapenic-gabea eta akhabantzariac izanen ez-duena. Saindu eta aingeru guciec dakiten eta beren hedaturaz ardiesten duten gucia, Jaincoaren aldean bethi deus guti da, eta hala izanen-da.

¿Eta nere Jaun horren gucizeo onic damuztatu othe dut bada eta hain errezki, eta hambat aldiz? Bai, doha-cabeki. Oi nere ixua! Oi cer gaizki era-

gabea egin dudán! Oi behinere holaco
lanic egin ez-banu! Oi nère Jaun guciz
ona et ontasuna bera! Damuaren-da-
muz cer erran eta cer egin ez-dakit. Zu
damuztatuaz, damu dut bihotz gucitie.
Eta ez ifernuaren beldurra-gatic, eta ez
cerua galdua-gatic, baicie-ere, Jauna,
zure ontasun ondogabea gatic dut nere
damu, damu mina. Oi maithantzazco
damu garbi eta nahastegabea, nere Aita
onaren ontasunaz egarritan hagoena!
Ni amodioz hil arteraino ago nere bihot-
cean. Ah Jauna, zure ontasunez hau niri
utz diadazu. Bada niganic hori nahi
duzu: nie zugabe ecin duket, eta zuga-
nie behar dut. Zure icen saindu eta on-
tasun maitatia-gatic, maithantzazco da-
mu hau niri begira dizazu. Bekhatua hil
bedi, eta ni-ere bai bekhatuarentzat.
Munduco gaiteic handiena bezala, nere
bihotcetie khen bedi; eta zure gracia,
Jauna, nitan bethi bici bedi. *Amen.* Ha-
labiz.

Laugarren icuspena.

¿Lurreco chinaurri edo marmutza
batec, buruaz ceruraino heltcen den di-
gante batekin cer-du cer icusi? Eta cer
makhurra ez-da batetic bertcera? Ai eta
niganic Jaincoa-gana cembatez gehiago
dihoa! ¿Ni cer naiz? lur pochi-bat; ain-
tcinean deusic-ez, eta laster cizarien
janhari, lur bihurtuco naicena. Eta lur
pochi - bat Jaincoaren handitasunari
damu eta gaichtakeria egitera atrebi da-
dila!! Oh! nie cer egin dut? eta ni hu-
nela jasaitez, zuc, Jaun handia, cer egin
duzu?

Bainan lurreco hauxari bezala nere
buruari begiratz, goregi althcatcen dut
hau oraino. ¿Bekhatuaren bidez ni cer
naiz? Ez-deus-bat baino ere gutiago:
ifernuco itchindi eta debruaren gathibu
egina. Eta saindu eta aingeruec adoratcen

duten Jaunaren majestatearen contra ni oldartecera atrebitu naiz! Haimbertee miliun aingeruz inguratua icusten zaitut, Jaun handia : zure majestateac zoratcen ditu, eta ikharan daude guciac. Zure ontasun, justicia eta botherea icusi eta, beren ahal guciac ospatcen zaituzte.

Cembat ere argituac diren arren, aithortcen dute ez direla gai zu goresteco zuri dohakizun bezala, eta bethi cantatcen dute: *Saindu, Saindu, Saindua da armadetaco Jaincoa. Benedicionea, argitasuna, esker onac, ohorea eta berthutea ditu eta izan ditzala Jaungoico guciz saindu, justu, akhabantza-gabeac, menderen mende eta bethi. Amen.* Hau erran eta, Jaunaren aintcinean ahuspez erortcen dira eracustera emateco, beren eginahal guciekin Jaunac mereci duenera ecin hel daiztekela.

Eta orai hekien aldean nere buruari

begiratcen badiot, ahaleatcen nau nere ezdeustasunac. Ecen ¿ni cernaiz? Hautz eta herraux. Eta bekic, Jauna, hala goresten zaituzte; eta nie zu damuztatu, eta munduco gauzaric erpilena bacina bezala, oin azpitan erabili zaitut! Harritua nago, Jauna, eta certaz harri gehiago nie ez-dakit, ala zure ontasun eta jasan cortasunaz, ala nere loxagabeco ozarreriaz. Oi nola lurpean edo ifernuzolan ehortei ez nauzun! Nola jasan eta egarri nauzun. Bainan ez hori bakharric : ni jasaitea baino are gehiago egin duzu, zure amodioaz deithu nauzunean, mainatu eta gozoztatu nauzunean; zugana bihur nadiela eta harturen nauzula zure deiric eztianarekin othoizten ninduzunean.

Oi nere Jainco maitharia! Eta zure amorez; ¿ni nola erdiratcen ez-naiz? Behinere ifernuric ez-balitz-ere, zu damuztatuz urriki dut, urriki izanen dut

eta urriki behar dut. Eta zu zarenagatic; eta ceren hain ona zaren, nere gaizkiaz gaiticitua nago, Jauna. Eta mundueo gauza guciac gatic, ez-dut nahi zuri damuric egin. Oi Jainco, ontasun guciz miresgarria! Eta ¿nola jasan izan nauzu ni? Hambat laido eta halaco ozarkeria xusi ¿nola ni bezalaco har cikhin baten-ganic egarri dituzu?

Aingueruac ¿hunen gainean cer di-zue? Jaunaren ontasunaz eta ene loxagabekeriak cer iduriteen zaitzue! Zuec bada, zuec bethi ospateen duzue. Ospe eta ohore bethico-bethian nigatic emoio-zue; Jaun hui neretzat, hobenen damu eta bihotceeo ardurac izan detzadan esca diozozue. Orai-arte egin dudan zoro-keriaz neroni nago harrituric. ¿Oi nola nic hori egin-ahal izan duket? Eta aingeruec bethi hambat ederresten, adorat-gen eta maithateen duten Jainco guciz ona, nic hambat aldiz damuztatu dut!

Eta Jaunac bere cerbitzucotzat eman izan daizkidan ahal eta dohainac, bera-ren damuztateen erabili ditut! Oi mihi zorigaichtocóa, Aita onari jazarri di-zuna! Oi esca madaricatu gaizki-egileac! Oi ondicozco zango, urhax gaich-toetan ibili zaiztenac! Nere arimatic, nere bihotceetic ¿cer egin duzue?

Ai nere Jaincoa! Ai! norgana bihur naiteke ¿ez-bada zure gozotasun eta urricalmendu handia-gana? Oi aingeru eta sainduac, othoi, neretzat barkha-mendu esca diozozue. Badakizue haren ontasunaren berri. Barkhamendu, Jauna, barkhamendu eta bakeac bethico! Zu cerbitzatuco eta maitatuco zaitudala hitz-ematicen darotzut. Nere gorphutecz eta arimaz nere caltea orai-artean bil-hatu dudan baino hainitcez gehiago eta hobeki maithatu nahi zaitut. Hemendic aintcina zu-baithan bethi, eta ez bertee-tan nere gogoa; zu baithan eta zure

egia handi sainduetan nere adimendua ;
zu-bailhan eta zu bethi maithatcen nere
bihotz gucia ; zu ospateen nere mihia ;
zuri jarraitkitcen nere oinac ; zuc nahi
dituzun egintza onetan nere escuac. Ha-
labiz, Jauna, eta bethi hala egiteco, ene
gainera heda zazu zure gracia.

Bortzgarren icuspena.

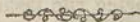
Zuc, Jauna, ez-deusetaric egin nauzu ;
naicen eta dudan gucia zu bilhateco
eman darotazu eta bethi ematen zaude.
Zure escu botherexuac itchikiteen nau
bethi ; zu-gabe, ez-ninteen izanen eta
aphur baten bicirie ez-nuke. Hau hunela
delaric ¿ni nola zu damuztatecera ausar-
tatu naiz ? Eta gchiago dena, bekhatuari,
gaiteic handienari bezala, zuc diozun hi-
guintza nakielaric ! Eta aria bakhar hau
sobera cen, hil nahiago ez-izateco be-
khatu egin baino lehen. Eta aria huni,

behar bezala begiratcen ez-banintzan,
nere onari bedere begiratu behar nioen ;
eta bereciki orhoituz zure escutic, hari
batetic bezala, dilindan nindagoela.

Dorre gain batetic, eta hari batez
itchikiz, gizon batec banindauca ¿hura
damuztatecera atrebi othe nindaite ? Ez
eiki, ceren icus baínezake aski lukeela
haria uztea ni mila zathi egiteco. Eta
hain garbiki dakidalaric zure escuan na-
goela ; zu-gabe, ez izan, ez-etare deusic
egin dezakedala ; ifernura erortcera hain
errezki utz nezakezula, eta erortcetic
zuc bakharric begiratcen nauzula ; hoi-
kien gucien-gatic-ere zuri damu egitera,
loxa eta beldur gabe ¿ni atrebitu izan
othe naiz ?

Hori baino gehiago : Nic ongi daki-
dalaric hainbertce zuc jasan ascotan ni-
ganic eta bethi zuc barkhatu darotazula ;
eta hauc guciac nic icusi, eta horren-
gatic-ere ¿berritan zu damuztatecera atre-

bitu othe naiz? Eta zue horiec oro egarri! Oi nere Jaun guciz ona! ceinen ona eta gozoa zaren zu, eta ni ceinen ixu gaichtoa! Zure hambateco ontasunac ukiteen nau noizbait bedere, eta eritcen du nere bihotza; eta hori dela medio, nere hoben guciez damu harteen dut. Jauna, ez-nezazula beraz utz gehiago zu damuzatcera. Ez, Jauna, ez; lehenago hil mil-aldiz. Zure argiaz argituric, ongi ezagut dezadala nola zure gracia nagocan zure escuari lothua. Jauna, hunetarie ethor bedi nere bihotcera zure beldur saindua, penitencia egiazcoa eta bici berri saindu baten iragaitza. *Amen.* Halabiz.

JESUS GURUTCEFIGATUARI

BEKHATOREAREN SOLASAC.

Lehembicico icuspena.

Oi nere Jesus maitea eta Salbatzailea! Nere hoben eta zuri egin laidoac-gatic, hira minez eta damuzco ixaso ilhun batean nic egon behar nuke. Ai ni haretan pulumpa banindedi! Nere beltzkerie, ikharaz bethe, eta hurran exitceraino hondatcen eta ithotcen naute! Ixaso hunetaco pesiatic ilkhi-eta nere borroca gaitcetari nora bihurtuco naiz, ez-bada zure gurutceco ihoslekhu segurera? Nere bekhatuen hesturac icitcen nau, bajnan zue-ongi hartuco nauzolaco jaki-

nac bihotceztatcen. Icialdura sainduare-kin batean, zure oinhaceec bicitcen dute nere esperantza. Bada, oinhace hec cembat garratzac ciren arren, guciac, eta bocic, zure amodio erran ahal baino handiagoac, ni salbatceagatic, hartu eta egarri ditu. Oi Jauna, gurutce horretan ¿cere josaraci zaitu?

— Bakhatorearentzateco amodio eta haren erreparu-beharrae.

— Beraz ¿bekhatoreen erreparua nahi duzu?

— Bai hala da.

— Huna bada, Jauna, bekhatore handi galdu-bat non naicen; othoi, medea nezazu; chede hunetan gurutcera igan cinaden. Zuretzat gaitz denic ez-da deusere; eta nere arima dohacabeari erraiotzu, othoi hitz bakhar hautehec; *Barkha dakizkitzula zure bekhatuac.* Eta hitz hoiekin, Jauna, eginen duzu behar den gucia, nere ahalgabez egiteco

dagoena. Eta zue erran cinduen, bekhatoreac edo-cein orduz, bere bekhatuen damua duenean, hekietaz gehiago orhoituren etzarela. Beraz, Jauna, hori gucia, othoi nerekin egin zazu eta idecozu behar den damu hari nere bihotceco atlea. Ceinen errezki Canaco ezteietan, ur garbia arno gozora bihurtu izan cinduen, bain errez da zuri biztea nere bihotcean zure jaincozco su beroa.

Jesus nerea, zure bihotcectic nerera hel beitez, haice ezti, hax bero eta argi bici bat; sua ni baithan pitz bedi, eta ni, zugana heltcen naicenean, burdina sutegian baino khaldatuagoa ilkhico naiz. Escua hel dizadazu eta lagunt nezazu zure bihotceco amodioaren susteg bi cian barna sar nadienzat; eta harria bezain hotza eta gogorra naicen arren, hor burdin gorria bezain berotuco eta berasuren naiz. Amodiozco su-gar hunc nola guritcen duen nere bihotza! Nere horma

nola urtharazten duen! Nere Jesus ona, ni bekhatutic ilkhiazteagatic, zue haimbertee egin-eta ¿ni bekhatuaco othe naiz herriz? Ez arren, Jauna ez, lehenago nahi dut hil-ere. Higuintzaric abal dadan handiena bekhatuari, zure maiteagatic, bethico harteen-diot. Hori, zue nahi duzun bezala egitecotzat, eta zu nere bihotz gucitie maithateco, indazu gracia. Utzazu beraz, Jauna, zure hasarredura : oraidinoco gaizkiac zure Pasione eta heriotcearen cariaz barkha dizkidatzu, eta hemendie aintcina zure amodioan begira nezazu.

Bigarren icuspena.

Oi nere Jainco eta nausi bakharra! zu hain Jaun handi, justu eta saindua zarelaric, gurutcean horrela josiric ¿cergatic, nore edo nola ezarri zaitu. Erranen darotazu, Jauna, habean zarela nigatic eta

nere bekhatuac gatic. Cer ¿nere hobee nec gurutceari josi zaituzte?

— Bai, horiee berec.

Cer ¿horiee horrembertee oinhace gogor eman darotzute?

— Horiee berec.

Eta horiee, gucien buruan ¿bicia khendu darotzute?

— Bai, horiee hemen ezarri, itzatu eta hil.

Ai nere Jesus ona! ai nere Aita, eta aitaric hoberena! Mila bici izan banitu ere, nie zugatic eta zure amorez eman behar-bidean, zu gurutcean josi eta hil izan zaitut bada! Oh! burreu gogorrac! Oh bekhatu madaricatuac! Oh! milaldiz lehenago hil banintz zuec ezegitea-gatic! eta nere Jainco maiteari damuric ez-egitea-gatic! O bekhatu nere biciaren erhaileac! eta cein herio eta arherio garratzac zaretan! cein beltzac eta dorpheac! Bai, haxa dudano, zuen aspercundetari bici nahi dut.

Oi nere hobenac! Oi zorigaichtoco nere lanac! Zuec nere Jesus ona horreletan ekharri duzuela! Zuec nere Jauna habeari josi eta hil duzuela! Eta ni bici naiz oraino! Hau icusi-eta, nigarrez urteen, erdiratcen eta hiltcen ez-naiz!!! Oi Jesus, nere hobenac-gatic eta nere amorez hila, oi urricalmendu gucietaco ithurri nasaia, barkha zadazu, barkha, ez nigatic, bainan zu zaren ona-gatic. Eta nic, Jauna, nic zure graciarekin, nere hoben gucien penitentcia eta hekiei dohakioten azoteac bi besoez besarcaturen ditut. Ai gorputz traidore, horrembertee Jaunari damu, eta hambat calte nerorriri erakharle eta eragile izatu haicena; herorrec egina, herorrec paga dezacala.

Bai, Jainco amulxua, nic huni zure heldur saildua sarraraciren diot, eta, mereci duen bezala, bere lehia eta zalekeria guciekin gurutceficaturen dut.

Gorputz likix, gura tzarrez bethea, bekhatuaren mendeco oraidino izatu haiz. Bada orai, hire damu gorrian, azotearen mendeco izaturen haiz. Hire nahicariac egin ditue oraidino; bainan orai, nahi ez-ducala, gathibu lohi-bat bezala nic hestutu eta carrotaturen haut. Nic janharia izariz eta Jaunaren cerbitzuraco din-dina emanen diaiat; eta horiere hire zalekeriei begiratu-gabe, eta ceren Jaincoac manateen duen eta harec nahi duena egiteagatic. Loa-ere neguriz emanen diaiat eta ecin berteean. Orai arte baino herxikiago erabiliren haut, ceren ezducan bertecela mereci.

Eta hi, nere mihi pozoatua; hiri Jaincoaren beldur sailduaren lokharria jaunteiren diaiat, ichilago eta begiratuago egon hadientzat. Hemendie aintaina, ohartukiago, icusiagoric, eta elhe gutiago erabili beharco duc.

Nere escuae, zuec-ere, Jaunaren la-

netan haritceco ez-bada, lothuac eta hilac egon behar zarete.

Zuec, nere begiac, zuetarie heldu diren eta bihotcean sorteen diren gogaramendu lohiac, zuenac egin du. Zuec eta bertee senxuac, hilac bezala jar zaizte; ahalkean eta gogohurriduran uzeur zaitezte.

Higana oraino-ere bihurtzen natzauc, oi gorputz beratcegia, hiri olde gaichtoetan oraidino nahi bezala ohitua; ja abereen arauco libertate barraiatuac goan eta akhabatu dira hiretzat. Ez haiz ez gehiago hire gogoco urhaxetan ibiliren. Jaincoaren nahia bakharric egin beharco due gucia eta gauza gucietan.

Ai nere Jauna, nere iragan bici galduaz loxa naiz: cheche berri haue ongi begiratececo indazu othoi gracia.

Hirugarren leuspena.

Nere Salbatzaile guciz amulxua, zure handitasuna ez-da nihoren beharretan. Zu, cere baitharie guciz zare aberax, cere baithan guciac idukiteen dituzuna zare. Zu, Jaungoico eta izpiritu handi, bazter ororen bethetzaille zare, eta halletan aingeruec zaituzte adoratcen, gores-ten eta ospatcen. Eta zu, ez herioac, ez gaitceco dainakizun etcinena, nere arimaren urricariz gorputz hilcor-bat hartu cinduen, gizon egin cinen, eta oinha-ccac, pasionea eta heriotce garratza eraman cintuen. O amodio bethe, miresgarri, gaintitua! Zugatic bakharric, mila bihotz eta mila bici banintu-ere, guciac zor ciaizkitzuket. Oi nere Jesus amulxua, zue niri didazun maithacundea hunembertecerainocoa izan dedila! Oh! ari-
ma nerea, Jainco mugarri eta akhaban-
tzagabeac, zu hunembat maithatcea

baino cer-da gauza handiagoric ? O ari-
ma, hortaric ezaguturen duzu egiazki
zarela ceror handia eta cinarocan baino
peretchu handiagocoa. Cer, Jauna ¿zue
niri hunembat amodio ? Eta hau gucia,
zu zaren botherexua zarelaric ¿ni hu-
nembat maithatu nauzula ni zure exai
nintcelaric ? Oh icusgarriaren handia !
Hunelacoric agiantzatcera edo gogoan-
ere iragaitera ¿nor zaitekeen mentura ?
Oi gozagarri nihonerecoa ! Bertceec nahi
dutenetan bilha betzate beren gozagailu
eta goreskeriac ; bainan nie hunetan
nere gozoa eta ospe bicia !

Jesus, gurutce horretan eracusten da-
rotazun amodioan nere handitasun eta
peretchu gucia. Hor zure odol emanaz
erraiten darotazu : *Horra, arima gal-
dua, harrezazu nere odola : huna ni
gucia zuretzat : gehiago behar balitz-
ere, gucia eman nezazuke.* Oi liberal-
tasun guciz oso eta gainditua ! Oi nere

ospe eta gozoa ! oi ontasun ! oi amodio !
oi nere Jesus amulxua ! Nie nere burua
baino, zue gehiago maithateen nauzu ni.
Zue nigatic egin duzuna ¿nie noiz egi-
nen nuen nigatic ? Zuganic bada ¿cer ez-
dut uste izateco ? Zubaithan segura dau-
cat gizonari emana den on gucia.

¿Othe-da gauzaric nie izan-uste ez-
nukeenic, baldin nere aita edo ama lur-
recoen escuetan balago ? Ez, egiazki.
Eta hori ¿neronen escuetan balago ?
Gizonac ez-dezake gehiago galda edo
lehia. Zorion hori neretzat balitz-ere,
neror-baithan baino sinheste hainitz ho-
bea nuke zubaithan, oi ceruco Aita eta
graciaren Jabea. Ala sinheste baitut zu-
baithan, Jauna ! Ecen ¿cer-dut gehiago
cer icusi ? Zue niri, nie nere buruari
baino ongi gehiago nahi darotazu. Oh !
hemendie aintcina, nola bihotz-betheta-
sun osoaz zugana bihurturen naicen !
Nere gauza guciac nola utceico ditudan

zure gainera ! Eta nerera zu cerbitzat-
oea eta bihotz guciz maithatcea nola du-
dan hartuco ! Oi Jesus nerea eta osoki
nerrea, eta nere-nereagoa, ni neror ne-
retzat baino. Munduco gaucetan parteric
ez dut nahi, non ez-den zubaithan gu-
cia. Zu zare nere partea eta nere gueia,
zu bethicotzat nere bihotceco Jaun, Jabe
eta axegingarria.

Langarren icusperra.

Oi nere Salbatzaile, amodiozco mirail
ederra ! Cembatez ere zuri gurutcean
begiratuago eta hambatenaz amodioa
berhateenago da. Oi nere gozoa, zuri
begiratea ez-dezadala behinere utci !
Jaten banago, bethi zuri begira. Behar-
rean gerthateen banaiz, zuri begira. Lo-
tara balinbanoha, han-ere zuri begira.
Nere amexac - ere, zure amodioan
bethi. Nola ontasun - gosedunac diruz

baitu amex, hala nie-ere zutaz, ceren
munduco urhe eta onthasun guciac baino
zu hobeagoa eta gaindituagoa zaren !

Habean zure oinhace eta axecabeari
begiratean, hekietan icusten dut, Jauna,
zure amodio ondogabea. Zure buru,
escu, eta oinetarie, eta zure gorphutz
gucitic ichurteen den odola icusi, eta
zure amodioa han agerteen zait. Zure
buluztasuna eta larru huxa, loxa handi-
tan icusi, eta han zure amodioac izar-
niateen du. Ai bairan, hori gucia amo-
dio hain handia delaric, ur tanta bat ixa-
soen aldean bezala da, campotic icasten
den zure amodioa barrengoaren aldean.
Oh nolacoa othe-da zure amodiozco
ixaso ondargabe hori !

Zure barrenean, zure bihotceco gor-
degailuan gu sartcea nahi duzu. Hau-
da ceruco eta jaineozco arnoaren arno-
tegia ; eta arno hunc, bere gucizco go-
zoaz, sainduen erara mozcorteen eta

horditeen du. Arren, Jauna, arnotegi hunetan sar nezazu. Bada ni sartceco, soldadoaren lantz-ukhaldiaz zure sahexa eta bihotceco athea idekiac izan zaitecen nahi izatu duzu. Egia da, Jauna; ez-naiz gai hor sartceco. Bainan athe-ondora hurbiltcera utz nezazu, edari preciaitu horren urrinaz nere bihotza pitz dadientzat. Oh cer usain zoragarria! cer ernadura, cer indarra ematen duen!

Zure bihotceco amodio hau, Jauna, su-gar bici-bat da. Nere hoztasuna berroteen-du, nere bihotza khaldateen eta hegaldaca ceruco gaucetara iganarazten du. Zure maithacundeaz harritteen nintzan lehen, ceren zure odola eta bicia emateraino behartu baitcintuen. Bainan orai gehiago harritteen nau zure barreneco amodio, nere bihotza zugana hegaldaca deraman hunc. Eta ni gogo beroago batez zugana bilteagatic solas hauc iduriteen zaizkit erraiten darozki-

datzula: *Ni zugatic hil nintzan; bainan oraino zu medea zaitecentzat ber-
riz-ere behar balitz ehun heriotec, gu-
cietara ekharria naiz bihotceco amo-
dioaz.*

Oi nere Jaun ona! Eta amodio hunen-
gatic ¿nie zuri cer darotzut zor? Cer
egin behar ez-nuke zugatic? Ceinen
eginbide herxia dudan zu bakharrie
maithatceco! Eta ahal-banu, ez cedar-
riric, ez ondoric ez-duen amodioaz be-
har cintuzket maithatu. Ai bainan, mai-
thatu behar-bidean, alde orotaric eta
bere egin-ahal guciac zu damuztatu zai-
tuen jendeaz ¿nie cer erran dezaket?
Eskergabetasun ixusiagoaz egundaino
entzun othe-da? Hori egin duenac cer
duke mereci? Oi Jauna!, zue cer egin
duzu, eta cer egin dut nie? Nola nauzu
maithatu, eta nola maithatu zaitut nie?
Ah! mereci nuen, Jauna, cerua eta lurra
eta hekietan bici diren guciac nere con-

tra alchateaa, eta aspercunde lateenez niri aspertcea. Aithortcen dut egia, egia dohacabeco hori.

Nerea da hobena, eta hoben guciz handi eta ixusia. Orai ezagutcen dut bere hedadura gucian. Bekhatu egin dut zure alderat; bainan damu min dut; eta mila bici banitu-ere, guciac eman netzazke nere hobenaren eceztateco. ¿Nola bada, Jauna, zu hain ona zarelarie heldu izatu naiz zu damuztatecaino? Urriki dut bihotceit eta ecin-bertceco urriki-bat nahi nuke. Ah Jauna! iragan gucia borra bedi; atzar nedila bici berri batean, eta sunxi beitez bekhaturaco bidetac. Honda bedi mundua, fundi nedila nerori, zuri laido bat eginen darotzudan baino lehen.

Bortzgarren icuspenna.

Oi nere Salbatzailea, ichilie zaude guruce horretan, eta bizkitartean nere bihotcean entzuten dut zure mintzoa.

« Ai nere Semea, diozu; nie zuri onie
« baicen ez-nahi, eta zue exai bati bezala
« jazarri darotazu; eta exaia izan ba-
« nintz, gogorkiago ecin jazarrieco cina-
« rotan; gehiago ecin cindukeen egin.
« Nere semea ¿cer egin darotzut nie?
« cer? Nere loxa eta oinhaceac, nere
« odola zugatic ichuria ¿icusten ez-di-
« tuzu! Nere semeari bezala ¿nere bi-
« hotza ez-darotzut partitcen? Cer egin
« darotzut bada nie? Huna nere oin-
« escuac iteez josiac, nere burua arran-
« tceez cilhatua, nere sahexa urratua,
« nere odola hustua. Hemen nago, bai-
« nan ez bortchaz, baicie-ere nere nahi-
« tara; zure amodioz nago ni hemen. Oin-
« hace urragarri haukiec, bocie eta gogo
« onez deramazkit, zure bihotza irabaz-
« teagatic. Eta horrembat icusteaz, er-
« dirateen etzare, maithateen ez-nauzu;
« eta gaitcesten, eta laidoztateen nauzu.
« Oi nere haurra ¿cer-da bada nie

« egin nezakeenie zugatic eta egin ez-
« dudanic. »

Jesus amopez bethea ! zure solas ez-
tiee badute lantzaren moco zorrotza ,
erdiratzen darotate bihotza. Nic ez-dakit
nola eskerrac eman, nola ihardex zure
amodioari. ¿ Cer erranen darotzut, Jau-
na ? Ieusten-dut neurrigabeco amodio-
bat zor dudala zure ondogabeco amo-
dioari. Oh ! amodio hortarie indazu,
othoi, aphur-bat. Nere ahalac ahulac eta
deus-gutiac dire. Bainen diren aphur-
rac bederen, geldi ciaizkidala, eta bethi
gucian maitha zaitzadala. Badakit, Jau-
na, nere amodioa hedadura laburrecoa
dela, eta horrengatic ezdut nahi lurreco
gaucetan erprepartitu; ceren creaturei
ematen zaiena, zuri khenteen cerotzun.
Den-gutiena khendu nahi ez darotzut,
baieic-ere guci-gucia oraico eta bethico
ahuspez zuri eskeini.

Jauna, orai-beretic, aita, ama, ahaide

eta bertee ezagunekilaco amodio lur-
tiarra hausten eta ebakiteen dut; ez di-
tut maithatu nahi zubaithan eta zugatic
baicen; hekiei emateco ez-diot zure
amodioari edeki behar. Ateteen naiz
adiskidei eta onthasunei, eta ez-diotet
iduki nahi zugatic baicen. Orai-beretic
ukho egiten diotet ohore, axegin
eta lurreco gozacarici, eta zubaithan
baieic ez-ditut onhesten. Orai-beretic
nere buruari arnegu egiten diot, eta
saldu-crosia banintz bezala, neror nereca
ez-dut izan nahi, nere burua ez-dut
nahi maithatu, zubaithan ez-bada.
Hea, begiac, etzarete nereac, baieic-ere
Jaincoarenac, harec nahi duena, eta ez
zuec nahi duzuna icusteco. Hea,
mihia, nereca etzare, bainen Jaincoa-
rena, harec nahi duena, eta ez zuc
nahi duzuna erraiteco. Eta orobat,
escuac, oinac, gorputza eta arima; zuen
endelgu, gogo, chede, bothere, guciac
Jaincoarenac. Ez-dut nitan bici behar,

baicic-ere Jaincoa baithan. Jaincoac be-
thi nibaithan bici eta manatu behar du.

Oraidino, Jauna, nerea bezala, nere
erara bici izatu naiz. Orai bertceric da.
Ez-naiz ja nerea, baicic-ere zurea. Zure
gauzaz bezala, nitaz nahi duzuna egizu.
Hala-nola buztin poci-bat erosten due-
nac, nahi-duena haretaz egin baitezake,
edo unteiac, edo zohiac, edo bazterrera
bota nahi bada; orobat zuc-ere, Jauna,
nitaz nahi duzun gucia egiten - ahal
duzu : batetic, ceren erosi nauzun, eta
zure odolaren gostuz; bertcetie, ceren
nic nere burua agindu eta olde osoz
eman darotzudan. Zure nahicundea ba-
linbada nic ohorerie ez-izatea, zure go-
gara egin bedi. Zure nahicundea bada
nere bicia oinhace eta arbuotan goatea,
guciac nic ahanzteia eta uztea, guciac ez-
deuserentan idukitcea, axegin dut, Jau-
na, zure gogara egin bedi. Zu bakharric
nahi zaitut : zu zare bethico nere gu-
cia.

BEKHATUA

ETA BERE ONDOREAC.

Lehembicico icuspenna.

Oi ceinen ederrac ciren Aingeruac .
Jaincoac egin cituenean ! Eta ceinen
ixusi gelditu ciren bere bekhatuaren
ondoan ! Ceinen dohaxuac lehen ! Cei-
nen dohacabeac gero ! ¿ Nola utcico du
arima-bat bekhatuac ? Aingeru hec be-
zala, ixusi eta dohacabe. Ai eta, arima
nerea, nolacatua zare geldituren, zu,
haimbertce bekhatu eta hain handiac
egin dituzuna ! Ceinen urricalgarrizcoa
den zure zoria ! Debruaren gathibu eta
bethico oinhace garratcen aiherretan
jarri zare. Oi ceinen ederra cinen, gra-

cian cinaudencan, eta ceinen beltza horrela lohiztatu zarenaz geroz! Cergatie galdu duzu cerua? Cergatie jo duzu ifernuco alhetan? Aingeru gaichtoei nahi izan duzu jarraiki; ai! loxa zaite hekien zorigaitzaren beldurrac ikhara zaitzala!

Jakizu dohacabe hec oinhace bethicoetan daudela; ez sesuric, ez erreparuric hekientzat ez-daitela. Eta berec diote zure celetan eta barrandan daudela, ceren nola hobenean hekien lagun izan zaren, hala gartziguan izan beharco duzula. Su handi hekietan zure tokia berecia darocate; eta hori, zure nakhitara, ceren bekhatua, oharrez eta deblauki nahasi baituzu oinaz eta escuaz, eta gorputz gucia lohiz estali baituzu. Deihadarrez nagozu, oi nere arima dohacabea. Begira, guardia norat hari zaren hola. Falxoan zoaci; guardia ifernuco leccera eman ez-dezazun. Aditcen

ez-duzu? Hain gorra zare bada? Oi ceruco aingeru eta sainduac, deihadar nere arimari, egiozue deihadar. Ai! hondatcen hari naiz! ithotcera noha! Ceruetaco Erregina, lagunt-zakizkit. Nere Jesus maitea, heda dizadazu zure escu ezti botherexu hori. Zato, nere Aita, nere Jauna, zato, hel zakizkit.

Mintza zaite, Jauna, hezurren barneraino sar dakidan zure larderia; erna nadienzat, eta bekhatuan tontotua atzarri-gabe hil ez-nadien; ifernuco putzucio atheac herx ez-ditecen nere gainera; seculaco, bihurbideric ez-den bezala, gal ez-nadienzat. Jaun done Petriri heldu cinioen escu bera indazu niri ere, alcha nadien bekhatuzco ohe hunetarie. Nere dohacabetasuna hain da gucizcoa, non ez-baitut casic senditcen, eta casic sendimenduric gabe galdatcen baitut zure escua.

Jauna, horrela tonto eta sorhaio zure

bidetan nago, bainan ez munduarenetan. Ithotcen hari banintz urean, cer oihamarrascac egin netzakeen. Cer bada! ifernuco ixaso ondargabea ¿ikharagarriagoa ez-otheda? Eta hor bethicotzat hondateco mentura? Ez-othenaiz jadanicehortcia eta ithoa nere bekhatuetaco putzu ixusi, lece icigarrian? Eta orai ¿cer egin dezaket? Deihadar, deihadar! bihotceco indar guciaz. Ahoa nekhateen bada-ere, bihotza ez-da nekhatuco. Bi-hotza urthu eta desegin artean ichilduren ez-naiz. Salba nezazu, Jauna, salba nezazu. Nere hobenen putzutic atara nezazu, debruae bezala ifernuan honda ez-nadientzat. Nere lokharriac hauxkitzu; Jauna, eta etzaitut gehiago damuztaturen; munduco gaucengatic, ez naiz gehiago galteeco bidetan sarthuren. Oi Jesus, izan zaite nere salbatzailea: zubaithan darocat nere esperantza gucia.

Bigarren icuspena.

Jauna, gaitcex duzu bekhatua: hain ederrac egin eta dohain guciez aberastu cintuen aingeruei etciniotcen barkhatu beren bekhatuagatic. ¿Cer izanen - da bada nitaz, baldin asken-buruan bekhatutan aurtkhitcen banauzu? Jakina da barkhaturen ez-darotazula. Eta creatura hain goretan, gaztigu hain harrigarria icusiric ¿nola ikharatcen ez-naiz-ni, lur pusca tzar, gucia bekhatuz usaindua? Aingeruac hala condenatu ¿eta nie cer ustekeria duketurricariago izanen nauela Jainco zucenac? Hoben asco ditut soinean; Jaunaren justiciaco czpata ja bihurtua da nere alderat. Oi cer ukhaldi icigarria! Debruec baicie, nihore ecin erran dezake nolacoa den hura.

Arima nerea, ai zure dohacabea! Ukhaldi hura bera, eta hasarre guciaz heldu-da zure gainera. Bazter zaite,

ihes egizu, ilkhi bekhatutic, bertcenaz Jainco hasarreac harrapaturen zaitu. Bekhatua laster utci, horrelaco galexitic eta alicca gaitctic egizu harramascan ihes. Bai, Jauna, bai, nahi dut eman ihesari, eta hil lehenago ecenetz bekhatura bihurtu. Aintcineoen barkhamendua escatcen darotzut. Jauna, ez arren nere gainera eragotz zure hasarrea. Zure misericordiari begira zozu, etez nere hobenei. Zure justiciaren hasarreari edekitceco, Jesus zure seme maite gurucean josiari begira zozu. Neretzat barkhamendu eske dogokizu. Ikhusazu zure semearen begitarte eder saildua, nere bekhatuez ilhundua. Icusari hunc maldaten nau zure hasarreduraco haicetic. Hartaco begien aintcinean ezartcen darotzut. Cerorec hala nahi duzu, ceren eder zaitzun. Horrengatic bada, horren amoreagatic, escatcen darotzut, Jauna, urricalmendu eta erreparu.

Hirugarren icuspenna.

Ohoín latec bere lagunac gaztigatcen icustean, eta are gehiago, bere ohointzac agertuac dituela dakienean, eta nihorat ecin ihes egin ¿cer ikhara ahal daucan berebaitan? Bada aingeru gaichtoetan Jaincoac egin duen gaztigua nic icusi-eta ¿nola beldurcen ez-naiz? Eta are gehiago Jaincoac nere barreneco eta nere bekhatu gorde gucien berri dakielaric? Eta hari ecin ihes egin! ¿Hestura hunetan cer-dut egiteco? Ai Jauna, badakit nere hoben guciez jakinxun zarela, eta nic hee egiten nintuenean, niri begira cinaudecila. Ez-dut ceren ihes abia ¿norat eginen dut, Jauna, ez-bada zugana?

Zure oinetan jartcen naiz aluspeca. Jauna, nere bekhatuac conda ahal baino gehiago eta guciz handiac dira: bainan zure misericordia handiagoa da oraino.

Ez-ahal darotazu aingeru gaichtoei bezala eginen ! Urricalmendu nitaz, Jauna. Diozu ez - duzula nahi bekhatorearen heriottea, eta bihurtceco astia ematen diozula. Bada ni jabetcen naiz zure hitzaz. Zure hitza egiazco erregearen hitza da; lehenago galduren da mundua, zure hitcean zue hux-eginen duzun baino. Beraz bethe bedi zure agintza; zure ontasun handiaren cariaz, osa eta bethe bedi. Eta baldin behar bezala conbertitua ez-banaiz, arren conberti nezazu, eta eracux dizadazu nola behar naicen zure gogarara oneratu.

Zu zare nere nausia ¿ nola egin behar dut? Nola damua iduki? Nola erran zuri damu dudula? Bada, damu dut, miletan erranen darotzut, Jauna; damu dut bihotceatic, eta mil-aldiz damu zuri egin arbuioaz. Oi ez-banu egundaino bekhatu-ric egin! Ceren zaren hain ona, ur-riki dut zuri egin irainez, eta bethicotz

uzten dut bekhatua. Lehenecoac desegitea nere escuan balago, mila bici galdu beharrie-ere, oi nola gucien |desegitera lot nindakeen! Oh! damu eta olde ha-etan ¿nere gogorturen nau ni? Jesus maitea, zue gogor nezazu; indazu arren zure argia eta gracia, nere bihotceco in-dar guci-az eta ahal daitekeen chederic garbienaz egiazco damu huni nie iduc diotzotan amoreagatic.

Guciengatic ezaguteen dut escasegia dela nere damua. Haren orde, Jesus amulxua, ezarzkitzu zure amodioa zure nekhe eta oinhaceac; ezarzkitzu, nere bekhatuec zure bihotcean sartu dituzten arranteac eta uherdura kharaxa; nere escastasuna bethe zazu zure sacrificioa-ren handiaz. Hain higuintza barrena ein-duen bekhatuarentzat, non, gaizaren-gaitceez, zure hesturan, nigarrac eta odola atara baitcitzaizkitzun. Eta cer? zuri nigarrac-eragin eta odola jauzaraci,

eta niri nigar mulco-bat-ere ez-heldu!
Zu nigarrez ikhusi, eta niri bihotza ez-
hauxi! Oi nere arima harritua, icusten
duzunean Jesus maitea othoitzean, odo-
lezco nigarrac ichurtzen dituela, ez-bere
bekhatuac - gatic, bainan zureac - gatic
¿nola urratzen etzare? Eta hor zaude
harri bat iduri!

Jesusen nigarrac eta odola harriac
berac beratececo gai dira. Baldin ur-
chortac, harri baten gainera eroriaren-
eroriz, hura cilhatzen eta desegiten ba-
dute, ez-dut exitceco Jesusen odol pre-
ciatuac noizbait bedere beratuco duela
nere bihotza. Bai, eta hartaracotz, Je-
susen oinetara erorico naiz, eta alde oro-
taric ideki nadien artean, ez naiz handie
altechaturen.

Laugarren icuspena.

Oi cer caltea arima bati ekharteen
dioen bere urguluac. Aingeru gaichtoac

bezala, cerutic ifernura ambilteen gaitu.
Bekhatu hau ¿nibaithan othe-da? Ceinen
naicen beldur hampuruskieriac gal ne-
zan! Zorionic eta dohainic aski bazuten
aingeruec; bainan horrengatic-ere hu-
miltasunac escas-egin cioten. Bada ¿cer
izanen da nitaz, baldin berthute hunec
escas-egiten badarot. Bertce dohain eta
graciac balinbanitu - ere, nic dakidana-
da, estimu eta ohore-gose naicela. Eta
ni, Jauna, zutaz ahanzeor eta zure do-
hainez; eta nic hauetaz buruiope, ne-
reac eta nere-baitharie banitu bezala.
Libra nezazu, Jauna hampurustasune-
tic, zue higuin duzun gaitz hunetarie.
Indazu zure argia ezagut dezadan nere
es-deustasuna; indazu zure gracia bethi
aphalgura izan nadienezat. Bada, ez-
balinbanaki-ere ala aphalgura, ala ham-
purus naicen, ariaric aski banuke ham-
purus naicela uste izateco. Gauza onic
deusere ni-baithan balinbada, egiazki,

Jauna, zuganic heldu-da. Nic ez-dut eta ez-naiz bekhatua baicen. Indazu, othoi, zure gracia. egia hori ezagut eta barre-na har dezadantzat; eta gauza on gucien ospea, zurea den bezala, bethi zuri bi-hur dezadantzat

ADAM, GURE AITAREN BEKHATUA

ETA BERE ONDOREAC.

Lehembicico icuspenna.

¿Nora zohaz, gizon ixua? Adam, cer egin duzu? Debecu bakhar bat egin da-rotzu Jaincoac, eta zue osticatu duzu haren manamendua. Oi sagar baten khino beltza! Oi bekhatuaren gibelondo garratza! Herioa jausten da lurrera; escu harteen du Adamen gainean; hura eta haren ondorego gucia ebakiteen du, hala nola ephaile batec sorro bateco bel-har gucia etzanarazten baitu bere sega-ukhaldien azpian. Adam, deus-gutitan iduki duzu zure Jaincoa, zure egilea, zure Aita. Gaztigu latza izan da zuro gaizkiaren sari.

Gizon gazte batec, plaza bethcan erran haleza sagar bat nahiago duela here alta baino, edo sagar baten gatic gucien aintcinean paso bat eman balezo ¿cer erran ginezake? Oi seme loxagabe icigarria! ¿cer egin duc? cer mereci duc? Laurdeneatcea, puscatcea ez-duc hiretzat sobera!

Ai bainan! nori jazarteen diot? noren contra su-harteen dut? Nor-da seme hori, ez-banaiz ni neroni? Nie, aingerruen begien azpian, eta ardura gizonen aintcinean, macelacoca ibili dut nere Jaincoa, nere aita ona. Jaun handi hura ceinaren aintcinean ceruac eta lurrac ikharatcen baitira, zancapetan ibili dut ostieoca. Oi naicen loxagabe icigarria! Cer! ni, lurreco harra ¿atrebitu natzaio Jainco handiari? Eta hori, sagar bategatic? Axegin ilhaun baten gatic? Nie, ceruaren eta lurraren aintcinean, oldar eta arbuio gucien Nausiari? Mila zathi

egitea ez-nuke aski. Bethico su-garrac guti dira neretzat. ¿Cer erranen dut, Jauna? cer ahurpegitan jarrico naiz zure begien aintcinean? Ai ene! ai ene zorigaichtoa! Ai ene dohacabea! Cer egin dut! hunelaco erhokeria? hunelaco icigarrikeria? Eta nie egin-otho dut hori? Ai! ez-dakit cer erran, ez-dakit norat itzul, ez-dakit non gorde!

Bainan, nere Jauna, nere Aita gozoa, ona zaren bezala, urricai zaito. Hauxazu nere bihotzaren gogorra, eta nere bi begiac bilhaca ditecela nigarrezco bi ithurri. Bai, nerekin dut nere bici gucico mina eta nigar-bidea. Eta, hunelaco dohacabetasunean ezarri nauen gorputz huni ¿nola maina eginen diot gaurgeroztic? Nere exairic gaitecenari bezala begiratuco diot, eta hala-ere eginen. Erortcen naiz, Jauna, zure oinetara, urtcen naiz nigarretan zure aintcinean. Horrela eracuxi nahi darotzut nere bi-

hotceco damua. Zure gogaragarri izan dadiela nere penitencia. Urricalmendu, beraz, Jauna; urricalmendu, sendagailu eta bici berri bat othoi niri!

Bigarren icuspenna.

Adam parabisutic khendua izan cen, eta niri ceruco atheac izan zaizkit hexiac. Oi cerua, zorionezco herria! Eta ¿nola desterru hunetan axegin eta gozoric bilha-ahal dezaket! Norbaitec erraiten darot, orai, bici naiceno, axegin har dezadala. Bainan nola gogabethe naiteke desherri hunetan nagoeno? Nigarretaco lekhua da hau; eta bicia, penitenciaco ordua da. Arren, Jauna, ez nezazula utz erhokeriaz garaitcera. Ez-naiz ahen eta marrasketarie geldituren, nere burua hunelaco zorigaitcean icusten dudano. Onic nihon ez-dukete nere begiee, nere herri dohatuco atheac zabaltcen

icusi arteo. Oi Cerua! Cerua! Oi nere herria! Oi egiazco bicia dutenen herria! Oi handitasun gucietaco gortea! Hor dago nere jabe, nere errege, eta arima garbien esposa. Jauna, Jauna, espos guciz gozoa eta maitea! zugabe ¿ni nola nagoke? Hor duzu nere bihotza, hor duzu. Eraman cinerotan, eta hor bici da orai, eta ni, behere hunetan, zugabe hiltcen nago. Oi zure amodioac noizbait bedere iraungi eta desegin banindeza!

Ai bainan! horrela izan behar cen, eta horrela egin ez-dut. Cer nigarrac Adamec egin cituen, bere burua parabisu lurrecotic khendua ikhusi zuenean! Eta nie, harec baino mil-aldez bekhatu gchiago eginic, ceruco atheac hexiac icusten ditudanean ¿ez-othe-dut nigarric eginen? Urricalmendu nitaz, Jauna, ez-nakien ongi cer hari nintzan; urricalmendu erromes desherritu hunetaz, ceren nigarrezco hibai batean, nekhez

betherie, bekhatuen lokharri lohiez hes-
tutua, hondaturic dagoen. Nere Aita ur-
ricalmenduza, eta gozacari gucien
Jaincoa! Pietate beraz, Jauna, ecinber-
teeco zorigaitz hunetan. Ez arren gaz-
tiga Aingeru gaichtoac bezala, bainan
iguriki Adami egin cineroen bezala. In-
dazu, othoi, suzco lehia-bat, een lur-
reco gauzac ahanteiric, bakharric nere
cerua bilha dezadantzat. Nere gaizkien
cinezco penitencia egiteco gracia jaux
bedi. Eta baldin nere eginahala oro
deus-guti bada, bederen nere lehia izan
bedi handi eta beroa. Indazu, azkenic,
gracia hemendic aintcina legiazco des-
herritu-bat bezala lurreco gaucentzat
biciteeco eta ceruraco bidezcoac bezala,
zu bilhatu, cerhitzatu eta maithatzea.
Amen. Halabiz.

Hirugarren icuspena.

Sugeac bere agintza gezurtiez zora-
raci zuen Adam. Oi eta cembatetan ni-

ere debruac hunela nauen enganatu!
Hemengo aberastasan, ohore, axeginac,
itehura eder batean, gozo handi batzu
bezala eskeintcen cerozkidan. Khè-bat,
iduripen-bat bezala guciac eceztatu, eta
arrantce ascoc sistatu, horra cer ciren
gozo espantagarri hekiec. Eta heriotceco
orenean ¿orobat izanen othe-da? Ah!
orduán bertce begiz icusiren ditut. Cer-
gatic bada, nere exaiac lehen enganatu,
orai ere enganatu nahi, eta nic oraino
hari sineste ematen diot? Ni ifernura ar-
tikitea-gatic cer egin ez - dakienaren
conxeilua ¿cergatic hartcen dut? De-
bruac cer agintcen darot, berari jarrai-
kitecotan? Ceruco ospea? Ez eiki, bai-
nan bai ifernuco oinhaceac. Eta orai en-
ganateeco eskeintcen darozkidan ez-
deuskeria edo ontasan ahulen bazea edo
peitagatic, bethico heriotcearen amuari
lothuren-othe naiz? Arrain batec ere,
hori icusi eta jakinie, amuari hurbil ez-

laite. Eta ni ¿zoroago izan behar-othenaiz?

Ai beraz, arima nerea, begira ongi. Gozoa iduria-gatic aintcinean ezartcen darotzuten bazca, hor dagoca, hor barrenean dagoca heriotce bethicoaren amua, hor dagoca ifernuco pozoina eta izurria. Ni sinhesten ez-banauzu, sinhex zazu bederen Jaincoa, ceinac erraiten baitarotzu: *Bekhatu egiten duenaren arima hilen-da*. Begira, Adamec jan zuen sagarraren gozoa ceinen laster iragan cen, eta gibelondoa cembat eta cembat urthez kharax gelditu. Begira, debruac gozotzat eman cioten pocado beltza, ifernuan cein garratza condenuetui bihurteen ceraien; eta ez-orai bakharric, bainan secula gucietaco samina.

Oi arima nerea, bertceen gaincan desmasia haukiec icusi ondoan ¿nola argitcen ez-duzu begia? Ceri begira zaude? ala desmasia bera zure gaincan icusi ar-

tean? ala sendagarric ez-duzulacoan? Cer bada, Jaincoac egiten darotzun fagore eta ematen darotzun estiaz, hobeki baliatceco etzare? Baldin min-gaichtoa lotcen balitzaitzu, edo pozoinkeria cerbait jaten bacindu, ai ceinen gogotie erremediorie diren borthitcenac har cintzazkeen! Edo-ecin diru chahu cinezake. Bada ifernuco sugea bekhatuaz lothu zaitzula, eta posoinez bethea zaudela icusten ¿eta-nola zaude horreletan? Ai! bethico hiltcen duen pozoina dago-cazu barrenean. Atzar zaite lo dorphe horretarie. Atzar zaite, bicia akhabatcen-da.

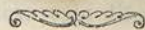
Oi nere Jaincoa, ifernuco pozoaduraz nere exaiac hunela bethe du nere arima. Ai nere dohacabea! Gaitz hunentzat ¿cer sendacari bilhaturen dut? Baldin mundu gucian balitz halaco-bat dirutan? Ceinen bocic hartuco nukeen! Ai bada, nere arima, huná berri ona: sendagarría baduzu, eta urruric.

— ¿Cer sendacari da, eta nore emanen darot?

— Sendagarria da Jesu - Cristoren odola, eta urruric emanen darotzu, gurutecan zugatic hil arteraino, eta zu isernuco gaitz horretaric ataratceagatic, ichuri izan duen gucia. Oi ceruco Aita, aita nerea ¿nola nie urrricalmendu handi hau ospaturen dut aski? O nere Jauna, eta maithacunde gucia! Zure odola eman duzu ni salbateco! Cer amodioa, eta cer sendacaria! Eta gucia urruric eskeintcen darotazu!

Ah Jauna! ongi garasti gusta citzaitzun bada zuri! Alabainan zure onegiac egiten du hau neretzat. Oh! gorexia izan dedila zure ontasuna mende gucietan eta handie-harat ere bai ceru gainetan! Behinere, ez haste, ez akhabantzaric gabe, izan zaite botherexu, jakinxun, on eta zuceen! Hala zare, eta hala izanen zare, eta hainitz dut axegin. Biz ordu onean

eta bethico. Eta orai ¿cer nahi duzu, Jauna, niganic? Oh! badakit : ni zure odolaz progotchateca, eta nie zu maithateca. Oi cer zoriona hori, zuri zor darotzudana zuri bihurtceca. Egiten darotazu emaitza bat hain ederra, eta bizkitartean hain guti nie escatua; emaitza bat hain gozoa eta hain baliosa, non ho-beagoric ez-baita. Beraz, nere Jaincoa, maitha zaitzadala, eta bihotz gucitic! Amodio hau bici bedi eta ni bici naiceno! Egunetic egunera bethi handituz dihoala, eta ceruan bethi maitha zaitzadala! Horra nie escatcen darotzudan gracia. Halabiz.

NERE BEKHATUAC.

Lehembicico icuspēna.

eta descanzurekin pochin bakhar-bat-
ere ahora hardezake? Oi arima nerea,
iduri-du ezagutcen edo hautematen ez
duzula, amex-bat balitz baino gehiago.
Emozu bada orai zure buruari, zure
gaichtakeria handiaren gainera, Jain-
coaren justiciaco aingerua heldu zait-
zula, eramaten zaituela Jaunaren tribu-
nalaren aintainera, harteen duzula zure
heriotceco sententcia, debruac lotcen
zaizkitzula alde orotarie eta ifernuan sar-
teen zaituztela.

Cer erran, cer egin einezake, bihur-
teerie gabe eta beticoz zure burua lece
icigarri haretan erretcen icus baceiza?
Oi axeginkeria garastia! oi gibelondo
uherra! oi bekhatu dorphea! Bada,
zure zorigaitza, zure oinhaceac horre-
lacoac ditazke bethicoz. Ordu deno bi-
hur zaite onera, arima auhendagarria.
Begira zazu ongi egiaz eta fedeaz,
icusazu zure contra emana dagoen sen-

tentcia. Baldin asco egin bacindu-ere
bekhatutic ilkhiteeco, guardia! ez-
dakizu heian eceztatuac diren zure
gaizkiac. Ez beraz egon loxarie-gabe.
Horrelaco zorian zaudelarie, ongi
dela idurituren-otho zaitzu bada ez-
bilhateea jan-edanic baicen, ohore edo
dostetarie baicen? Ongi othe zaitzu,
zango batez ifernuan zarelarie, ez-ibil-
teea lurreco lanhoen ondotic baicen?
Dembora hau, ez-da irri, farra, solas,
axegin, ergelkerietaco aroa. Orhoit da-
kizula hobeki, zaren tristea, nigar egi-
teaz, auhenac eta deihadarrae zure Jain-
coari altchateaz. Urrikiac urra dezala
zure bihotza; penitentieac erreberri de-
zala. Eta ez-bici nola-nahi; ez ontasan,
ohore, axeginketa ibil. Cembatez hobe-
ago dukezu, zure burua gucien oin-
pean icusi nahi izatea! zure zalekerien
contra diren gauzac gogotic eta bihotz
guciaz bilhateea!

Eta hogoi edo hogoi urthez penitencia egin balinbacindu-ere, ez-nekha, ez bara, ez-geldi, ceren barkhatua zarenez ez-baitakizu. Eta mundu guciac erraiten - ere balerozu saildu - bat zarelá, penitencia ez-utei, ceren ez-dakizun barkhatua zarenez. Badakizu Jaincoa dela zure juie eta haren juia-menduac hemengoetaric bertecerie direla. Egon-ere baciñdedi othoitz lucetan, cerutic asco gozacarí ardíex-ere baciñeza, arímac chunca gomberti baciñtza, miraeulua egin, mundu gucia abiaraz zure ondotic, ez-utz, ez-utz penitencia, ez-bara zure churítcecíe, ceren handíac baitíra zure bekhatuac eta ez-baitakízu hauxia denez hekiei díhoakíoten sententia. Eta hori ardíesten ez-baduzú ¿eer cerbítzaturen ceraízkitzu gizonen laudoríac, lurreco ohore eta espantua? Oí Jauna, egia hau ceinen den egia eta mengoa handítacoa! Sar eta jos-

zazu ongi nere bihotcean bethi aphatgura nabílen. Zure ontasunac agínteen darotzun bezala, haux-zazu nere contraco sententia, ceren lazten eta íkhara handitan ematen bainaz, orhoítcearekin zue nauzula condenatu, oí Jainco botherexua, ceinaren aintcinean handi guciac ttipi eta herrestatuac baitíra.

Bigarren ícuspena.

Baldin gaztíguaren garraztasunetic ezagutcen bada ceinen handia cen gaizkia ¿nolacoa othe da beraz hoben-bat ífernucó oíñhace guciac behar-den-bezala cein gatzíga dezaketena? Asma zatzu oíñhace ahal-díren íkharagarrienac, hestura gaitcenac, su-gar mamígarrienac, eta hekiec guciac batean ezarri-ric baino garratzago den gatzígu batec íguríkíten du ífernuan bekhatu mortala. Eta hori ceren bekhatuac Jaincoaren

majestateari damu egiten dioen. Deus guti dira gorphutceco oinhaceac; handiena da Jaunaren begitartea ez-icustea eta ez-icusi beharra.

Eta begira zazu orai, zue mila bekhatu mortal ceinen errearki egin izan dituzun. Cer! elhorri chichta baten beldur zare ¿eta gaztigu hunen ez? Cer zorakeria da zurea? Cer! zure burua ez-duzu beraz maite? Ongi begirateen baduzu, ezagutuco duzu higuin duzula zure burua, herra ekharteon diozula. Gizonac sepha dagoconeon norbaiti, hari bicia khentceaz contentatzen da. Bainan zu hain hax gaichtoan bici zare zure buruaren contra, non aski ez-baitzaitzu gorphutceco heriotcea; gainera arimaco heriotcea ezarri nahi duzu; gorphutzari oinhace gaitcen guciac eman, arimari Jaunaren begitartea khendu. Oi ixukeriaren latza! Cer hari zare? Zure buruari ezpataz eman diozu; zure escuz

heriotcea hartu duzu. ¿Othe-dakizu cer diren akhabantza gabeco gaztiguac? Urthea urthearen gainean behin, eta ascotan, eta oraino ere, eta gero-ere, eta bethi! Akhaboric ez-dute.

Jakin zazu bada, cein-nahi handi eta handiago iduri dakizun bekhatua, etzarella oraino nihondie hurbiltcen ezagutcera berenez cer den haren beltztasuna. Nola Jaincoa ceinen handi eta ona den nihore ecin ezagutuco duen, orobat hari egin damua edo bekhatua cer den nihore ez-du ardiexico behar den bezala. Eta zure bici gucian bekhatu-pean egotu zare ¿eta cer egiten duzu?

Ai nere galdu beharra! Ai lege zorigaichtoco oreña ceinetan bekhatu egiten hasi bainintzan! Nere Jainco guciac ona, ez-dedila gehiago horrelacoric gertha. Urricalmendu nitaz, ceren haintz beharra eta dohacabea nagoen. Bainan zure ontasuna handiagoo da nere laceria

baino. Ez huni begira, bainan-bai zure bihotz-samurtasunari. Zubaithan da nere ezperantza gucia, eta hala ez-naiz galdua izanen.

Hirugarren icuspena.

Jauna, nere hobenac-gatic mereci nituen ifernuco su-garrae, eta han egotea bethi erreparu eta esperantzare gabe. Bainan zu hain ona neretzat izan zare, non harat aurtiki ez bainauzu. Oi nere Jauna, nere Aita, nere Jaincoa, nere amodio eta on gucia! Ni nere naicen baino, nereago cirade zu. Hunelaco ongieginaz ¿nola bihureunde eginen-ahal darotzut-nie? Mihi-bat eta bihotz-bat ditudan bezala, milaca banitu, ororekin zu ospateco eta maithateco! Ifernutic begiratu nauzu, Jauna ¿eta nie cer egin dezaket zuretzat? Oi zugatic cerbait egin ahal baneza? Zure amodioz urth ahal

banindedi! Cer nahi duzu, Jauna? Nie zu cerbitzatzea. Huna bada, nausi ona, non harteen dudan zure uztarria eta zure gathea; jartcen naiz zure cerbitzari eta esclabo.

Eta nola esclaboac berenac ez diren, baicie-ere beren jabeenac; hala nie-ere ez-dut nereza izan nahi, baicican bethico zurea. Bainan esclaboac ecinbertceza daude beren nausien gathean; nie ordean, Jauna, amodiozco lokharriz nahi dut izan zuri lothua. Zure amodioaren khaldan bici nahi dut. Jaux dedicla zure jaincozco sua, eta errea iduc nezala oren eta ordu gucietan. Gerrogo eta bicikiago erre nezala. Benedica eta ospa zaitzadan, Jauna; naicen eta dudan guciatz maitha zaitzadan. Norda zu bezalacoric? Zu zare erregeen erregea, nausien nausia. Oi aingeruac eta sainduac, nere Jaunaren goresten lagunt nezazue. Eta nola zue mereci du-

zuneraco, Jaun handia, hau gucia deus-
guti baita, cerorri ospa zaitzabela zure
ontasunac, zure indarrac eta misericor-
dia paregabeac. Nie, nere alial chu-
mean, nahi zaitut nere burua baino ge-
hiago maithatu. ceren zaren hain ona,
eta ceren zuri nerorriri baino gehiago
zor darotzudan. Jaux bedi, zure amodio
egiazcoa; bihotz gucitic, egunetic egu-
nera, eta bethi gehiago eta hobeki
maitha zaitzadan amoreagatic.

Ifernua mereci nuclarie, nahi duzu
nie zu maithatcea. Debruaren gathea her-
restatu behar bidean, Aingeruen cargua
bethé dezadan nahi duzu. Oi nere Jainco
ona, menderen mende gorexia eta ospa-
tua izan zaitecela. Nola, Jauna, zure
amodioan erreco naiz? Nola eginen da-
rotzut axegin? Nola eginen dut zure go-
gara? Naicen ilhaun ez-deusa, ez-dakit
zuretzat nola egin. Arren eracux diza-
dazu zure nahi eta gogaren bethetcen.

Horra ni cer naicen : horrembertce zuri
zor, eta maithatcen etzaitut ! Zu mai-
thatu behar bidean, egun oroz bekhatu
gehiago egin dut. Oi eskergaitz, ixusi,
loxagabea ! Hala naiz, ez-dut ukhatuco.
Bainan, Jauna, zu zare nere sendagar-
ria. Ni bilhatcera eta salbatcera ceror
ethorri cinen. Egin bedi beraz zure che-
deen arabera. Barkha diezadazu, Jauna,
salba nadietatzat zu bethi ospatceco.

Laugarren icuspenna.

Ni baino bekhatu gutiagorekin ifer-
nuan cembait badaude. Eta ni bici naiz,
eta ceruaren igurikitzan. Oi misericor-
dia handia ! Cer icusi cinduen, Jauna,
nitan, fagore hau niri egiteco ? Nere
bici gucian, zu damuztatcea baicen, ber-
teeric cer egin dut ? Zuc deithu, eta nie
ez-ihardexi. Zu joca nere bihotceco
athetan, eta niri deiez ; eta nie atheac

herxi, eta beharriac tapatu. Ai eta cem-
bat aldiz zu oihuz nere ondotic, eta nie
bertee aldera burua. Eta halaric ere ja-
san nauzu eta berriz deithu. Batzuetan
amodioz eta mainaca, bertceetan larde-
ria eracuxiz eta ikhara emanex, zuga-
natu nahi; eta ni ixua eta gorra, eta be-
khatuan barrenago sartcen. Bertce ascori
ez-diozute iguriki, eta niri bai, eta ephe
gehiago eman darotazu. Oi benedicatua
izan dedila bethico zure ontasuna. Erran
ohi-da, gauza ona, galdu arte, ezagut-
cen ez - dela. Buruari eman dezadala
bada, bertee asco bezala galdu naicela,
eta hekiec bezala gaztigatua izan naite-
keela. Ai Jauna! cer laiteke nitaz or-
duan? Cerua galdu bethicoz, eta cer es-
tantetan nintake? Cer! ez gozacari, ez
esperantzare gabe! Cer! ifernuco su-
garretan! Cer! debruac alde orotaric
tiraca! Ai! iduripenac berac ikhara-bat
ematen darot. Eta cer laiteke bada hare-

tara iragaitea? Cer zoriona orai nere bu-
rua salbo icustea, eta ceruaren esperan-
tzarekin! Ifernura lasterea nindohala-
ric, zuc baratu nauzu, Jauna. Hondat-
cera eta debrien aztaparretara nindo-
han, eta zuc escua darotuzu hedatu.
Gorexiren zaitut, Jauna, bethi, ceren
zure escu benedicatua eman darotazun,
eta atara nauzun lece beltzaren hegitic.
Jaungoicoari eskerrac! gracia eta es-
kerrac Jaunari miletan orai eta bethi.

Oi nere Jauna, hambat zordun eza-
gutcen dut nere burua zure alderat, non
ez baitakit, ez cer erran, ez cer egin.
Axeginez eta damuz batean desegin nahi
nuke. Axeginez, ceren haimbertee ondi-
cotarie salbo nagoen! eta damuz, ceren
hain eskergaitza naicen. Oi nere Aita,
guciz maithatia zu zare; Aita batec be-
zala maithatu nauzu. Indazu, othoi, ni
zure ume ona izatea. Urriki dut, Jauna,
eta bihotzaren erditie dut urriki zuri

damu eginaz, ceren hain ona zaren, hain aita ongiegile samurra, eta espós guciz gozoa. Urriki dut horrengatic zure ontasuna damuztatuz. Chede ein eta hazcarbat harteen dut, gehiago bekhatura ez bihurtceco. Ni zure graciarekin, Jauna, hobeki bicico naiz hemendic aintcina.

Bortzgarren icuspena.

Oi nere Jaincoa, zu niri begira cinaudelarie damuztatu zaitut. Arbuiatu zaitut fagore guciac egiten cinarozkitan orduan. Eta ni, loxarie - gabe zuri irain egiten hari; eta zu, gucien - gatic, niri on gehiagoca. Zu hain handia eta botherexna, eta nie herbal ez-deusa; eta horren-gatic-ere egarri nauzu. Bertee ascori bicia khendu eta ifernura erortcera utci; eta ni begiratu nauzu eta ez-bakharrie jasan egun-bat, bainan hambat urthe; eta ez bekhatu batean, bainan

haimbertee miletan. Nie nere bekhatuac bethi aintcina. eta zue orduan ongi gehiago. Cembatez ni gogorrango eta exaiaren egintcetan ibiliago, eta hambatenaz zu berago, eztikiago deitcen eta mainateen, eta aitarie gozoenaren egintzac nerekin ibiltcen. Oh! ceinen ixu, gogor eta dorphe zure alderat izatu naicen! Eta zu, Jauna, ceinen on eta amulxu, niri iguri.

Lasterrez ifernura nindohan, eta zu oihuz niri. Ni bethi gor; zure deiari egun, aste, urthe osoac, ihardexi-gabe. Ai Jauna, aithortcen dut egia; iduri du, ifernura heldu beharrez, nere egin-ahal guciac erabilteen nituela; eta zue barateen eta gibelatcen ninduzun. Cembat ez-dira erori zure hasarredura zucenaren azpian, eta ni ez! Asken-buruan zure amodio guciac oihu egin darotazu, eta lo dorphe hartarie atzarri nauzu, eta argitu dituzu nere begiac, icus nezan

nere zorigailza eta zugana bihur nindadien amoreagatic. Oi nere Jesus maitea, zure urricalpenaren ecinberteeaz cer erran dezaket? Ni salbatcean, cer cihokizun, Jauna? Othe cinduen nere beharrie? Ez egiazki. Bainan zu zare zure baitharie ontasun ez ondo, ez mugarrigabea. Oi! izan-ere zaite ordu onean! Cer ospea duzun, Jauna, on gucizcoa izatean! Izan bedi, izan bedi ordu onean! Nere axegina da, Jauna, izan bedi eternitate gucian.

Ontasun hunetan, zure graciaz dagoat ceruraco nere igurikitza gucia. Bertee ascorekin ifernuco lecetan hondatua izan behar-bidean, ni hemen nago, zure ospearean erdian zu icusteco eta gozatecco peskizarekin. Oi harrigarriaren handia! eta hori hola othe-da bada? Ni exaiaren aztaparretarie libro! Bethico bicia nie uste dudala! Horretaco behar dudan ephie gucia eman darota-

zula! Eta ceruan zu icusi uste zaitudala, nere Jaun ona eta osoki ederra! Oh! ceinen misericordia paregabea neretzat izan duzun! Oi arima nerea, ospa eta gorex zazu ontasun hunen handia. Benedica zazu, nere bihotza eta lehiac ceruraino alchatutz. Espanta eta handiex zazu bazter orotan zure nausi eta jabe ona. Bai nere Jaun amulxutasun guciez bethea, nere bihotza zurea da, etez nerea. Bethicotz eman darotzut, zu bethi cerbitzatecco eta laudatecco. Zure axeginari bethi ongi egiteco, indazu othoi zure gracia.

AMA BIRJINARI OTHOITZA,
Ardiesteco bekhatuaren ezagutza osoa
eta egiazco urrikia.

Jaincoaren Ama, eta nere Ama Andre ezlia, nere bekhatuei begiratu eta ikhara handiac harteen nau. Ieusi eta gogoratu cer eta cembat neretzat egin duen zure Seme Jaunac, eta harriteen naiz. Egia da, icusten dut nere asmu, hitz, egintza eta bertee urhax orotan hainitz gaizki eta eragabeki ibili izan naicela. Bicitce berri bati lothecco, mundu galduari ukho eginic, nere Jaincoari jarraikitceco lehiatua naiz. Bainan ona bada-ere nere lehia, handiagoa da oraino nere herbatasuna. Oi Birjina Ama eta paregabea, zu zare bekhatore enulduaren ihes-lekhu eta gozagarria. Hunen eta zure, hainitz premia handi dut. Urricalmendu gucie-

taco ama zare; izan zaite nere ama. Zure Seme maitea-ganic, nere lehia hunen hazcartasuna eta bekhatu eginen urriki handi-bat ardiex dizadazu othoi.

Andre ona, ez-dut nie fagore hau merreci. Hala da. Bainan ez-niri begira. Orhoit zaiteci bekhatoreen Ama urricalmenduxua zarela. Begira diozozu beraz nere laceria guciz handiari. Erromes edo noharroinac cer egin lezake, ez-baliz aberaxen athetara heltcen, ager-teen ez-balitu bere zauriac, eta bere premiaz escateen ez-balu? Ni-ere, Ama, Andrea, heldu natzaitzu nere arimaco zaurien eracustera. Lot zatzu zure bi-hotz eztico gantzuduraz. Amoina egiozu noharroin laceriatu bati. Escala beharra bezala, ez-naiz oihutic ichilduren. Zu zare aberax eta guciac escuan dituzuna: ni berriz, has, buluz eta lander. Amoinabat, Andrea. Oi ceruetaco Erregina, cri behar huni begi onez begira diozozu. Bekhatore naiz & cer laceria handiago-

ric? Bainan bekhatoreen Ama zu zare, eta hala izan zaite ordu onean.

Orhoit dakizula, Andre ona, zure Seme Jaunac, nere premia hestua icu-siric, gracia handi bat egin cerodala zuri erran zarotzunean: *Ama, horra zure semea*. Ni bekhatore naicen arren, zure semetzat ni hartcea, zure Seme Jaunac nahi du. Heia bada, nie merreci ez-dudan arren, Jesus zure seme maiteari diozun amodioa-gatic, othoi zure galtzarpera har nezazu ni. Zure Semearen icenean galdatuz geroz & cer eginen ez-duzu zuc, Ama ona? Bada zure Semeac ni hartcea nahi du. Hau egizu othoi; zure Semearen amarez eta haren icenean egizu. Orhoit zare ceinen gogo onez nahi izan zuen: eta nie-ere badakit ceinen bocic bethe dituzun haren nahicari chumeenac, Bada, berac gomendatu cintuen ni semetzat idukitcea. Egia da, hain gaitchoa izatu naicela, non zuc debalde uztea merreci bainuke. Bainan, ceren

zure Semea, gizona-gatic hil baitcen, ez-nezazula beraz bazterrerat utz nere dohacaitcean. Orhoit bekizu, Andre ona, nola bekhatore galdua-gatic haree eman zuen bere odola. Orhoit zaite nola gurutcearen oinean zu egotea nahi izan zuen, zuc haren odola icusiric, laguntza egin cinezon bekhatoreari, bere gomen-dioaren arabera.

Canaco ezteietan zure Seme Jaunari erran cinaroen solas hera, orai-ere idu-cozu gugatic : *Arnoric ez-dute*. Eta zuc hori erraiten badiozu, segur naiz nere bihotz-epheltasuneco ura, arno guciz gozo eta indarxura laster bihurturen dela; zure othoitzaren medioz, nere bici galduaren urriki handi-bat ethorriren ceraitala; bicitce berri saindu-bat, zure gerizan, hasiren dudala; eta zuc nahi ditutzunac egiteco gracia jauxiren dela nere gainera. Oi Ama gucietarie hoberena, halabiz, hala izan dedila. Amen.

JESU-CRISTO GURE JAUNARI

OTHOITZA,

**Ardiesteco bicitce aldamera eta Jauna-
ren gogara egiteco gracia.**

Jesus, nere Salbatzaile eta amodio gucia, nie mercei ez-dudan arren, fagore baten eske heldu natzaitzu. Othoiz-ten zaitut zure mercecimendu, zure oin-haceac, zure odola, zauri eta bihotceco amodioa, zure Aita eternalari nigatic begien aintcinera emateaz. Badakit, nere Jesus ona, zuc hori egiten baduzu, behar ditudan guciac ardiexi-ren ditudala. Zu zare, Jauna, Seme guciz maithatua, ceinaren baithan zure Aitac baitagoca bere axegin gucia. Zu zare gogo bethez entzuten duena. Jesus, gucia amodio zarena, ez-

ahal nauzu ukhaturen zure Aitaren aintcinean. Ecen habearen gainean nigatic eskeini eta sacrificatu cinen. Zure sacrificioac laztu—cintuen ceruac eta hauxi zure Aitaren hasarredura.

Oi sacrificio guciz preciatua! Abel prestuaren odolac baino, deihadar handiagoa cerura zuen egin. Ni zure amodio guciaz aberaxago uzteco, eta nere orduan zure Aitaren aintcinean agerrarazteco, zure zauriac idekiac cerura eramantzuten. Othoi beraz, oi gure Bakegile maitea, hitz bat atara zazu, eta guciaz egina izanen da. Zure Aitac errana da : *Galdegín diozozula eta gure arimac zure primantzatzal emanen darozkitzula*. Oi cer zoriona eta cer gure ospea! Aitaren axegina da zuc galdatzea eta gero berac onhestea. Heja beraz, Jesus ona, ni galda nezozu, eta gero gerthuki ni zurea naiteke. Badakit cerura zu igan zarenean, ez duzula he-

men cinduen baino amodio gutiago gutretzat begiratu. Lurrean cinenean bekhatorearentzat zure Aitari othoitz egin cineroen. Oi nere Arrerosle ona! ez-otho-dezaketa bada zuganic iguric ahal othoitz bera ceruan?

Hemen zure odola eta bicia nigatic eman cintuen! eta orai hor hitz-bat ataraco ez-duzu? Hemen nigatic odolezco icerdiac eta oinhacezco nigarrac ichuri cintuen, eta uste izateco-da orai hitz baten fagorea hor eginen ez-darotazula? Ez Jauna, ecin dena da hori, eta niri etzait horrelacoric gogoratu. Ni bekhatorec galduea naicen arren, zure amodioz zure bilha heldu naiz : zubaithan dut nere sinheste osoa. Oi Jesus, nere jabe maitea, zurea izan behar dut. Nereari etzaitecila begira, bainanbai ni erosteco eman duzun odolari. Hunen cariaz, nere bekhatuen barkhamendua zure Aitari galda diozozu.

Oihotz zazu eman diezadala oraindino
nere bici galdu eta eragabearen
damu eta egiazco higuintza. Ardiex die-
zadazu bicitce berri saindu bat zure
amodioan, eta heriotce on-bat zure bi-
hotcean egiteco gracia. *Amen.*

AITA ETERNALARI OTHOITZA,

**Ardlesteco bide galdutic ilkitcea eta
munduco zorokeriei ihes egitea.**

Aita eternal nere Jainco guciz bothe-
rexua, huna non naicen. Ni, bekhatore-
ric handiena, zure majestate nihonere-
coaren aintcinean agertcera ausartateen
naiz. Jakinez zure ontasuna, zu bezala,
ondo-ta-baztergabea dela, horrec era-
kharri nau zure begien aintciner. Ba-
dakizu, Jauna, cer gaizki-egile auhen-
dagarria naicen. Ez-diezadazula egin nie
mereci dudan bezala, bainan-bai zure
ontasun mugarrigabearen arabera. Har-
rigarriac, ixusiac eta cein-condatuac dira
nere gaizkiac eta zure alderaco hobenac.
Ai Jauna, beltcegia naiz zue niri begira-
tceco. Ez-dut mereci zure bekhunde

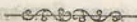
jaineozcoa trica dadien nere gainean. Bainan zure Seme maiteac, nere orde neretzat merecitu izan du. Huni begira zaite eta hunec nigatic egin duenari, eman cerotan hitzari, eracuxi cerotan amodioari. Hunen asperragatic, atrebitcen naiz, Jaun handia, zure majestate ikharagarriaren aintcinean ahuspez jartcera, eta ahalkerekin nere galdeac zuri begietaratcera.

Jesus, zure Seme guciz saindu, guciz benedicatuaren icenean, haren heriotce dorphearen cariaz, hari dagocozun amore samurraz, nere hoben gucien barkhamenduaren eske heldu natzaitzu. Othoitzten eta errekeicen zaitut, Jainco guciz ona; Jesu-Cristoren amoreagatic, indazu zure argi bici eragile-bat, ongi ezagut dezadantzat nere iraganeco bicitze galduaren debuilakeriac, har dezadantzat damu cin-bat eta chedea zue nahi duzun dineco peni-

tencia egiazcoa egiteco. Hortaraco indazu zure gracia. Indazu, zure ontasun handiaren arabera, zure gogara guciz sainduetaraco iraupena. Hunelaco zorionic nie nerez ez-dukete mereci, Jauna. Bainan huna zure Seme maitearen kho-roco arrantceac, huna haren escuac eta oinac gurutceari josi izan dituzten itceac. Haukiei begira zozute, etez niri. Eta nere bekhatuae, handiac badira-ere, are handiagoac dira zure Semearen mercedimenduac. Hari begiratu-eta, zure justiciaren hasarrea jabal bedi, hil bedi; zure misericordia eta amodioa jaux beitez nere gainera.

Oi Jauna, zure Semeac hitz-eman cerotan, *edo-cein gauza haren icenean escatcen narotzuna, zue niri emanen cinerotala*. Badakit haren errana eginen duzula. Orai bada sagore hau haren icen sainduan galdegiten darotzut. Zure semearen cariaz entzun nezazu. Gracia

hau niri egitea, zure Seme Jaunaren ospea da. Eta ceren zuc hura nahi duzun haimbertee ohoratu, horrengatic fagore hau onhex dizadazu. Jesus maitea-baithan dagocat nere igurikitza gucia, ceren bera den zure semea, zuc nigatic igorria gure erreparu eta salbamentuarentzat. Beraz ospe zuri, nere Jaun eta Jaincoa! ospe zure Semeari! ospe Izpiritu sainduari. *Amen.*

HERIOTCEAREN GAINEAN.

Lehembicico icuspena.

¿Gauza jakina eta segura cer-da, ez-bada heriotcea? Bici diren guciec bicia zor! Hil behar! eta nic hori ahanzten, eta ni bici, behinere hil behar ez-banu bezala! Jauna, zuc gizonari erran cine-roen : *Hilen haiz.* Eta horrengatic-ere, nere bihotza lurreco gaucetan sarthua dago, ceren utci behar ez-banitu bezala begiratcen diotedan. Oi! eta ceinen ixu hunen gainean bici izatu naicen! Oi nola zoratua, iduri zor handi horretaric, bertee nihor ez-bezala, salbu geldi naite-keela. Bainan hil behar! Oi egia sobera-tua! Etorriren-da ordua, non eguna ha-sico baitut, eta gauric ez-icusiren; edo

gaua hasi eta eguníc ez-argituren ne-
retzat. Etorriren-da ordua, non arima
hau iracia izanen baita gorphutz hune-
taric, eta hau hil-hotza, itchuragaiztua,
bici direnen icigarri. Oi ordu latza ! Cer
ikhara ematen darotan ! Eta huni ecin
aitzakiaric eman, ecin itzur, ecin ihes-
egin.

Certaco bada, oi nere bihotza, josi
nahi duzu gaur, bihar utci behar ditu-
zun gauceri ? Certaco bada estecatcen
zare diruari, egun bateco ontasunari ?
Certaco horrela jartcen zare zure galpe-
neco mentan ? Hemengo prezuec, oho-
reec, cer esker dute bada hil behar
duenarentzat ? Cer dohaco ala erran de-
zaten : *Ongi dena-da* ; ala cras deza-
ten : *Gaizki-dena da* ? Cer dohakizkit
niri hemengo erran-merrana ? Hil behar
dut, hil behar ! Hori-da egia handia, gi-
zonen elheec mudaturen ez-dutena. Cer-
taco bada gizonei eder iduriaraztea-ga-

tic, nekheari eta borrocari emanen na-
tzaiote ? Ecen hekien hitzac, heriotceco
orenean ¿ cer baliaturen ceraizkit ? Oh !
dena-den bezala nihore iduki baleza !
Oh ! izari zucenean izar bagineza !
Gauza guciac, behar bezala, nihore
preza baletza ! Cerucoac, ceruco beza-
la, lurrecoac lurreco, gezurrezcoac
gezurrac bezala, egiazcoac egia bezala.
Ah ! orai, ordu hunetan, herioac arima
idokitcen balerot, ¿ cer erran nezake
munduco ohore eta ontasun, nere biho-
tza lothu eta iduki izan duten hekientzat ?

Hain gora prezatu gauza hec, sunxi-
tuac ; khe aphur bat, eta dena-ere hai-
zatusa. Oi nola neronec condena nezaken
nere erhokeria ! Noiz artean, bada, noiz
artean ibiliren naiz hampuruskaria ergel
batzuetan burtzoratusa ? Noiz sarthuren
naiz adimendutan ? Noiz utciren ditut
on eta ontasun gezurrezco guciac oin-
azpian zaphaturic ? Cer ! hemengo itchu-

rapen eder poci baten-gatic, eternitate
guciraco galdu behar-othē-¹dut nere
arima? Sunxituz dohan lanhoa - gatic,
ni horrela galduren-othē-naiz? Haicezco
eta haiceac deraman jendarteco espantu
cerbaitec balio - othe - du neretzat nere
salbamenduac baino gehiago? Eta cem-
bat dohacabe ifernuan, horreletan gal-
duac! Niri orobat gerthaturen-othē zait?
Icusten dut eta ezaguteen hemengo onac
lasto-ilhaun batzu direla, eta mundutar
bicia, zoral-di-bat. Horra nere gogoco
berria, eta horra cer erraiten dudā as-
cotan. Eta halaric-ere nie ez arnegatcen,
eta behar-den-bezala uztera hasi-ere ez-
naiz. Iduri-du erhokeria odolean eta bi-
hotcean sarthua dudala, eta nerekin bat-
egina dagoela.

Bigarren icuspēna.

Oi Jaun guciz gainecoa, certan naiz?
Hil behar ez-banu bezala bici naiz. Noiz

arteo nere burua egonen da makhurtua
lurrera? Oi dohacabetasunaren handia!
Munduco errankizun, jainco gezurti
hau, noiz lurrera eta oinpera eragotciren
dut? Ai Jauna, deusetaco ez - naiz;
naicen gucia herbala eta nagia! Zugana
begiac altchatcen ditut. Lagun nezazu,
gal ez-nadientzat. Jesus ona, zure begi
urricalmenduxu horieci bihur zatzu nere
gainera. Ez-dezazula onhex munduco
haiceac neraman berekin. Zu, zure Ai-
taren chedeari jarraiki cinen; gizonen
errankizuna ez - deusentzat iduki cin-
duen. Horigatic, laidoxuki, bi ohoi-
nen erdian, gurutean hiltceara ethorri
cinen. Mundua aspertu zarotzun, ceren
cintuen haren ontasunac arbuiatu. Ai
eta ni, bere saretan bildua nagoca. Jau-
na, haukien trencatceco, indazu othoi
indarra eta behar den gracia.

Zuretzat egin izan ninduzun, Jauna,
eta zurea nahi dut izan. Ai ordean!

mündua sarthua da ni-baithan. Hau bi-hotceco gaztelutic ataratceco, zure beso hazcarreco indarraren beharretan naiz. Laguntza, Jauna! Nie zurekin batean exai huni heriotceraino jazarriren diot. Haice hux eta ergelkeria dire lurreco ohore eta estimu guciac. Nere hil-ordu latzaz orhoituren naiz bethi. Orhoitzapen horree khetan igorriren ditu munduco ontasun liluratzailleac. Cer dire bada gizonec aiphatcen dituzten edertasun eta gozoac, baldin lurrari eman behar badiot nere gorphutza jatera? Cer balio du bicia iragaitea gorphutz ustel baten aphaintcen eta mainatcen? *Haragiaren cerbitzatcen bici bazarete, hilen zarete*, dio jaun done Pauloc; *bainan izpirituaren indarrac azpicolcen baderozkitzue haragiaren egintza eta zalekeriac, orduan bicico zarete*. Behar-dut beraz, edo haragia cerbitzatu eta bethico hil, edo haragia cebatu eta bethitan bici. Bietarie bat dut hautatceco.

Haragiaren axeginac dira laburrac eta ephe gutico. Eta horren arte gutico axegin ixusi baten-gatic ¿nie galdu nahicothe-dut bada? Non-da adimendua? Ai eta, nere bician nie cer egin-dut? Haragia cerbitzatu! nere arima galdu! Eta gehiago dena, orai-ere haragia cerbitzateen, huni maina egiten! Bihotz! beraz; bihotz eta indar! Ceruco erreinuac bortcha nahi du, eta bortcha egiten diotenecc, daramate. Heia, nere arima, laster utci behar duzun gorphutz huni bortcha egiozu. Begira ephe guti duzula: bortcha egiozu. Begira ifernura ceramazkiela: bortcha egiozu. Begira ceruco zoriona dihoakizula: bortcha egiozu gorphutzari. Oi nere Jauna, zu zaren ona-gatic, indarra othoi indazu. Horrekin nie hemendie aintcina haragiari eta bere zalekeriei gerla bicia eginen diotet. Orai ezagutcen dut ongi haragia nere exaia dela eta hunen adiskidetasuna maltzurra

dela. Bainan, Jauna, gauzarie erreche-
na, zu gabe ecin-badut ¿ cer eginen dut
hestura gaiten hunetan? Jaux bedi be-
raz zure botherea, nie bethi egin deza-
dan zue axegin dukezuna. *Amen.*

Hirugarren icuspenna.

Sortee bezain segur hiltzea, eta ba-
dakit. Bainan noiz, non edo nola, hori
ez-da nere jakineco. Icuspen hau hasten
dut, eta ez-dakit bururaturen dudanez.
Goiz ala berant joco nauen herioac, hori
nie ecin erran. Nie dakidana da, aphur-
bat-ere seguraturic ez-dudala. Jesu-
Cristoren egia eta jakintasunac berac
erraiten darot: *Nagoela begira, ecen
heriotcearen ez-egunic, ez-orduric ez-
dakidala: ohoín baten pare, gutien
ustean, lotan edo grina-gabe nor-bera
dagoenean, ethorri ohi-duela.* Egia
hau entzutean ¿ nor ikharateen ez-da?

Eta nor achola-gaberic egon daiteke?
Eta nola nago bada abiateeco, eginbideei
lothu-gabe? Nola nago, cerua escuetan
banu bezain gozoki?

Gauza icigarria! Hunela heriotceac
orai baino lehen hartu izan banindu,
asco gazteago hartu izan dituen bezala
¿ cer izanen cen nitaz? Eta nere bekha-
tuen erdian harrapatu banindu ¿ cer iza-
nen cen nitaz? Ni solasean eta farraz,
eta bekhatuz bethea! Eta lo egiten sosc-
guz deusic ez-balitz bezala! Jainco bo-
therexua nere contra hasarreturic, eta
ni farraz edo lotan! Jaincoa bere ezpata
maginatic atararic, ja niri ukhaldi ema-
tera abian, eta ni grinaric gabe! Ja ifer-
nuan hondateeco zorian ni, eta debruac
niri bultzaca, eta ni achola-gabe! Jauna,
zure ukhaldia aurtiki bacinu ¿ cer iza-
nen cen nitaz? — ifernu zabala, gucia
garretan dagoena!...

Cer ez-darotzut zor, Jauna, zure mi-

serieordia-gatic? Ni zure exaia, eta zue ez-nauzu gaztigatu! Ez gaztigatu, baicicere deithu, ohartaraci, mainatu. Oi! benedicatua bethico izan zaitecila. Zure ontasunaren handia ezagutcen dut; gorosten dut nere eginahal guciaz. Ez behin, bainan ascotan iguriki nauzu, eta zor handienetan nago zure alderat. Oi urricalmendu ecin - bertcezcoa, cer galdegiten duzu ni-ganic? Jakina da eta badakit, nere Jabe maitea. Zue nahi duzuna da, nere arimas artha har dezadan, eta hiltceeo bezala biei nadien. Gauza zucena manatcen darotazu. Huetan icusten dut cembat dihodidan zure manua bethietcean, bicitee hobe-bat eramatean.

Bicico naiz beraz herioaren ukhaldia begiz dagocatala. Bethi ordu haren zain egonen naiz. Lotan-ere beldur hori bihotcean idukiren dut. Jauna, zure urricalmenduac asti eman darot: peniten-

teiaz eta damuaz baliotan nahi dut ezarri. Gogotie utz zazu nere aintceineco bicitee galdua; zure laguntzarekin batean, biei berri bati buruz abia nadien-tzat. Nere lehiei bethi gogor eginen diotet, heriotce on-bat bilhaturen dut, haren bidean jarrico naiz. Biei nahi dut hala nola bihar, egun, orai berean hil behar banindedi. Hau hunela egin baneza, cer zoriona! Nola lagunt nintza-keen lurreco gaucetarie berezten nere bihotza! Horice, gaur, bethico utci behar banitu bezala, biei banintz, cerдохaxutasuna! Hau egin dezadan, Jauna, eta orai arteo bezain ixez-nadien izan, halabiz! halabiz!

Laugarren icuspene.

Heriotceco ordua jakina ez-bada-ere, bicia laburra dela badakit. Gaztetan gelienic arrantzatcen herioa; gutiac hel-

teen hirur-laurhogoi urthetara. Emanie-
ere chun urthe edo gehiago, gucien-buru
azken egunac argituko du. Bere lerroan
heldu da egun hura. Ez-dezadala ahantz;
hobe baicie ez-dut ardura orhoitcea.
Nore daki $\frac{1}{2}$ bat-batean begiac ilhundu,
eta oharcabean hilen ez-nauen? Ai! eta
nor hunetaz ikharateen ez-da? Cer gai-
teez atzamanen nau? noiz? nola? Nihore
ecin erran. Ala tiro batez, ala urean,
ala gaitzac bet-betan ezagutza khendu-
ric hilen naicen, nihore ecin erran. Jau-
na, begira nezazu oharcabeco heriotce-
tic.

Ematen dut bicico naicela chun urthe,
eta horietan nahi den ontasun, gozo,
axegin izanen dudala, eta guciac nekhe
eta arrantceric gabe. Ematen dut ehun
urtheac iragan ondoan, azken gaitzac
nere-baithan eta ezagutza osoan utcico
nauela. Dembora nola dihoan, hala he-
riotceco ordua heldu da; eta atzar! he-

men-da, orantche da. Oi ceinen indar-
gabe, ceinen khabu gutirekin aurkhitu-
ren naicen! Begiac hondatuac, izpiritua
tontotua, guciac ahantcia; ja oinae hoz-
tuac, bihotza ttipitua, minez eta barre-
neco nahigabeez hestutua; eta herio-
teece icerdi hotzac ematen darot. Etche-
coac heldu dira, begitarte erori tris-
tean. Nere begien iraungiduran icusten
dute, berehala hil behar dudala. Laster,
laster, diote; *anontcioa! anontcioa!*
Herresacan heldu da Jaincoaren minis-
troa. Olio sainduarekin ukitzen ditu nere
begiac, erraiten duelarie: *Gantzudura*
saindu hunetaz eta bere misericordia
urricalmenduxuaz, Jaincoac barkha
dietsatzula begiaz eginicaco bekhatuac.
Eta orobat bertee hatcetan. *Amen* diote
guciee. Eta nie-ere, ahal badut, ihar-
dexico dut *Amen*. Gero hasico dira
hiltceraco othoitzae. Gai balinbanaiz,
ihardexico dut nie-ere. Bulharrac hantu

zaizkit eta hestutu, eta jadanic haxie
ecin hac dezaket. Ezco benedicatua biz-
ten dute; gurutcefica escura ematen da-
rotate; eta nie ecin iduc, eta bertceec
lagundu behar. Gaitzac, ikharrac, itho-
nahiac ematen darotate alde orotaric.
Ukharaietan olha bilhateen darotate
beilariee, eta ecin causi. Ieusten dut
nereac egin duela, aphur baten bu-
ruco cendua izanen naicela.

Hestura gaitz hunetan gogorateen
zait : Gaur eta orai Jaincoaren tribuna-
lean agertu behar dut; gaur, berehala,
nere biciaz contu eman behar dut : eta
bethico salbamendu edo condenacioneco
sententcia, erremedio - gabe hartcera
noba. Ai nere zoria ! Nere iragan biciaz
cer idurituco zait orduan ? Cerentzat
idukico ditut nere zalekeriac, ohoreac,
handi-nahiac ? Ikhusico dut, hoi en gura
eta hoi en bilha ibili izan naicela, eta
hoiee gerla gorria egiten darotatela. Ai,

certan iragan izan dut nere bicia ? Eta
iragan guctic orai cer gelditeen zait
niri ? Deuserez onic. Behintzat goan dire
gozoac. Bainan berhatu dire arrangurac
eta hiramenduac; latzac dire eta garrat-
zac. Gorphutcecoac hain handiac diren
arren, arimacoac oraino ascoz dire han-
diagoac. Hori da nere bieitee atara
dudan irabacia. Eta horiee guciac deusic
ez-litazke, bethico galpena ez - banu
condenatu nere burua.

Non nuen adimendua ? Jaincoac eman
cerotan bicia, eta nie bilhatu heriotce
bethicoa. Cembat aldiz ohartaracia izatu
naiz, eta nie tapatu beharriac. Jaincoac
cembat mandatu ichil bihotcera, cembat
gogaramendu on izpiritura, eta nie be-
rariac guciac bazterrerat, eta hekiez ar-
duraric ez. Cer ! ez-otha nakien bada
hein huntaraturen nintcela. Bai eiki.
Ai nere adimendu-gabea ! Cer zoroke-
ria ! axeginkeria labur baztu-gatic, hau-

tatu ditut bethico oinhaceac; ohoreen khea-gatic, ifernuco khe beltzac! Eta bethi iraunen duten suac ¿nola jasan behar ditut nie? Nola horri ez-natzaio begiratu? Edo nola ixutu dut nere burua? Nola herioa bezalaco gauza icigarriac, ez-ninduen ikharetan ematen? Nola su-gar bethicoec beldurra hezurretaraino sartcen etcerotaten. Ascotan iracurri, entzun, aditu, edo gogoan erabili nuen; ascotan, nere oneraco, Jaincoac bere hitzac eman ceroztan. Bainan nie farra eta jroi bihurtcen nioen. Bada, orai cer eginen dut nie? Ai nere Jaincoa, cer dohacabetasunetan naicen!

Bortzgarren icuspena.

Nere galexi hestu hunetan, alde orotara ematen dut begia; bihur-bideric nihondie othe-denetz bilha nabila. Oi arima nerea, ongi begira dezagun goiti

eta beheiti, bazter batera eta bertcera, iragan denari eta ethorkizunari eta oraico aldarteari. Ai eta cer icuscari auhendarriac! Alde guciatarie nekhea eta alde guciatarie nahigabea. Goiti begirateen badut, icusten dut Jainco bat hasarretua, beso-bat alchatua ene joteco. Jaincoa icusten dut nere contra dena erresumindua. Guciz zucena den bezala, aria soberatuz samurtua da, egin diotzadan irain'ixusiagatic, eta ceren arbuiatu ditudan hambat ontasun, urricalmendu, ongi eta bertee laguntza.

Beheiti begirateen badut, agertcen zait lece icigarri beltz bat, eta haren zolan icusten ditut su-garrac khalda bician, eta debru muthiriac, ni beren aztaparez atzaman-nahiz hari direnac. Ezker-aldera begia ematen badut, icusten dut bertee haimbertee debru, galexi hunetan hestutcen eta ikharatcen nautenac, diotelarie, *gaizki bici izan dena*,

ez dela zucen ongi hil dadien; eta han daude landatuac, nere arima gorphutectie atara orduco, berekin ifernura eramana-nahiz. Escuinera itzultcen banaiz, aingeru sainduac, Jaincoaren mandataria, han daude. Bainan hekiec ekharri mandatuac, hekiec eman asmu onac arbuiatu izan ditut; eta hekien icusteacere loxatcen nau.

Iraganeco nere bicia begietaratcen baddut, icusten dut dena lohiz, bekhatuz, Jaincoaren damuz eta hasarrez bethea. Nere lehengo gurac, oinhace eta erresumin bilhacatu dira. Oraico orduari begiraten badiot, huna non hiltcen hari naiccen: gehien prezatcen nituen gauzac, ontasunac, adiskideac, deus etzaizkit baliatcen. Ethorkizunari begiraten badiot, contu herxiae eta eternitate gucia dut aintceinan. Eta ecin gibelera bihur, eta naiccen heinean-ere ecin geldi. Ai cer hestura eta eer alhadurac! Cer herio-

teearen minac eta ifernuaren beldurac!

Bainan, Jainna, zorionean utci darotazu oraino nere osagarria eta zugana itzultceco ephea. Hunetaz baliatu nahi dut lehen-bai-lehen. Eta zu, arima nere, heriotceco ordura helteean, nola nahi cinduke bici izatu bacina? Cer penitenteiac eginie? Jaincoaren gaucci nola begiraturic? Haurretie zahartceera, gogeta, hitz eta obretan nolacoa izanie? Bada orai egizu orduan nahi cindukeena. Heia beraz, bihoaz ni-ganie, eta bihoaz ordu gaichtoan lurreco lehiac, eta ethortecela cerucoac. Zoazte urrun, ohore eta hampuruseriac, axegin eta lohikeria ixusien lehiac. Zoazte, ontasun-gosecragabeac. Hoi en orde, ethortecela Jaincoa ganaco lehiac. Munduac, nahi duena erran beza; nahiz zuhurra, nahiz zoroa naicela. Mundua eta munducoac neretzat hil beitez. Heriotceco orduan nahico

dudan gucia egiten has nadiela. Oi! herioaren mirail egatian ongi begiratzea, ceinen den premia. Ecen, egun, nere hauzoac hartan icusten baditut ¿bihar ez-othé-zait nere burua agerturen? Hau da beraz nere egiteco handia. Oi nere Jauna, indazu arren hunen ongi bethetceco zure gracia. Ez dezadala izan ez hitz bat, ez gogoeta bat, ez egintza chiki edo handi, non ez den heriotceco orenean nahi nukeen bezalacoa. Guaiac izan ditecela, orduan nahico nukeen eta zure chedearen araberacoac.

Seigarren icuspena.

Azkeneco egunean, khechadura gucién erdian, hiltceco ordura ethorria banintz bezala, begiraldi berri-bat eman nahi diot hestura gaitz huni. Ai! orhoitzapénac herac ikhara ematen du ¿cer izanen da bada arte hartaric iragan be-

harco denean? Cer gogoeta izanen dut orduan? Orai hain errezkí galtcen ditudan oren hautaric baten-gatic cer eman nezake orduan? Ezagutza khamusten cerait, zangoac hormatcen. Nere ingurucoac othoitcean hasten dira; bainan ni ecin jarraiki. Bihotza belzten zait. Ohartcen naiz arima berezten hari dela gorphutcecié eta badihoakidala.

Arima hortcetán dagocat; ahalaz idukitcén dut nere biciaren azkeneco gauza bezala. Neklié handi hunetan, *credo* baten erraitera egiten dut, eta niholéré ecin! Ai arima gaíchoa ¿cer izatera doha zutaz? Alde batetic daude aingeruac; bertetic debruac. Ai! ceinená geldituren zare? Eta nie borroca horretan icusi behar dudala nere burua! Ah nere Jaun urricalmenduz bethea, utz diezadazu nigarretan urtceco astia. ¿Oi nore ezlituzke marrascaric minenac, iragan bi-ciaz nigar egiten duenean. Orai hartu

behar dut asti hori, een heriotceco ore-
nean ez-duket. Orduan *credoa* hasi, eta
akhabatu ecinic, azken hiru haxetarie
lehena hestu-hestua emanen dut. Ai,
bekhatore dohacabe galdua! Are hes-
tuago bigarren haxa. Haimbertena-
rekin, nere bici gucian egin ditudan
ongi eta gaizaiac oro begien aintcinean
jartcen ceraizkit. Ceinen contu-gabeki
bici izatu naicen, eta cer contu herxia
emateco! Azkeneco haxa ematen hasten
naiz. Oi aphur! oi pontu! oi mementoā!
Oi demboraren herxcuntza! Merecien
edo desmerecien akhabantza! Oh! hu-
netan arima ataratcen zait. Oi memen-
to, eternitate gucia dilindan dagocana!
Oi memento, secula gucico mendeac on-
dotie dakharzcana! Ai! ai! Jesus! Je-
sus maitea! Nola aurkhituren naiz ordu
hartan! Justua nekhez salbatcen bada,
bekhatore hunetaz cer izanen da?

Hau gucia badakit aspaldian; entzun

eta ieusi dut. Eta ororen-gatie iduri du
gogortua eta mokhortua nagoela. Hune-
laco ieuspen borthitcenec ukirie ematen
ez-narote. Eta bizkitartean, begietan
ongi harcen balirade ¿nor bicitce on ba-
tera bil ez-laiteke? Nor ongi hiltceco
eginbidetan jar ez-laiteke? Nori hunec
bortcha egin ez-lezoke? Eta bada niri
cer egiten darot? Nola orai beretic ez-
naiz bici hila banintz bezala? Heia bada,
behin edo behin akhaba beitez nere er-
thokeriac. Nere gogoco sendokeriac, nere
handi-nahi, jaki-nahi, estimu, axegin
eta zalekeriac, bertce asmu ahulekin
begode bethicotz. Nere Jaincoa nahi dut
eta haren chede saindua. Hil bedi gai-
neraco gucia, eta gaineraco guciarentzat
hil nadiela. Jaincoa bakharrie nere bi-
hotecan bethi bici dadien, halabiz.

Ama Birjinari othoitza.

Andre gucien artean benedicatua za-
rena, guire Jaincoaren Birjina Ama mai-

tea. Nere arima gorphutctic ilkhi daki-
dan baino lehen, nere azkeneco iragai-
tza loxagarria gomendateen darotzut
ahuspez. Munduco ixaso nahasi hunet-
tan, zu zare hain izar ederra. Nere
ekhaitz eta galmenta handien hunetan,
laguntza othoi egidazu. Peskiza eta
gozacari gucien Ama, ordu herxi
hunetan, nekheaz eta arduraz tincatu
izanen naicen orenean, haxarte eta
conxolamendu eman dizadazu. Nere
exaiee, ephea akhabatcen ceraiela icus-
ten dutenean, ene hestutcera eginen
dute, ezagutzaren galaraztera eta be-
rekin hondaraztera. Arren ordu latz
hartan lagun nezazu, eta exai gaichtotic
begira.

Ama guciz saildua eta urricalmenduz
bethea, izan zaite horrelan nere alde.
Oraitic orduraco ematen darotzut nere
arima. Bihotz guciaz, sinheste eta espe-
rantza osoaz gomendateen darotzut. Zue

zure gerizan harteen banauzu, següean
naiz ordu beretic. Othoi beraz, ni be-
khatore hebaina, zure hegalaren azpian
har nezazu. Zorionie handien hau galde-
giten darotzut, Jesus zure semearen
icenean, Jaun done Josepe zure senar-
raren icenean, Jaun done Joakim eta
Andre dona Ana, zure burhaso maiteen
icenean. Ardiex dizadazu zu ceruetan
ospatceco gracia. Amen.

DEMBORAREN GAINEAN

ICUSPENA.

Heriotcearen ondorioetara gabe, aphur-bat trica gaitecen begiraldi baten ematen demboraren laburtasunari; icus dezagun merecitceco orduac nola diren akhabatcen. Oi eta ceinen den iraupen laburra! Azkeneco haxa emanez geroz, iraungi da ja azken ephea. Ah! lehencheago bacen!

Ephe hori nola behar nukeen probetchutan ezarri! Cembat dembora galdu izan eta galteen dudan oraino! Ceinen guti prezatcen dudan! Norbaitec escu-eman balezat ahal dudan urhe gucia meta batetarie hartceco dembora labur batez, ai nola astiric galdu gabe berma naintekeen! Eta are hobeki oraino,

dembora labur hura noiz akhabatuko den ez-baneki! Eta cer! Jaincoac salbamen-
duraco ematen darotan demborac; gu-
tiago balio-othedu, ecenetz urhe poci
baten biltcecoac? Badakizu cer duen
balio Jaincoaren demborac?

Zure arimari galde egiozu, heia herio-
tceco ordu hestuan, munduco ontasun
guciac baino, oren laurden-bat gehiago
ez-othelezakeen estima. Gutiaigoan ira-
baz edo gal daiteke cerua. Dembora
precios hunetarie aphurto-bat-ere ez-
galteco, oi cer ardurarekin nie behar
nukkeen ibili! Jesu-Cristoc dioen bezala,
egun argia duguno ibil gaitecen.

Demboraren izpi-bat galteen badut-
ere, eternitate guccio hori galdua dut.
Dembora galduaz edo nere huxaz izan
dezaket damu; bainan dembora galdua,
galdua bethico gelditecen da; horrez ecin
gehiago balia. Iraganeco dembora ira-
gan cen. Ethorkizuna eztago nere es-

cuan. Oraico ordua da nerea. Hunetaz
baliatu behar dut; ecen lotan eramaten
badut, atzar naiteke ifernuan. Oi nere
Jaun handia, zuri nago. Nere ondicozco
urthe iraganac ahantz bekizkitzu. Nere
hoben handia barkha dizadazu. Oraico
demboraz eternitateco ospearen irabaz-
ten lagunt nezazu.

GORPHUTZ HILAZ.

Lehembicico icuspenea.

Egia jakina da, arima, gorphutecetie
ilkhi bezain sarri, agertcen dela Jain-
coaren aintcinean bere contuen cheba-
tcera. Egia latza! eta halere soseguz har-
tceen dut, eta nere oldera nahi diot begi-
ratu. Ha bainan, nere nahiace ez baitira
lege! Hilcn eta bicien nausia, Jaincoa
da. Nere heriotceco orduan, arimac ut-
cico du nere gorphutza desitchuratua,
ixusi, hori, ilhun, hormatua. Beso bata
batera, bertcea bertcera, eta burua bere
aldera erortcen ceraizkit. Etchecoec be-
giac hesten darozlate, besoac gurutza-
teen, hil-jauntcia soinerateen. Lurreco
ontasunetarie ceinen guti deramatan ho-

bira! Etehean den soinecorie arinena; eta hoberena balitz-ere, laster nerekin usteldu beharra. Oi ceinen guti baliatzen ceraizkidan ahaideen eta adiskideen nigarrac! Batzuec eta bertceac, ni icustera sartu, eta laster dihoaz niganic ihesi. Nere begitarte hotza izanen da bici direnen icigarri. Icusten nautenac lazten dira; begiac bazterrera itzultcen dituzte. Oihal batez musua estaltcen darotate.

Bizkitartean, hil - czkilac hasi dira. Herrian, batac bertceari galdegiten dio: *Nor hil-da? — Hulacoa. — Jaincoa urrical bekio!* Eta berehala zoin bere egitecoetara badoha, eta ordudanic gelditcen naiz gehienez ahantcia. Hogoi eta lau orenen buruan, hila altxatcen naute. Harrituac-iduri, ichiltasun handian naramate. Ezkila, bakhan eta ilhun; aphezac noiztenca hil-oxa ematen du. Azken aldico nere gorphutza sartcen da

elizan. Ez-noha nere lehenagoco lerrora; bainan erdi-erdian, har-laucen gainean etzana ezartcen naute. Hil-oxac akhabatu-eta, hil - harrietara baneramate. Han dago cilho-bat handia zabalduric. Haren aldean, aphezac ematen darot azken ur-benedicatuia, eta han sartcen naute berehala. Nere gainera lehenagocoen hezurrac eta lur ustelac itzultcen dituzte. Nola-nahi oincatcen eta zaphatcen naute. Gurutce-bat burukitan utciric, guciac badihoaz jatera, edatera eta gozoki farra egitera. Oi eta ni, ceinen bakharrie, lurrean sarthua, laster eta bethicotz ahantcia!

Elgarren icuspena.

Oi nere arima, hemen tricaldi-bat egin dezagun. Begira zure gorphutza luphean, eta nolacatuia gelditcen den. Oi gorphutz galdua, hi haiz nic haimbertce

mainatu, jauntci eta aphaindu dudana !
Higatic, nere Jaincoa eta salbamendua
ahantcirie, bici izan nauc. Oi nola hin-
dagoen orduan, eta nola hagoen orai !
Orduco ase-gozo eta mainac non dituc
orai ? soineco ederrac eta aphaindurac,
cer egin dira ? Etcheac, ontasunac eta
gorphutceco gozoentzat bilduricaco ber-
tee gauzac non dira ? Agurrac eta oho-
reac, eta lehia mundutar zoroac non
dira ? Oh ! haice huxa !

Nere Jaun ona, erhokeria horiee oin-
pean uzteco, indazu othoi indarra ; be-
sarcaldi hestu-hestu batean zuri bakhar-
rie iritchie nadiantzat. Cer ! gauza hor-
ren tchar ezdeusec, ni zuganic aparta
nezatela ! Gorphutz abretiar baten-gatic,
eta aberea baino lohiago den baten-ga-
tic, nie Jaincoa utz dezadala ! Ez, ez !
Non-da Jaincoa baino hobeagoric eta
goragoric ? Ai cer zorokeria den nerea !
Jauna, ez dizadazula arren utz horre-

lacoric berriz egitera. Damu handia egin
darotzut, zu baino gehiago estimatu
dudanean gauza ustel ixusi bat. Ecen
cer da nere gorphutza ? lur poci bat.
Bada lurrari bezala egin behar diot.
Hala nola, hilez geroz, oincaturic-ere
khechatcen ez-baita, orobat hila baino
gehiago ez-naiz behar nere gorphutceco
zaphaldiez arranguratu. Oin-pean gu-
ciec iduc nezatela. Hori dagokio gor-
phutz huni.

Diot berriz-ere ; cer-da nere gor-
phutza ? Luphera jauxi-eta, nolacoa iza-
nen da hogoi edo berrogoi urteen bu-
ruan ? Hemen buru-cascoa, hortche
bertce hezurrac, eta oro huxac. Cer iza-
nen da berrehun urteren buruan ? Hatic-
ere ez-da geldituco. Eta orai ohoreez
naiz khechu, errankizunaz arrangura,
gizonec nola begiratcen darotedan grina
eta ardurac ! Ai nere ixua ! nere doha-
cabea ! Hemendie aintcina osticatu nahi

dut gorphutz hau, eta munduco gauzac
ilhaunkeriatzat iduki. Bici naicelarie,
hila izanen da nere gorphutza, eta lur
usteldu bati bezala begiraturen diot.
Jauna, lagun zatozkit. Zuretzat bakhar-
rie bici nahi dut.

BAT-BEDERAC JASANEN DUEN

JUIAMENDU BEREZAZ.

Lehembicico icuspenna.

Hilez geroz, gorphutza usteltean
dago. Hura harren pusca da; utci behar
zaie. Ai bainan, arima nerea, zu etzare
hil, eeen Jaincoac bere idurira egin cin-
tuen; eta eman ceroxkitzun dohain eder-
rez, contu bihurtu behar diozu. Goacen
beraz Jaincoaren aintcinera. Jaunac
gure gogoeta eta egintza gucien berri
badaki. Zorrotza da haren justicia. Es-
tacuru, aitzakia eta itchurapence ez
dute baratcen. Ah! ceinen urrun diren
gizonen juiamenduac Jaincoaren juia-
menduetic ! Ah ! ez achaleco idu-

riari, bainan barren-mineco egiari begirateen da. Ai Jauna ! nola jasanen dut zure begico argitasuna ? Nola hartuco dituzu nere egitateac ? Eternitate gucia dihoa hunetan , eta secula gucietaco ce-rua edo ifernua. Ai cer mentura !

Orai cer izanen dudan jakin behar dut. Eta contu herxi hauetarie ¿ nola ataraco naiz ? Nolacoac dire ? Eta Jaunaren juiamendu hunetan ¿ gauzac nola dihoaz ? Han cer iragaiten da ? Icusten dut argitasun dirdiragarri - bat, aingerruzco inguru handi-bat, eta erdian escale erromes baten arima. Munduan guciez ahantcia gizon behar hura ; gehienec bazterrera utci izan dute bere bician. Bainan orai khoro ederren-bat baderama. Aingeruec, musica eztienarekin, cantatcen diote huneletan : *Negu ilhun, uriz eta nehhez bethea, zuretzat iragan cen. Uda berri gozoa bethicor da ethorri. Arima fidel zorioneco,*

boztariotan sar zaite ; zuc mailhatu duzun Jaunaren axegin gogaragarrien erdira laster egizu.

Horien icuzteac bizten du nere bihotza. Oi ceinen zori dohaxua ! Oi nekhe ongi eramanae ! Zorte horren ardiesteco ¿ cer ez-nuke emanen ? Hortaraco ¿ cer dire munduco nekhe eta nahigabe guciac ? Gucien muthil, untei garbitzaile aphalena izatea, bici herrestatu bat eramatea , penitencia dorphecnac jasaitea ¿ cer dire horiee guciac, hunelaco khoro eder-bat ardiestecotan ? Ahaide, adiskideac , ohore, ontasunac uztea ; bere lehiei eta nahicariei, eta bere buruari-ere ukho egitea, hunelaco zorionera heltzecotan, deusic ez-dire horiee guciac.

Hunelacoa da dohaxuen zortea. Bainan nolacoa izanen da galdu dohacabeena ? Icusten dut khe icigarritzco hedoi ilhun bat ; aihen eta marrazca batzu

entizuten ditut. Debru mulso batec er-
dian ekharteen du gizon estimatu, abe-
rax, jakinxun-bat, marrumaca diotelarie :
Bitoria! bitoria! gureaz jabetu gare.
Bethor! bethor! ifernura bethor! Eta
cer dio dohacabeac? *Ai ordu gaichtoan*
sorthu naicena! galdua naiz, galdua!
Ifernura herrestan naramate!

Oi cer ikharac harteen nauen ni!
Horrembertee gerthatu behar othe zait
niri?

Eta dohaeabe harec ¿cer erranen du
bere iraganeco biciaz? Oh! cer herra-
cundea bere ohore eta zalekerien con-
tra! Ifernuco errabia bat lothuren ce-
raio, eta nihorat ecin aspertuz, madari-
cionea eta burhoca abiatcen da, diola-
rie :

Madaricatua izan dedila nic jan dudan
ogia! Madaricatua, nic edan dudan ura!
Madaricatuac izan ditecela niri bicia
eman darotan aita, ni jaio nauen ama.

Madarica beitez nere gurac, ohoreac,
ontasunac, jakintasunac. Madaricatua
izan nadiela ni bethi eta bethico. Mada-
ricatua izan dedila Jaincoa eta harekin
dagoden guciac. Galdua naiz, galdua
egun eta bethicoz !

Huneletan dohaeabe hura icusten dut,
debruec beren aztapar icigarriekin, ifer-
nuco ondarretara herrestatcen. Eta ni
¿horrela izanen othe naiz? Hune-laco
estresatic mundura itzultcera utz banin-
tzate ¿cer egin nezake? Bainan ¿cer
eginen ez-nuke? Orai ez-da ordu ge-
hiago. Contuen muga da. Oi dembora!
dembora! Oi dembora gaizki prezatua
eta gaizkiago eramana! Oi dembora
munduco ontasun guciac baino preciosa-
goa !

Bigarren icuspena.

Aichtian erran dudan bezala, nere
gorphutza lurrera deramate, eta nere
arima agertcen da Jaincoaren tribuna-

lera. Uzcurtua gelditeen da majestate dibinoaren aintcinean. Jainco Jauna icusten dut ceruco gortearen erdian jarria. Debruac heldu dira, nere bicitceco liburua dakhartela, oihuz eta boztarioz, een haucia garbia da, sententcia berena dagocate. Jaunaren aintcinera bulkhatteen naute. Hunec, nere urhax, hitz, egitate, gogoeta guciac badakizki. Aingeruac khurteen dira haren majestearen aintcinean, cantatcen diotelarie : *Saindu, Saindu, Saindua, armadetaco erregea! Bothere guciac zureac, ospe guciac zureac dire. Zure indar botherexuari iharduc diozokeenic nihor ez da.* Hambatean, guciac ichiltcen dira. Orduan Jaunac harteen du solasa, eta mintzateen cerait huneletan :

Nic bicia eman eta iduki darotzut. Nic eman darozkitzut orhoitza, gogoa, nahia, adimendua eta bertee dohain asco. Zu gal etcintecin, ni gizon egin

nintzan eta nigar egin nuen ; gosea, egarria, beharra, nekheac soineratu nituen ; zugatic azolatua, arrantceez khoroatua, eta bi ohoinen erdian gurutceari josia izatu nintzan ; han odola eta bicia nic eman nituen. Cer-da zuretzat egin ahal nezakenetic, nic egin ez-dudanic ? Hambat urthez iguriki eta jasan zaitut ; misericordia misericordiaren gainean egin darotzut ; ceruaz deithu zaitut, hura zure helburu eracuxi darotzut. Orai bada, nere emaitza guciez contu bihur dizadazu ; zugatic eman nuen odolaz contu indazu. Cer esker egin diozute hambat arimaco eta gorphutceco ongiegin niganic izatu ditutzunei ? Nere amodioari nola ihardexi diozun, orai icus dezagun.

Ai ! ai Jauna ! nere contcienciaco cargac lehertcen nau ! Begirie ecin altcha, hitcie ecin egin dirot !

Orduan debruec jazartcen darotate.

*Gurea da! gurea da! diote marrumaz;
gurea da! Arren, Juie Justua, iguzu
aztaparretara.*

Idekitten dute nere bicitceco liburua,
eta hitz alfer bateraino, nere egin eta
urhaxac oro han chehe-chehea ematen
dituzte.

Hunelaco egunean, Jauna, eta hunelaco
lekhutan, halaco bekhatua egin
zuen; holaco egun eta holaco bazter-
rean, bertce halaco bekhatua egin zuen.
Bere burua zagocan bere jaincotzat.
Ongi bat egiten bazuen-ere, hura cen
aiphatua izatea-gatic, gizonen begietan
itchurapen eder bat jaunzte - gatic.
Ageri da hori. Zure ongieginari gaizkiaz
ihardexi dio. Bere bekhatuez gurutceari
mil-aldiz itzatu zaitu. Ascotan zu hunen
bihotecco atheetan deiez, eta ideki be-
har-bidean, atheaz ahurpegian eman
darotzu. Arbuiatu ditu zure abisu eta
ispirac. Zakielarac bekhatuaz cerna gal-

teen zuela eta gure gathibu ifernuan jar-
teen cела, guciengatic galpenaz hautatu
da. Bada berac nahi zuen; nahi zuen
bezala izan bedi. Har beza irabaci saria.

Juie justua nere aldera itzultcen da.
Nere burua garbi dezadan manateen da-
rot. Ikharra handirckin, besoac hedateen
diotzat nere Aingeru onari; othoizten
dul erran ditzan ni egin dituzkedan on-
giac. Nere Aingeru beiraleac cheheki
ematen ditu nie jasan nahigabeac, nie
egin obra onac; charro-bat-ur escale
bati emaneraino, deusere utci-gabe, di-
renac erraiten ditu. Bainan debrnec
burla egiten dute, derasatelarac horiec
guciac, ez Jaincoaren icenean, ez behar
een chedetan, ez bihotz-ontanunez, bai-
cie-ere mundua-gatic, gizoni ederres-
tea-gatic eginac circla. Oi cembat egin-
tza, gizonen begietan onac, eta ceruco-
tzat huxac aurkhituco diren! Loxatua,
harritua, mututua gelditeen naiz, geren

deusere Jaincoa-gatic egin ez-dudan. Hemen Juie botherexuac, nere sententcia hartceco, nagocla begira manatcen darot.

Hirugarren icuspenna.

Ai! cer izanen da zutaz, Juiearen tribunal-aintcinean sententciaren iguriki zaudenean? Ai eta sententcia erremedio-gabe bethicoa! Oh! cer bihotz-estaldurac, cer icerdi-lecac, cer beldur eta khechadurac! Ala salbatuco zaren, ala ez. Hemen nie galdatu nahi darotzut: Cer egin izatu nahico cinduen? Bicitee hartu izatu nahico cinduen? Bicitee nagiaz, edo guti eginaz, ala gauza gucietan ahal cen hobekienic eginaz ¿orai gogabetheago einaizte? Eta estrecha hune-tarie, mundura biburtceco ahala bacin-du ¿cer eginen cinduke? Cer har, cer utz cinezake? Zure gogoeta, zure hitz,

zure egintzac ¿nola escuadra cinctzazake? Cer begiz icus cinezake munduco bicia? Lehenagoco hobenez ¿cer penitencia egin ez-cinezake? Ai ceinen bihotceco minetic Jaincoari oihu egin ciniro: Jauna, Jauna, penitenciaco ephca indazu. Bocic eta nere egin-ahal guciaz, bicitee icusgarri eta icusi ez-den bezalaco bat nie erabiliren dut.

Gizon zorora, orai huni emanezozu bada guardia. Zue ifernua merecitu dazularic, Jaincoac uzten zaitu oraino, eta ephe hau darotzu ematen. Bada hil ondoco urrikiac mana cinarozkeen bicia ¿cer-gatic orai-berean harturen ez-duzu? Juia menduco orduan ezagut cineroena ¿oraitic ceren ezagutcen ez-duzu? Orduan besarca cineroen gurutcea ¿cer-gatic egun harturen ez-duzu? Han baintuzke mila chede, zure lehia, egintza, gogoeten escuadratceco ¿certaco beraz oraidanic escuadrantza onean chuchen-

teen ez-dituzu? Tribunal lazgarriaren aintcinean bacina, bicitee erreberritza-bat amex cinezake; arima salbatceagatic, ohore, ontasun, adiskide eta zure buruari berari ukho egin cinezoke. Cergatic bada, galteeco zorian, gaurtic bi-harrera gibelaca, ichtica ibili-gabe, gerococa galgarri bati egon-gabe ;etzare egun beretic ethortcen salbamenduraco bidera? Orduan nahi cindukeena ;ceren ez duzu egiten? Ceren ez-duzu harteen Jaunaren uztarria?

Dohacabe naicena! bici naiz, eta bide bazterrean jarria nago heriotcearen itzal-pean! Eta ez-nau harteen Jainco zuce-naren larderiac! Ez nau ikharateen haren juiamendu garratzac! Ez-naiz ongi hunela. Jaikico naiz; bi escuez hartuco dut nere bihotz errebesa, eta manatuco diot, egundanic utz ditzan lurreco zalekeria eta lehia galgarriac. Mirex bekio nere gorphutzari, bainan bethico herio-

tcera ezneramala! Gosta bekio nahi dena, bainan salba nadiela! Guclac baino, nere salbamenduac gehiago du balio. Oi Jauna, zure behar naiz. Nere gainera zure indarra jaux bedi. Zugabe, deus ez-naiz ni. Zure argiac argi nezala, ezagut detzadantzat zure bideac, eror nadiantzat zure nahicundera, eta bicitee salbagarri bati orai berean lot nadiantzat. Nere Aingeru ona, bide onera hel nezazu; nere bicia nola zucenduco du-dan gogora dizadazu. Birjina, ama guclz maitea, zuc-ere laguntza egidazu; zure Seme Jaunari esca diozozu, nic cer egi-tea nahi duen, iracax dizadan.

Cer-ere Aingeru onac egin baitzuen, Aingeru gaichtoac Jaincoari bihurtu izan cirenean; cer-ere Birjina maiteac egin baitzuen bere bicitee sainduan; cer-ere Jesu-Cristoc berac lurrean eztitasunekin jasan izan baitzuen; horra niri iracasten darotaten bidea. Jauna balia dakidala!

Horrelache nere gogoeta, hitz eta egin-
teece izan behar dute. Horra nola he-
mendie aintcina dudan eginen. Oi Aita
Eternala eta nere Jaungoicoa, Jesu-
Cristo zure Semearen amorez eta ice-
nean, indazu othoi hunetaraco behar
dudan gracia. Astia eman darotazu; gal
ez-dezadan egizu, Jauna.

Laugarren icuspena.

Ai nere arima, contu hau garbitu edo
eman artean; nola descansu har deza-
ket? Icusten dudanean hunec sainduac
berac ceinen icialdura handitan cerauz-
cateien; nola beraz ni ikharaturen ez-
naiz, ni hain bekhatore handi bici gu-
cian izatu naicena? Hambat gaizki egi-
nago, eta barkhatuac direnez ez-jakin.
Gucien contu herxia eman beharco du-
dala, hori jakin. Jaincoaren justicia egia
bera dela jakin. Ai! orhoitzapen

horietarie bat bakharra aski da harri-
teece eta lazteco. Oi Jauna, beldur hau
bethi bihotcean josirie banauca! Eman
behar dudan contu hau, begien aintci-
nean idukiz, egin banetza nere bicico
urhax guciac!

Beraz, oi arima nerea, zuri begira da-
goen juiamendu herxi hau, gaizkirateco
traba izan bekizu. Zorionezco edo doha-
cabezco sententcia dago azken-buruan
neretzat, eta nie oraidino ifernua mere-
citu! Aria handi dut beraz sententcia
horiee biac begietan idukitcea. Horiee
eracuxico darotate cer nahiago nukeen
orduan. Horietarie harturen dut ifer-
nuco bideari ihes-egiteco indarra. Or-
hoituz nolacoac izanen diren nere me-
recimenduen sariac, Jaincoari, bici sain-
du batez bihurturen diotzat niri eman
darozkidan dohainen eskerrac.

Bortzgarren icuspena.

Bekhatore galdu-bat naicen bezala, hala-ere iduki nahi dut nere burua. Eta hobeki ezaguteca-gatic nere planta dohacabea, jarteen naiz Jaunaren tribunaren aintean. hala nola nere sententia orai berean hartu behar banu behin-bethicotz. Han icusten dut Juie garratza hasarredurarie handiengan. Ai nere Jesus ona, ¿nor hiratu-gabe dagoke, bere alderat zu hasarretua icusteaz? Nore iraunen du zure exaigoan? Ez! bertee ifernu edo oinhacerie ez-balitz-ere, huren-gatic bakharric, munduco gauza gucientzat, etcintuzket damuztatu nahi. Eta hala badere, zorigaitz hori izatu dut nere bician, eta zure exaigoa irabaci dut. Oi nere bihotzmina! Zure aho gozotic nere condenamendua hartu beharra! Ai ohartee ihargarria! Ai nere dohacabea! Non da nere lastimaren pa-

rerie? Hobe nuke mendie azpian lehertu banindute. Urrical, Jauna, urrical niri. Gaztigu nihonereco guciac bota didazkidatzu gainera, bainan jabol bedi zure belharreco hasarredura. Eritasun, gaitz, oinhace, ondico, munduan direnac et munduaren akhabantzarinaino izanen diren guciac eror beitez nere gainera, bainan ezti bekit zure bekhunde hasarrea. Ifernuac asma ahal detzakeen toleiu eta estira garratcenac neretzat, bainan urrical eta barkha niri, oi Jesus amulxua. Ordu gaichtoan nere bekhatuaz altcharaci dut zure hasarrea. Nere zorigaitzaren medegarri, nahi nuke, mundu guciaren aintean, nigarrez eta deihadarrez urra banindedi. Oh! bekhatuan lo zagozten eristau deithoragarriac ¿noiz arte horrela gogor eta gaichto izanen zarete? Jaiki laster, jaiki zaitzte; eta auhenari emanic, lurreco herauxean buruac estalkitue.

Oi nore mundu gucia harriteco gai den deihadar - bat ¿nore emanen darot niri? Jaun done Joanec erran zuena : *Laster, gizonac, Jaincoaren hasarretic laster*. Nola ihes etzohazte? Gizon samurtu baten - gatie ihesca zabiltzate ¿eta Jaineo hasarretua-ganie ez?

Ni izatu naiz bada aski dohacabea horrela egiteco. Eta orai dagocat nere burua Jaunaren tribunalean, sententziari begira. Bada, bere hasarre guciaz, Juie justuac aingeruei erraiten diote : *Nic seme hau haci nuen eta gora altchatu nuen. Eta hunec gaizkiaz iharder-dexi darot eta arbiatu nau*.

Oi Jauna, arrazoin handia duzu; aithorteen dut. Bainan hobendura beltenea naicen arren, gracia-bat othoi: Nigarretan urteera utz nezazu.

Jaunari herrestaca hurbiltcen natzaio. Haren begietaco suac eta haren hitzac ezpata zorrotece bezala, alde orotaric

erdirateen naute. *Habil, madaricatuá, dio Juie hasarreac, hua satanekin eta bere lagunekin. Hua niganic bethico ifernura*.

Ordu berean debruac lotcen ceraizkit; aztaparretan ifernura nahi naute eramán. Lurrari josten naiz; aingeru eta sainduei hel egiten diotet. Nere aingeru beirale eta nere patroinaren aldera itzuliric, oihuz abiateen natzaiote : *Aingeruac ! Sainduac ! laguntzara ! Laster bitarteco ilkhi zaitezte, bertecnaz debruac nausitcen ceraizkit. Nigana laster, Jaincoagatic !*

Bainan, ez-dela gehiago mugaric, ihardesten darotate. Eta nere aingeru beiraleac erraiten darot : Ongi mereci-tua duzu gaztigu hau. Bada nere erranic egin nahi etcinduen. Zure lagun, zurekin bethi nindabilen : juiamendu eta contu herxi hauc ascotan begien aintcinean ezarri darozkitzut ; eta zue, aho-

larie-gabe, burua bertzaldera. Nie Jau-
naren bakera deithu, eta zue gerlara jo.
Arren bake hori bethico galdu duzu. Al-
fer da escatcea, bekhatorearen nahia
ez-dirade betheco.

Oi ihardespen garratza!

Seigarren icuspena.

Ecín - bertecoo asturugaitz hunetan
¿norat itzul arren? Ama Birjina - gana
bihurteen naiz. Garrasi min batekin
egiten diot: Jaincoaren Ama, Birjina-
Andrea, misericordiazco Ama, Ama ur-
ricalmendez betha, Ama guciz gozoa;
bekhatoreen Ama! Huna ni bekhatore
dohacabe auhendagarria. Ez - nezazula
ukha. Izan zaite nere Ama. Zure bihotz
ona mintza bedi. Debru haukien azta-
parretarie atara, eta zure gericean har
nezazu. Othoi hel zakizkit!

Bainan, huna non aditeen dudan, mi-

sericordia neretzat galdua dela; amata-
suneraco zuceñac hilac direla nere al-
dera: amac ez duela ni bezalaco seme-
ric.

Oi nere zorigaitza! Oi nolaco ama
galdu, nolaco zurtztazun dohacabera
erori naicen! Ama nereac uzten balin
banau, bere escua nere gainetic kien-
teen badu ¿nor orhoituco da nitaz? nere
izanen du nitaz urricalmendu?

Ai nere Jaincoa! Eta nie hau merecitu
izan dut, ceren haren amodioa, ama gu-
ciena baino handiagoa celarie, ez-baitiot
ordu ceñean ihardexi. Bekhatutan sar-
teen bertee zorigaitcie izan ez-balitz-
ere; hau aski behar cen bekhatutic niri
ihes-eragiteco. Oi non dire nere nigar-
rac hunelaco ondicoaz nigarzatceco?

Bainan ez-othe-dut bada, asturugaitz
hunetarie ilkhiteco, cerbait itzurbide?
Jesu - Cristori hel eginen diot; bihotz
barren-barrenetic eginen diot oihtu: Oi

Jauna! oi nere Eroslea, urricalmendu nitaz! Orhoit zaite, ni exai haukietarie atarateco, zure bicia eman izan duzula. Orhoit zaite ni zure odolaren saria naitela. Horrengatic bada, Jauna, eta zure ontasun gucizcoa-gatic, pietate nitaz! debru haukietarie begira nezazu.

Ai bainan gcer entzuten dut: Alferretan ichuri da nere odola zuretzat. Maithatu zaitut zugatic hiltcerainocoan: hori beragatic, ceren debalde heriotcea hartu dudan zuretzat, urrun zaite niganic, et-zaitut ezaguteen.

Oi bada, Jesus ona, orhoit zaite asco aldiz oi hu egiten narotzula: *Jauna eta nere Jaincoa!* Cofesatcen nintzan; cominiatcen nuen; mezara banindabilen.

— Bai bainan ahoz erraitea: *Jauna!* *Jauna!* ez-da hori aski. Deus guti dira hitz ederrac, ez-etare egintzac, ez-balinbadira bihotceticacoac eta nere Aitarren nahia lurrean eragiten dutenac. Co-

fesio eta comunioneac. sainduki, niri cihoazkitan bezala egin izan bacintu, galmenta horretarie ilkhico eintudan orai.

— Ai Jauna, urricalmendu nitaz oraino!

— Ez-da, muga misericordiaren athea zuretzat herxi cen.

Orduan debruec estecatcen naute, eta berekin baneramate. Ai nere gogoaren ilhun eroria! Athe guciac, ifernuea landa, herxiac dire beraz neretzat.... eta hori bethicoz.... Eta hau Jesu-Cristoren egia berac diola! Eta iturbideric ez.... Ez, ez-da! een ceruac eta lurrac lehenago hux-eginen dute Jaunaren hitzac baino. Oi zorigaitcie handiena! Lehen, Jesus besoac zabalduric cegotan niri; bere odolaz ideki ceroztan ceruco atheac. Eta orai secula guciataco neretzat herxiac direla!... Eta hau iduripenbat ez-dela!... Egia bera dela!... Ez-da mihiric, ez-da solasic adiarazteco gai

denic arima dohacabe baten hunelaco hiradurac cer diren.

Urrunago iragan-gabe, zuri deihadar egiten darotzut, oi nere arima. Begira, begira zazu ongi asturu gaitz hunen handiari. Mil-aldiz eta gehiagotan sententia hau merecitu izan-duzu. Muga-deno balia zaite. Begira zorigaitz horretan gehiago erortcefic. Egintza onae ez-dira itchurapenetic harteen; ondoan dago-cate chedea, eta chedetic ezaguteen dira. Bada, premia dira obra onae. Lot beraz ongiari, orduac dirauen artean. Noiz arte muga daitekeen, eztakigu. Ordu hau preza dezagun, huncetaz balia gaitecen. Gaurtic biharrera; egiteco handi hau uztea, zuhurtia othe da? Astia badela-coan, beharbada baten gainean uztea, cer erhokeria! Hunelaco gauza, hunen arinki hartcea, eternitate gucia mentura baten gainean uztea..... Oi hori Jaincoari itzal egitea da. Ez-beraz gerorat

egon. Erran eta egin. Orai beretic has gaitecen. Uzcaill traba guciae; pocheluae lurrerat erauz; nore beraç bere nahie-riei ukho egin beza, eta Jaincoarena egin dezala gucietan. Oi Jauna, nie behintzat hala egin-gogo-dut; onhex dizadazu hala egitea; ecen, deus ez-naiz zugabe. Gori nezazu beraz zure graciaz eta iracax dizadazu zure bidea. Amen.

egon. Eran ita egin. Ogi horreko has-
kaltatzen. Uxak hura gaitzen; posetuz-
luzatzen erant; nare hura bere poset-
tutako egin hura. Ogi hura gaitzen erant.
dokola gaitzen. Ogi hura, nare hura gaitzen.
hala egin gaitzen. Ogi hura, nare hura gaitzen.
egiten; egin hura gaitzen. Ogi hura, nare hura gaitzen.
nare hura gaitzen. Ogi hura, nare hura gaitzen.
hura gaitzen. Ogi hura, nare hura gaitzen.

IFERNUAREN GAINÉAN.

Lehembicico icuspenna.

Zure juiamendua hartu ondoan, zure burua icusten duzuncan debruen escuetan; orroaz ifernura ceramatzatela, oi nere arima ¿cer ez-da izanen zure khorromioa? Eta are gehiago debruac icustean oihuz eta triumfaz, eta zure burlateeco diotela: Hunetaz orai nabi duguna dezagun egin. Ez-gare alferretan ibili; gurea atara dugu; zoro hau sarean sarthu dugu. Athor zorigaichtoco damnatua, haugi gure ifernuaren gozatecera; han izanen haiz gure buruzagi, han emanen diaiagu khoroa.

Ah! non naiz? norekin naiz? Cer eta horrela nere bethico caltearen bilha da-

biltzan exai gaichtoac sinhexi behar ditu-
dala nie ! Ni galduta, farra eta mar-
ruma egin nahi dutenei sinhesté hartu
behar diotedala ! Bada, horra cein-erra-
nezco adimendu - gabekeria. Ai nere
Jaincoa, hunelaco, eta hunembat exaien
artean ceinen zoramendu dorphe gaich-
toan egotu naicen eta nagoen oraino !

Nere arima gaichoa ifernura dera-
mate. Hara helteeracoan, begiac ematen
ditut ceruari. Ai dohacabea ! cer galdu
dudan eta cerentzat ! Ai arima, eta cei-
nen errechki cerua ardiex cinezakeen,
eta aingeruen lagun eta Jaincoaren alaba
maite izan cintakeen ! Eta orai begira
nola eta nora cihaoacen.

Hurbilteen naiz lece begira. Han ager-
teen cerait su eta garrezco hibai handi
bat, khe ilhun icigarri-bat bulcateen
duena. Han debruac berariazco erre-
menta ikharagarri batzu escuetan, ni
thormentacera paratuac daude. Bertee

alde batetan ieusten dut purgatorioa, eta
hango suan, arima saindu bat oinhace-
tan. Hestura gaitecan dagoen arren, le-
hiagarri da oraino haren dohacaitza.
Ceinen gogotie nindohaken haren aldera,
ehun menderen buruan bedere handie
ilkhiteeco igurikitzan !

Hemen bururateen cerait Jaincoac
etcerotala, ez ehun menderen oinhaceac,
ez hurbilie-ere galdatu. Cergatic bada,
Jaunaren bidea ez-dut hartu ? Cergatic,
nere bicitce aphurrean, penitencia egin
ez-dut, gorputza mortificatuz janean,
edanean, solasetan, begiratceetan, eta
horrelaco gaucetan ? Errech cen, eta ez-
dut egin, eta debruac ez-naute uzten.
Nere egonlekhua ifernuan dela diotelar-
ric, han behera ambilteen naute. Suzco
hibaiera banoha, ihara-harri-bat cerutic
ixasora eror laiten indar berarekin.
Debruac entzuten ditut marrumaz :
Jauxi da, jauxi da Babilonia handia !

Bai jauxi naiz, eta nere ohore, estimu, hampuruskaria, erhokeria, handi-nahi, maina eta zalekerieci bururic seculan ez dute althaturen. Horieci dira haicezeo dorre, nie neretzat egin eta gora althatu nituenae. Horieci dira nere hatzac. Hunetara dira nere espantu eta handitasunae. Eta cristaua, hau icusi-eta ¿era berera bicico-otheda? Cer egiten, edo ceren begira dago? Hau icusiz geroz ¿gaitza dela idurituc-otha ceraio Jaunaren bidea? Certaz khecha daiteke? Oi Jaincoa, ceinen ez-deusa den gizona! Hau icusi-eta ¿nola ez-dira desegiten haren lehia gaichtoac?

Bigarren icuspena.

Ai ceinen diren garratzac ifernuco thormentac! Cer dire burdin gorri, berun urthu, olio irakituac, ifernuco thormenten aldean? Gizonac su inhar-bat escuan ecin jasan badeza ¿nola jasanen

ditu ifernuco su-garrac? Han, begietan su, ahoan su, buru gucian su, escuetan eta oinetan eta gorputz gucian su! Ai erretcen nago, eta ihes-biderie ez! eta gerizarie nihon ez! Cer bada, gizonae ¿hun beldurrac etzaituzte loxatcen? Oinhace haukieci ¿etzaituzte harritcen?

Bai egiazki, edo ceineci aphurto-bat ere hemengo thormentac frogatzen, munduco ontasun guciac-gatic ez-laite haukien mentan jarriren. Oi nola haukietara behartu izan naiz, eta bethico? Eta ez erresuma bat-gatic, bainan haurkeria batentzat? Ai eta hau jakin ¿eta ikharatu ez-naiz? Ebanjelioa egia dela jakin ¿eta ni icitu ez-nau? Ai gizona, bekhatuan zaudena, orhoit bekizu oren bakhar-bat seguric ez-duzula. Ez beraz egon, ordu gaichtoa etzaitzulacoan helduren.

Ifernua, ifernua, hortz-carrazketaco lekhu! Oi ilhuntasun bethicoa! Oi ar-

gidura gaichtoagoa? Hemen ez-du argi-
teen begitarte icigarri batzu icusteco
baicen. Debruac alde orotaric toleiup,
eta burhoca, eta maldicioea. Ai haukie-
kin egon-beharraren gogorra! Eta kheac
ithoteen! Eta loxagarrizco ilhumbea!
Bai loxagarria, bainan merescitua, ceren
begi haukiec bekhatuaco ilhumbea, Jai-
coaren argia baino nahiago izatu zuten.
Cer burugabekeria, lan lohi edo erho
huxari, Ebanjelioeo egari baino hobeki
jarraikiteea? Lehia tzar batzu asetcea,
eta Jaunaren gozoac arbuiaitea? Eta
orai debru icigarriac bethi-ta-bethi ain-
teinean, exai gaichtoac bethi inguruan!
Deihadar, garrasi min, burho ikharagar-
riz beharriac betheac; urrin borthitz us-
telac sudurretan; khino samin kharaxac
ahoa; ecin-erranzezo oinhace zorrot-
zac gorputz gucian! Oi hau mendea!
Eta bethi iraunen duena! Ai nola erre-
teen, egosten, frigitcen, chigortcen na-

goen! Ai ecin jasan dirot... leher-egi-
tera noha. Ai eta ecin leher - eginaren
gaitza! Aphur bat, miliun-bat urthe ee-
rait.

Eternitate gucia ; huncela eman be-
harco-othe dut bada?

Hau nihoiz akhabaturen ez-othe da?
— Ez nihoiz.

Noiz arinduco-othe da? — Nihoiz-ez.

Noiz hemendic atara naiteke? — Ni-
hoiz-ez.

Ai norc eginen darot laguntza? — Ni-
horc.

Ez-othe da bada erremedioric? — Ez,
ez-da.

Norc conxolamendu ekharriren da-
rot? — Nihorc-ez.

Nor nitaz urricalduren da? — Nihor-ez.

Conxolamenduric ez-dela? Erremedio
eta esperantzazic ez-dela? — Ez.

Eta hemendic ehun mila urtheren bu-
ruan? — Ez eta secula gucian-ere.

Cer eginen dut bada nie? — Erre eta cizcaili; errabiatu, eta hil nahi, eta ecin hil.

Ai nor-gana bihurturen naiz? — Ez-da nor gana bihur. Ez ceruan, ez ifernuan: nihon ez-da ong-nahi darotzunic. Ieusi nahi zaituenic ez-da debruric bai-
cen, eta ez-da behinere berteeric izanen.

Oi hau oinhacea, bertee gucien ahan-
tzgarria!

Munduan, iraganeco gozoen orhoitza-
penac, edo gero uste direnec axegin-bat
ekhartcen dute. Ifernuan ez-da halaco-
ric. Ifernuan ez-da gerora hoberic uste.
Aintcineco gozoen orhoitzapenac, eria-
gotcen eta oinhaceac handiteen baicic
ez-ditu. Eta hunela ditu gogoac bere
thormenac, ceren axegin eman deza-
keen gauzaric etzaioen damnatuari bu-
rura ethorrico.

Nahia bethi desegiten eta berriteen
harico da, ceren gauza gogabethegar-

riric izanen ez-duen, eta higuin ditue-
nac bethi gainean dituen.

Adimenduac-ere bere hiragarria ha-
du: bethi bere iraganeco erhokeriaz eta
oraico zorigaitzaz gogoeta. Eta bethi
horretaz egon-beharra. Eta horren gai-
nean eta horren azpian egon beharra.

Ororen gainetic eta orotaco gaichto-
ena, contcenciaco har bici gose, bihotz-
jale hura.

Oi eta hau gucia icustean, condena-
tuac nola madaricatcen duen sorthu cen
eguna? Nola burho aurtikiteen dioen
jan zuen ogiari? Cer errabia bere con-
tra idukiteen duen? Herioa deiteen du,
eta etzaio ethortcen. Herra bician dago
bere buruarekin eta bere lagunekin. Eta
ahal balute elcar itho lezakete, elcar jan
lezakete, eta hori litake haukien axegin
handiena.

Ai Jauna cer-da hau? Gaitcie han-
dientzat lurrean dagocaguna, ccina baita

heriotcea, hil-beharra gehienic ikhara-
teen gaituena, hura da ifernuan lehia-
garri, eta ongi handitzat hartuco gindu-
keena. Eta bekhatu baten gatic cristauac
hortaratcen du bere burua. Eta halaric-
ere charro bat uren edatea baino, er-
rechkiago bekhatu egiten du. Ai Jauna,
hitzac hux-egiten darot, dohabetasun
huntaz behar-bezala mintzatecco; bu-
ruac escas-egiten darot haukiec nere
baithan ongi ardiesteco.

Hirugarren icuspena.

Oi nere arima, cer uste duzu? Ifer-
nuco oinhace bethicoei ongi begiratu
diozutela, zure baithan ongi ardiexi di-
tuzula iduriteen-otho zaitzut? Bada ja-
kizu erran den gucia, hekien egiazco
izanduraren aldean, deusere ez-dela.
Hekien itzal-bat baino gehiago icusi
ez-duzu. Hemendic ecin har dirozu ez

hekien hedadura, ez-barrentasuna, ez
gaitzatasuna. Bainan hekiec aphur-bat
hobeki ezagutecco, aipatua den lekhu
ilhun hartara bihur zaite. Han begira
zozu zure buruari, thormenta arraila-
garrien erdian, conxolamenduric gabe,
erremedioric gabe, hax-arteric gabe, eta
mendetaco, eta behin-bethico! Ifernu-
rateen zaren-ber, zure lehembicico go-
garapena da noiz akhaba daitezkeen oin-
hace ecin-berteezco hekiec. Eta eterni-
tatea icusten duzu zure aintecinean. Eter-
nitatea!... Bethi — behinere!... Bethi
iraun, behinere ez-akhaba! Bethi — be-
hinere! Ai hitz loxagarria! Entzuten dut
ixaso gucietaco ura, tanta... tanta...
tantaca erorteen; eta han ur-tanta den
becembat urthe, ifernuan iraganic-ere,
eternitatea hasia baicic-ez! Cer! haim-
bertce mila miliun urthe ¿deusic ez-dira
bada? — Ez, deusere. Eta hambat men-
deren buruan ¿nere oinhaceac orduan

tche hasten balira-bezala, izanen othe dira? — Oro-orobat. Ixasoan ur tanta den becembat urthe, lurrean legar izpi becembat, airean lauso edo pix becembat, oihanetan hosto den becembat, eta hekiec guciae ehun mila miliun aldiz errepicaturic-ere, eternitatea doi-doia hasia da. Akhabantzari ez-duen eternitate hura, bethi has-berri. Oi burua galteeco gauza!

Cer eginen-dut bada? — Deusic-ez. Cer egin ez-da. Erremedio, ez-esperantzari ez-da? Hernu hunetan bethi? Oin-hace haukietan bethi? Eternitate gucian? Ez cedarriric, ez akhabantzari gabe? Bethi hemen erretcen, eta hil-gabe bethi hiltcen? Akhabatu-gabe, bethi akhabatcen? Eternitatean? Oh! o ceinen laburra cen bicia, eta eternitatea ceinen lucea! Munduco iragaitzaz, erran dai-teke sortcea eta hiltcea, gucia bat dela: een cer-da eternitatearen aldean giza-

mende-bat? Oi munduco gauzac, gauza huxac cirela! Hango handitasunac, hango larderiace, haice-ufaco enulac! Eta ni, zoroa, hekien ondotic ergeldua nindabilen! Banakien asco axegin tzarrec ifernuco lece beltz hunetara ceracartela nere arima; eta ni, erhoa, axegin hekien ondotic hax-bahitua nindabilen! Hanguiti gozatu ditut, eta hemen cer baliateen ceraizkit? — lekhu zorigaitceeco hunetara sartceco, ez berteetaco. Horra haragiaren eragintzac. Horra munduaren sariac.

Horra cer den mainei eta zalekeriei ematea bere burua. Eta axegina iraupen gabea, eta gaztigua menderen mendez! Hau icusi-ta, gizona nola bere baitthan sartcen ez-da? nola nehortcen ez-da? Nola hautatecen ditu hemengo axegin laburrac, eta hambatekin, bethico galpena? Cer ez-luke bada egin behar, eternitateco penci itzurtcea-gatic? Sain-

duec erabili dituzten nekheec eta penitentieic loxatcen gaituzte. Ai ez-dugu ceren loxatu, ecen deus-guti dira horieci ifernuaren aldean. Eta guti hori aski da gaitz ikharagarri hunetarie begiratecco. Ai Jauna, hori ongi ezagutceco eta nere-baitthan ardiesteco, indazu othoi graeia. Segur da geroztic bicitce hobea eramanen dudala.

Laugarren icuspena.

Egia hau hobeki aditceco, eman dezagun erran-den urtheketa gaitz hura iragan dela. Ai oinhecez eta axecabez ceinen asea eta etkendua gelditcen naicen! Berritan begiratcen dut iraganari eta ethorkizunari, eta nolaco eximenduan naicen baratcen! Badakit ceinen errechki hunetarie begira nintakeen, eta nola neronec ez-dudan nahi izan begiratu. Ai hau gucia nere hobenez! Errai-

ten cerotedan, eta nie acholarie ez-nagocan. Ai cembat conxeilu on eta exemplu hobe, cembat Jaincoaren mandatu eta gogarantza, cembat beldur saindu bata bertcearen gainean niri, eta nie guciez arbuio! Eta ¿ceren hori? Dosteta ergel erphil baten-gatic. Cer! eta hori egia baita? Cer! hain ahula izatu naicela? Jaincoac deithu, eta erhoac bezala nie debruagana laster! Cinezco erhoa! Cinezco burtzoroa!

Jaincoaren deia nihoiz entzuten banuen, bota gerozo. Nere gal-menta eracusten bacerotedan, ni trufa. Cer! nie hori egin baitut? Hori nie Jainco handiari? Naicen... naicen dohacabea!! Ai orai barreneco harrae jaten nau, hira minac hireteen, corromio beltzac hererateen! Eta nere harra behinere ez-hilen, nere alhadura secular ez-descanxaturen, nere erresumina aphur-bat-ere ez-gozaturen! Boz bat niri bethi iroica,

eta boz hori behinere ez-ichilduren!
Ai zorigaitza!

Nola da premia ihardestea Jaunaren deiari? Orai arte bezala sor eta gor ego-
nez? Bethi biharco, bethi geroraco ut-
ciz? Ez arren, ez, oi nere Jabe amulu
maithatia! Horrelacoric egin ez-bezat!
Gerococac urrun niganic! Egun, Jauna,
egun, berehala, orai berean hasi nahi
dut. Oraidanie bihurteen naiz zugana.
Besareateen dut zure gurutcea. Benedi-
cateen dut zure escua. Mintza zaitz,
Jauna, entzun ceraitzadan. Zue mana,
nie obedi. Zue erran, nie egin. Zue bida,
ni jarraie. Eternitateco asturugaitz hu-
netarie begira nezazu. Boztarioz ibilico
naiz, Jauna, zue nahi duzun bidetie.
Nere salbamendua-gatie gurutceco ha-
bea bizcarrean, igan duzu Golgothaco
mendia. Nere aldian, soinera harteen
dut biciteco habea, eta zue manatu bi-
deaz helteera eginen dut nere hilarrico
hobiraino.

Bortzgarren icuspenna.

Icusi ditugu ifernuan jasaiten diren
axecabe handiasco. Jakizu bada, oi nere
arima, oraino guciac baino handiago-bat,
eta ororen ahantzgarria aiphatu ez-du-
gula. Jaincoa bethicotzat galteea, haren
bekhunde zoragarria behinere ez icusi-
beharra, hori da ifernuco gaztiguric la-
teena, damnatua gehienic larruteen
duena. Ai nola-zu hunen urrun zauden,
dakizun arren Jaincoa ceinen den gozoz
bethea! Munduco khe guciei begira
zaude, ceruec ospateen duten Jaincoa
utciric. Ala baitzare adimendu-gabea!
Jakizu bada ceruco Jauna dela jaun
gucien artean handiena. Jaungoicoa gal-
teea, on gucia galteea da. Lurrari ma-
khurtua zaude; ceruaren contra bekhatu
egiten duzu. Zure sorhaioac laido egin
dio Jaunari. Zure bekhatuac gucizeo
aberastasunaz gabetu zaitu. Oh ceinen

on handia galdu duzun, eta bethico! Oi ixu auhendagarria! Eta, ez-da bada ifernuan marrascarie Jauna icusteco bai-cen; eta hango lece beltzac, ceruac be-zala distira lezake, Jaunaren begico izarniadura-bat ager balekio.

Seigarren icuspenna.

Ieus detzagun damnatuac ifernuan, beren estiren erdian, elcarri janca, elcar irexi nahiz. Hambat urthez, hambateco oinhace garratcetán, sesuric gabe, hax-hartecó astiric gabe. Eta hekien estira bethi bere-batean, bethi bardin zorrotz, bethi bere-hartan. Eta damnatuec bada-kite beren axecabea, bethiereco hartu dutela, beren ifernuaren iraupenac akha-bantzaric ez-dukeela. Eta, oi harrigar-rizco gogordura! oi sepharen gaichtoa! hortie atara-ere nahi ez-dute; menderen mende nahi dute beren oinhacetan bici.

Oi gaitzaren harridura! Hunelaco doha-cabetasunic izan-othé daiteke? O Jaineco guciz ona, zuri eskerrac gelditeeric-gabe, ceren nere oneraco, horiec ongi gogoan erabiltceco astia ematen darotazun. Hu-nela da agerteen zure ontasun nihonere-coa.

Oi nere arima, baldin heldua bacinade ifernuco athera, eta hango presondegi ilhunera erortceco-mentan; baldin Jain-coac erraiten balerotzu: *Cer eginen duzu, eta libratuco zare? Cer bicitce berri hartuco duzu?* — Orduan cer erran, cer egin cinezake? — Oi Jaun urricalmenduz bethéa, ni horietaric ez-izateco, ni hemendie gibelera bihur-tceco, herrestaca, lurreco belharra janez bici nindaite zure cerbitzuan. Neré gai-nera jaux beitez diren nekhe, gaitz, de-sohore, escaletasun, eta asma ahal daiz-ten laceria guciac. Horrez gainera, bó-cie eginen dut mana daiten penitencia-

rie gogorrena. Izanen naiz munduco aphalexiena, aphalgurena eta gucien azpicoa.

Orai bada, arima nerea, erradazu: Eternitateco zorigaitz hori ¿behin edo ascotan merecitu izan duzu?

— Bai, hainitz aldiz.

— Jaincoac iguriki zaitu; ephe guciac eman darozkitzu. Zato beraz hunat. Eta orduan segurki egin cinezakeen egiazeo penitenteia; cergatic orai eginen ez duzu? Orduan gogotie har cinezakeen bicitce berria, certaco oraidanie harturen ez duzu? Orduan gracia gucien baliatcera einaudeke ¿orai ceren ez-ditutzu balio-tan ezarrico? Orduan aintcineco bicitce makhurra, escualde onean sarthu nahi; gogoeta, solas eta egintzac ongi begiratu nahi; cergatic beraz orai zucentcen eta begiratcen ez-ditutzu? Orduan gucien azpico izatea, nekhe, gaitz, behartasuna onhexiren; cergatic beraz ez-oraidanie jar Jaunaren legearen azpian? Certaco

ez-jasan gogo onez Jaunaren tiztarria?

Heia bada, arima deithoragarria zubaithara bihur zaite, begiac argizkitzu, gogoari indar emozu. Has zaite berehala, orai ber-berean loth zaite. Ai nere Jainco maitea, zuc niri hunelaco fagorea egin ¿eta esker beltcecoa izanen-othie naiz bethi? Muga ez-deneco, othe-dagocat nere eginbideari lotceco gogoa? Ai Jauna, esker onen orde, nie gaizkia gaizkiaren gainera! ni laidoca zuri! Oi hau-da bada galdukeriaren gaitza eta ecingehiagoa!

Ceri begira zaude, arima tristea? Erremedio gabeco sententcia zure contra eman arteo zaude? Orai guti-bat jasaittea, gero gucia baino, ez-othie da hobe? Nola zare hunen gor, Jaunaren deia ez-baituzu entzuten? Nola zare hunen sorhaio, haren eztitasunaz ez-baitzare ukitua? Nola zare hunen gogor-harritua, non, ez ifernuaren latzac, ez Jaunaren emeac ez-batzaituzte beratcen?

Oh! Cristo gurutceficatua ! bitarteco sarteen ez-bazare, ezagutcen dut nere icuspen guciac - gatic galdua naicela. Haux dizadazu bada burdinazco bihotz hau, eta hunetarie ilkhiaz zazu ithurri gozo bat. Lazaro hobitac deithu izan cin-duenean bezala, deihadar handi batekin erradazu : *Atzar ! arima galdua; zure bekhatuen heriotcetac ilkhi zaite !*

Hilen artetic jaicaraz nezazu. Zorigaitz hunetarie atara nezazu. Ah Jauna, hormatua nago hila bezala. Pitz nezazu eta alda bici berri batera. Zure escuan da nere bicia, nere on gucia.

Zazpigarren icuspena.

Dohacabetasunezco eternitate hori icusi-eta ¿horretara ez - erortceco cer egin behar dut nie? Galpen hain icigarria da hori, non horren mentac berac ikharan ezarri behar baikintuzke. Ecin-

erranezco zorigaitz horretarie begirata-teea-gatic, azken egin-ahalac egitea, zuhurtzia premiata da. Munduan bici direnetarie, bat baicen galdu ez-behar balitz-ere ¿bakhotcharentzat cer ikharatecco bidea? Cer izanen da bada, ez bat bakharric, bainan hainbertce miliun condenatcen direnean? Cembat aldiz ez-dut entzun erraiten : *Hainitz deithuac, bainan guti hautexiac?* Jesu-Cristoc berac erran zuen : *Egiazco bicitcera deraman bidea meharra eta hango athea hainitz herxia dela, eta gutic dutela aurkhitcen.* Oi hitz lazgarria ! Nor ez-da zoin-beretzat loxatuco? Bada oraino Cristoc erran zuen : *Heriotcera deraman bidea zabala eta hango athea handia dela, eta bide hunetarie asco dihoacela eta athe hunetarie direla sarteen.*

Orai dezadan ongi begira, heia nondie nabilan ni ¿bide herxitic, ala zabaletic?

athe handitic, ala hestutie ? Ai Jauna ,
urricai niri ! Salbamendua , egiteco
aphur-bat balitz bezala iduki izan dut.
Oharrie-gabe, multzo handiarekin, bide
zabalaz nindohan. Bainan orai, argiteen
dira nere begiac, eta bide meharrera
nahi dut bihurtu. Salbatu nahi dut. Ez-
dut ceren khordocan gelditu : chede haz-
car bati lothu behar naiz. Ceruraco bi-
dea, herxia bada herxia, aski zabala izan
da asco miliun saindurentzat. Hura bera
heci behar dut nie nere aldian. Hera-
beki lotcen banaiz lanari, ez-dut buru-
ratuco. Loxorkerian, uscurki bideari
ematen banaiz, ez-naiz helduren. Bihotz
beraz, bihotz ! Bideo makhila orai be-
rean dut harteen. Jauna ! Jauna ! zuri
nago. Zure laguntza izan bedi nerekin.
Eta, ez malkharrec, ez mendiec, ez sa-
siec, deusec-ere ez-nau nere bidean ha-
raturen. Jauna, joco dut zure athea ;
eta zuc manatu bezala, bortchatuco dut,

ez-bada idekitcen. Ez-naiz, ez-esker, ez
ezeuin ibiliren ; ez-batera, ez-bertcera ;
zucen joco dut zure bideari ; eta Jauna,
ieusten duzunean nere gogo hazcarra,
fida naiz cerorrec hauxiren dituzula,
nere aintcinean, trava gaitecgeiac ; heda-
turen darotazula zure escu lagungarria ;
eta egun batez, deithuren nauzula zure
ospera, zure saindu hautatuen erdira.
Halabiz.

Zorticigarren icuspenna.

Jauna, hitz eder asco eman darotzut ;
bainan nere herbaltasuna hunen da han-
dia, non ieusten baitut, exai gaichtoari
gogor egitecotzat, bethi zure larderiaren
azpian behar dudala bici. Hartaraco,
nahi diotet beraz oraino-ere nere doha-
cabetasunezco urtheeci begiratu. Oi nere
arima, tricaldi-bat hemen dugun egin.
Ifernuco arimen egonlekhu latzac detza.

gun icus. Bada, zue harateca, ascotan duzu merecitu. Bainan Jesus maiteac hambateco amodioa ekharri darotzu, non here odolaren gostuz, zure ahalac nahi izan baitarozkitzu bihurtu. Orai beraz zuri dohakizu haren ongi-eginaz baliatzea. Oi Jesus, nere Jaungoico guciz ona! Paregabeco misericordia hau zor darotzut. Eta cer bihurtunde egin ahal dezakezut nic? Aithorteen dut, orai arteo izatu naiz ixi eta esker beltzaren jabe. Zure contra agertu naiz. Laidoric baicen egin ez-darotzut. Gucien-gatic hambat urthez nauzu iguriki. Deitteen ninduzun. Besoac zabalteen cinerozkidan. Icusten cinduen cer hari nintzan, eta jasaiten ninduzun. Eta horrengatic ere ni bethicoa. Eta zu - ere bai. Ni gaichto, zu on eta jasanacor. Ni zuri ihesi, zu nere billa. Ai Jaincoa! Hunela bethi izanen othe naiz bada? Ez, ez, nere Jaun onegia : ez gehiago bekhatu-rie, ez

irainic zuri. Oh! aingeruec bezala maitha bacintzat!

Oi arima nerea, zure egin-ahalaz egin dezazun ordu da, eta oraino zure ahalaz gorago igan izaite : obraz ecin deza-kezuna, bederen chedeaz egizu. Zure Jaincoa - gana bihur zaite, bihotceco gaindidura gucitie eta neurriric - gabe maitha zazu. Ah! Jauna! barrenez ongi sorhaio izan behar da zu ez-maithatecoz! Zu hain ona! zu hain gozoa! norc etzaitu maithaturen? Arima nerea, amodio biciz maitha zazu zure Aita cerueoa. Maitha zazu oraino gehiago, ecen amodioric aski behinere ez-diozu bihurtu- ren. Ez beraz gutiz sosega, ez-unha, ez-geldi. Idecazu zure bihotz hori; amodioeco garrac hortie ilkhi beitez. Zabala zazu gehiago, eta zure Jaincoa zure borthere guciaz maitha. Ai Jauna! gutia da, deus ez-da nere egin-ahala. Saindu eta Aingeru guciac, zatozte nere escasiaren

ordaintcera. Birjina, nere Ama andrea, Jesusen Ama maitea; zu zare amodiozco ithurria; ongi maithateen, zuc dakizu; nere icenean, nere Jaincoa maitha zazu. Jauna, zuc cerorree bethe zazu nere lehiarie handiena. Maitha zaite beraz eta goza zaite zure baithian: eta ni, zure haurra bezala, zure amodian naiz gozaturen.

Bederatcigarren icuspenna.

Adamen seme dohacabea, bethi cerra itzultcen ditut nere begiac, haracoac dire nere abiadura guciac; eta bethi erorteen naiz nere etzauntza auhenda-garriaren gainera, nere hoben eta bekhatuetara. Icus - aldi bat berriz - ere eman nahi diot nere gaizkiec egin daretaten etche ilhunari. Ai! ifernu hori ongi dut merecitu. Bertee nekhe, gaitz, desohore eta laceriez g nola khecha nai-

teke? Labe gorritu batean erretcera condenatua banintz, eta penitencia gogor batez eros ahal baneza nere librantza; gogotico loth nindaite penitencia hari, fagore handi bati bezala begira niozoke. Bada, munduan izan daizteken gaitz, desohore, nekhe et nahigabe guciac g cer dira nie merecitu izan ditudan ifernuco estiren aldean? Egiaz, deuserez. Beraz, baldin Jaincoac, ohe batean eri iduki nahi banau, ez-dut certaz khechatu. Beharrieria, oinhaceac, asturugaitzac ematen baderaizkit, ez-dut cer khechatu. Orotaz gaitexia, zathitua, oinpean erabilia, icusten badut nere burua, ez-dut non khechatu. Niri horrela jasartzea, mereci dudan baino fagore handiagoa egitea da. Oh! ceinen esker bicia, fagore hunengatie Jaincoari zor diotzadan! Horretaz bertcerie nuen ifernucoz merecitu.

Hau icusi, ongi begiztatu g eta jan tcharraz edo maina-escasaz nor arran-

guratuco da? Nor egun bateco osasun-
gabeaz eta bertce hunelaco nahigabeez
khechamendutan jarrico da? Ez Jauna,
gaitz handiagotie begiratu nauzu, eta
gogo onez besarcateen ditut zue igorteen
darozkidatzun gurutceac. Huna, gucien
hartcera nago. Bethorzte nekheac eta
oinhaceac, laidoac eta escarnioac; gu-
ciac, zure icenean eta zure amoreaga-
tie; bihotceaz onhesten ditut. Mila eta ge-
hiago eskér darozkitzut ematen, ceren
ifernura eragotci ez-nauzun. Zure gu-
cizeo ongi-egin hunen orhoitza, nere bi-
hotcean josirie idukiren dut. Eta Jauna,
zue lagunteen nauzularie, nere bici gu-
cia, zu ospateen, maithateen eta cer-
bitzateen iraganen da.

Hamargarren icuspena.

Oi nere Jaincoa, lurraren gainean
bici den edo-cein bekhatore hambat zor-

duru handi balinbada zure aldera, cem-
bat zor ez-darotzu; ifernua mereci zue-
larie, zue zure etchera crakharri eta
zure adiskideen artera hartu izan duzun
bekhatore batec? Nie bethico exia ifer-
nuan mereci nuen, eta zue ceruaren hu-
nenbertceco peskiza eman darotazu. Nie
bethico bihotzminac nituen mereci, eta
zue boztarioz nauzu bethe. Nie erreteen
egotea nuen mereci, eta zue, zure berata-
suneco ihintzaz gozatu duzu nere biho-
tza. Nie debruen gathibu bethico izatea
nuen mereci, eta zue zure sainduen ar-
tera hartcen nauzu. Nie ifernuco fruitu
garratzac nituen irabaci, eta zue, zure
mahainera hartu, eta aingeruen ogiaz
nauzu bazcateen. Oi Jaun handia, ceruco
biciaren ogia ematen darotazu! Zu, za-
ren gucia, heldu zare ni-baithara! Nie
mereci ez-bezala egin darotazu. Bere
burua, bere majestate den-gucia ematen

darotanac ¿ cer ez-darot nere behar-or-
duetan emanen ?

Oi nere Jauna, misericordia hunen
handiaren ordainez ¿ cer emanen daro-
tzut nic? Oh ceinen eme eta gozoa za-
ren! Oh ceinen gauza handiac nerekin
ditutzun egin! Mila esker, Jauna, eta
mila miliun aldiz esker handiac zuri. Oi
Jaun botherexu eta Aita guciz ona! Nere
maltzurkeria tzar eta gaichtaginkeria
ceinen errechki ahanzten dituzun. Ni
seme galdua, eta Aita onae niri besoac
zabalteen eta besarcateera heldu! Soi-
neco berri ederrae jaunzten eta semetzat
harteen! Ni naiz ardi errebelatu ifer-
nuco oxoac ceraman hura, eta zu, o Ar-
tzain ona, zu nere ondoan ibilki, zu nere
bilha bazter gucietan, zu niri deiez; eta
azkenecotz atzaman nauzunean, oxoen
artetie atara nauzu eta zure sorbalden
gainean ekharri. Zure soinean, ifernuco

bidetarie ilkhi nauzu; antchu tchar hau
bizcarrean ekharri duzu zure alhapide
gozoetara; ceruraco bidetan ezarri nau-
zu. Oi Artzanic eta Aitarie hoberena!
menderen mende Aingeruekin ospa zait-
zadala. *Amen.*

AZKEN JUDICIOAREN GAINEAN.

Lehembicico icuspēna.

Gure lur hau bere akhabantzara ethorteen denean, ¿cer da gerthaturen? Cer icusiço den, nore erran dezake? Ai nere Jaungoicoa, zue bakharric dakizu, eta ez berteece, noiz eta nola izanen den munduaren urratzapena. Ordu lazgarri hekietan, alde orotaric goseteac, izurriteac, gerlateac, lur-ikharac eta heriotceac, hestura gaitzac eta eximendu ihargarriac. Eta horiee akhabantzaco azafraldien abiadurac baicic ez dira. Azkenean, haicee bumbada icigarrien artean, Jaincoaren hasarreduraco su bici zorrotzac, diren gizon, abere eta bertee gauza gucīac erre eta haux helteera bihurturen ditu.

Eman dezagun, munduaren aldarte icigarri hunen erdian, bakharric bici gelditu zarela; eta estanta dohacabe horretan icusirie, erraiten diozula: Oi zorigaitcezo mundua! Zu zare bada Adamen semeac zoraraci eta enganatu ditutzuna? Zugatic hambat gudu, hauci, borroca, hasarrego; zugatic hambat armada eltchatu dira, hambat heriotce egin? Non dira orai, cer egin dira errege handiac? Hambat nekhe eta galmenten erdian manateen zuten aintindariac? Non dira aberax eta botheredun, zure ontasunac gozatu dituztenac? Non dira diru-goseac moltzatu dituen urhe eta cilharrac? Non dira dorre gorac eta jauregiac, baratee eder eta loretegiac? Non dira maina guriac, axegin erhoac, hambat gozacari sukhar handirckin bilhateen cirenac?

Ai nola guciac haux bihurtu eta khea bezala sunxitu eta hondatu diren! Er-

rana da errege handi bat nigarrari eman cela orhoituric bere armada ederra, urthe gutirie barrenean ez-deusetara itzuliren citzaiola: eta orai icustez munduco armada, gizon eta gauza prezatu guciac, azkeneco gaztigu paregabe hunetan hondatuac, nori etzaio estalico bihotza eta minez erdiratuco? Bainan nere bihotceco estaldura eta nigarrac izan beitez nere hobenen gainean! Munduaren azken desmasiac icusiz geroz, cer dire lurreco ospeac eta ontasunac? Ah! guciac escuan banauzea-ere, direnac oinpera egotci behar nituzke. Deus-guti da nic dagocadan gucia, eta halere, (oi zorigaitza!) aphur horren uzteco, bihotzac ez-nau laguntcen. Eta ez-deuskeria horren-gatic hambat gaizki, hambat damu Jaincoari diotzat egin.

Cer da ur tanta bat ixaso guciaren aldean? Cer da lur pocica-bat, lur guciari begiratu-eta? Nic ditudan, eta bici gu-

cian izan detzazkedan ohore, estimu eta ontasunac, errege gucien bothere, ohore eta aberastasunekin ¿cer dute cer icusi? Bada mundu hau bere izaite guciekin, dakizunez, haux poci-bat baicic ez-balinbada, eta estimu hori badu mereci, nola nere bihotza hunen gauza aphurrari iratchikitcen eta josten da? Nola nabila hain grinaxuki ez-deuskeria horren ondotic? Nola nere indarrac higatcen ditut ez-deuskeria hori eseuratu behar rez? Eta nola ezartcen dut ascotan nere arima bere galpeneco mentan? Oi zoro keria ren handia!

Huna non Jaincoaren suac munduaz egin duen haux meta handi-bat. Zato, nere arima, meta horretan bilha zazu zuri hambat nekhe gosta ceraszkitzun ontasunac. Icusazu non diren zure aintecinecoec utci izan cerotzuten etheca, zure ondocoentzat alchatu izan cindue-na, zure axeginetaco lekhuac, zuc ge-

hienic lakhet cintuen tokia. Icusazu, begira zazu heia gainazpicadura ikhara-garri horretan cer aurkhituren duzun. Guacia heraux eginac dagode. Escuan haux pusca-bat har-ezazu. Hori, behar-bada, lehen khoro-bat cen. Non da haren edertasuna? Behar-bada makhila bat cen. Non da haren larderia? Behar-bada nescatcha eder-bat cen. Non da haren berregintasuna? Ai gucia ilhauna, haicea, huxa, eta hauxa! Eta izan-othedaiteke cristauric hain guti-atzarriric, non Jaincoaren bethiereco ontasuna eta edertasuna, gauza ez-deus iragancor horiengatic galdu nahico duenic? Ai eta hoietaric bat izatu naiz ni; gauza erphil horientzat, Jaincoaren legea osticatu dudana. Oh ceinen ixi izatu naicen! Jauna! Jauna! Hau ongi ezagut dezadandzat, indazu othoi zure argia: horrela zuganic, oi nere on gucia, behinere ez-nadien urrunt. Halabiz.

Bigarren icuspena.

Guciac Jaungoicoaren judiciora deitcen gaituen turuta loxagarria, nere beharrietara helteen da. Jaun done Jeronimo bat, mortuan zagoelarie barurean, penitencian, othoitcean eta nigarretan, turuta horree bihotceco ikhara ematen ceroen. Ai eta ni bada! nola loxatcen ez-naiz ni, hambat gaizki penitencia-gabeco soinean egartcen ditudana? Elitcetaco pilarrie sendoenac, turuta hau entzun - eta dardaratcen dire. Eta ni, hambat ikharateco aria dudana, so eta gor nago! Oi bihotz edo-eein tentacioneren haiceac ceramatzana, nola hilotza gelditcen etzare, dei hau entzute-arekin : *Pitz zaizte, hilac, jaiki zaizte eta zatozte judiciora!* Jaun guciz botherexuaren dei hunec, cer ikhara emanen darot orduan! Nola ihardexico diot? Nola abiatuco naiz jaikitcera? Nondic jlkhico naiz?

Ai nere bekhatuei begiratecen badiotet, ifernuan izanen naiz, eta handie naiz ethorriren. Bada, hara nere burua, hambat aldiz ambildu izan dut. Handie arima ataraco da gorphutzaren bilha, harekin bihurtceco bien estiretara. Horbitie jaikiren naiz, ororen aintecinean acusatua, juiatua eta condenatua izateco bertce gaichtagin guciekin. Jaikiren naiz, erreparu-gabeco eta eternitateco condenamenduaren aditceco.

Hau gucia, bekhatu mortal bacotchaz merecitua dut, eta planta hunetan hiltcen banaiz, hola-hola izanen da. Nola bada hambat urthez horrela bici izatu naiz? Nola hain errezki bekhatura bihurtu naiz? Nola damu minez, bihotceco nigarrez eta egiazco penitenciaz ez ditut oraino borratu nere gaizki-eginac?

Oi arima nerea, nahi ez-baduzu, munduaren akhabantzan, judicioco turutac loxa gorrian eman etceraitzan, orai-

danic emozu, haren deiari beharria, oraidanic begira zakiozco. *Hilac, jaiki!* *judiciora zatozte!* Bekhatu dorphean ehortcia bazagode; heriotce horretarie, phitz zaitecen manatcen darotzu. Hilen erara, Jaincoaren deici gor balinbazagode, tontodura gaitz horretarie atzar zaitecen manatcen darotzu. Hainbertce dembora bada, zure bicitce makhurra zucent dezazun erraiten darotzula: zure bihotz-inguruan oihuz dago, bekhatuaren galbidetic eta urhax gaichto horietarie ihes-egin dezazula. Deihadarca badagokizu eta argia dakhar zure barrenera. Zure lagunaren helcaitcean, eta bertce adiskide edo ezagunen ustegabeco heriotcean argitcen zaitu. Eta hori begiz icusi, eta ixu zaude! Haren oihua entzun, eta bethi gor eta lotan zaude. Bada herriz-ere dio: *Jaiki! zure juicioa zu-baitan barrera sar zazu!*

Ai nere Jaincoa! Eta cembat zue, ni

pitzaraci eta jaikiaraci beharrez, egin duzun! Eta ni lotan, ceinen harritu eta sortua egotu naicen! Cembatetan bihotceco ikharaldiez, nahigabeez, liburu onez, predicarien mihiz deithu ez-nauzu? Eta gucien-gatic, ni zure fagoreez ez-acholati! Jauna, cer cihoakizun bada ni galduric-ere? Ni ez-condenatcean, cer probetchu cindukeen zue? Ni cer naiz bada, nitaz hambat artha hartceco? Ai Jauna, handia da nitaz izan duzun misericordia, eta hainitz handi loxagarria nere esker gaichto ixusia. Ezagutcen dut orai, sentitcen eta aithortcen dut. Hargatic heda dizadazu escua jaiki nadien bihotzoiki, eta zure judicioco beldur sainduan, khordocatu-gabe egon nadien-tzat. *Amen.*

Hirugarren icuspenna.

Azken judicioco turutac bere deja helteen duenean munduaren bi bazterre-

tara, arima saindu-bat jauxico da cerutic, et arima condenatu bat ifernutic iganen da. Orducoz bien gorputzac ilkhiaç izanen dira lurretic. Ai bainan, ceinen guti elcar-iduriac! Arima sainduac, bere gorputza aurkhitu bezain sarri, eraginen du iguzkia bera baino argiago eta ederrago, dena dirdira ospexu batez izarniarazten duela. Eta bere aingeru beiraleac erranen dio : *Zato, arima dohaxua, gorphutz eder hunetan sar zaite*. Hau berthuteetan zure lagun ona izan da. Haukiec dira begiac, lurrera begira zaudenac, gaitzbidezco edo cilhegi etciren gauzac ez-icustea-gatic. Haukiec dira ezpainac, nihoren gaizkiric erraiteco edo damu egiteco ideki izan ez-direnac. Haukiec dira beharriac, marmara tzar eta hitz gaichtoei herxiac egotu izan direnac. Hau da burua, asmu sainduac harteen cituena. Oin haukiec Elizara eta egintza onetara erabilteen cintuzten.

Huna escu benedicatu behar gaichoari amoina-emaile cirenac. Hau da gorphutza, bere mendean, barurean eta Jaincoaren araberraco lanetan higatu duzuna.

Gauza horieç gogorrac ciren orduan; oi bainan ceinen gozoac izanen diren eternitate gucian! Oi zorionezco begia, ceruetaco edertasunac icusi behar ditzuna! O beharri dohaxua, Aingeru eta cerutar gucien musicac entzun behar ditzuna! Oi ezpain dohaxuac, Jaincoaren laudorioac eta ospeac cantatu behar ditzutzuena! Oi gorphutz zorionecoa, lurreco axegin labur eta erdeinagarrien orde, ceruco gozo betheen erdian bethi gozatcen egon behar zarena! Zato, arima saindua, laster egiozu zure gorphutziari, bat-tasun hestu batean iratchie zakizco.

Berchala arima sartcen da bere etche berreginean, eta argi eder gozoz bethe-

teen du, iguzkiac hedoi bat arraxean ar-
gitcen eta edertcen duen bezala. Gor-
phutzac ihardesten du arima, mirailac
iguzkiaren argia ihardesten duen bezala.

Langarren icuspena.

Ai bainan arima condenatu batec, ai
ceinen ixusi, icigarri, bere gorphutza
duen atzamanen! Ceinen nascagarria!
Bere bekhatu guciataric ixusiena egin
izan zuen tokian atzamanen du behar-
bada. Icusi, eta errabiaturen da, eta
sephaz betheric erranen dio: Ai nere
zorigaichtocoa! hi haiz nere hondagar-
ria; hi haiz gorphutz galdu ceina-gatic
egin izan baitiat hambat bekhatu! Cer!
presondegi beltz horretan sarthu behar
baitut! Cer! hobi ustel ihargarri horre-
tan izan behar baita nere eternitate guci
bateco egoitza! Oh gorphutz madari-
catu, nere zorigaitz gucién eragilea!

Ai hor harturicaco bozcuntza labur eta
axegin lohiac, ceinen garasti gostateen
ceraizkidan orai! Cer! icigarri beltz
horri axegin egiteco, ceruco gozoac
galdu ditudala! ifernuco estirac irabaci
ditudala! bethico condenatua naicela!

Oh! mundura hihurteeco banintz,
nola trata nezakeen gorphutz hori!
Abere-bat bezala hez nezake; gathibu-
bat bezala burdinazta nezake. Gogoeta
tzarrei bideric ez-uzteco, begi horiee,
behar balitz, iraz niotzoke. Urhax gaich-
toctaric begirateeco, oinac ebaki nio-
tzoke. Mortuetaco penitent guciec baino
gogorkiango hilaraz edo mortifica nezake.
Iracax niozoke nola behar duen bici.
Ai bainan, nereac egin du, erreparu-
bideric ez-da! Gorphutz horri, adiski-
deari bezala nahi nioen, eta orai, eta be-
thico nere exairic herratuena izanen da.
Barur-bat horri ez-jasanaraztea-gatic,
zakhur hamicatuen ifernuco gosea eter-
8***

nitate gucian egarri beharco dut. Ceren ez - acholkeriaz meza - bat galdu dudán, loxaz herrestaca Juie hasarrearen tribunalera agertu behar dut. Oh ceinen errechki hau erremedia nezakeen! Oh ceinen gozoa laitekeen orai orduco penitencia!

Horren gáinean, debruac errabian, marrumaz hasten dira : *Cer dituc justa horiec, arima madaricatuá?* Hau duc hau hire gorphutza, hire bicio tzarrec hiretzat egin izan duten etchea eta egonlekhuá. Hau ixusia balin-bada-ere, ici-garriagoac cituken oraino hic hor eginiecaco bekhatu lohiac. Sar hadi, ordu gaichtoan hiretzat, sar hadi lehengo hire axeginetaco lekhu horretan. Egun eta be-thico estiretan, hori dukec hire laguna.

Orduan arima gorphutcean sartu, eta ifernueo su-garrac, berun urthua bezala, barrene gucira hedaturen ceraitzo. Garra eta pindarrac abiatu ren ceraitzo be-

giataric, ahotic, beharrietaric. Suge hasarre batzu iduri, debruac alde orotaric lothuren ceraitzo, eta bilhurrez josirie, ja pairatcen duen sententciaren aditceera eramanen dute.

Ai arima galdu, hau iracurteen edo entzuten duzuna! Zure zorigaitcean bekhatuan bazaude, nola cerurainoco deihadarrekin misericordia escatcen ezduzu? Zure gal-menta icusi, eta nola harritua gelditcen etzare? Ai nere Jaincoa! ¿gaitz horiec guciac nere gainera ethor-otho daizteke? Bai, eta asco aldiz merecituac nituen. Eta erremedio-gabe, horietan egonen nintzan jadanic, baldin zue, Jauna, begiratu ez-baninduzu. Cer da bada hau? Hau cer da? Nola Jainco onaren legea dorpheegitzat utciren dut? Nola nere lehia gaichtoei ukho egitea, gauza gogorregia idurituren cerait? Nola erretirantzari, othoitzari, ichiltasunari, penitenciarí ematen ez-naiz? Horiec,

oinhae hekien aldean, cer dira? Bihotz, beraz! bihotz! eta gorphutz galgarri hau, orai-beretic hezten, zathitcen eta Jaunaren chedetara erakhartcen abia nadiela. Eta hori, asturugaitz hekietarie begirateeco, boztarioz egin dezadala. Orduan nahico dudana, dezadan orai egin.

Bortzgarren icuspenna.

Orai arteo erran diren dohacabetasunez gainera, handiagoric izanen da? Ai eta cembatez handiago eta harrigarriagoac! Gucien Juie soberanoa agerturen da hedoi baten gainean. Han izanen ditu, gu salbatea-gatic hartu dituen zauriac eta gurutcea. Oi zauri, oi amodio, nie hain guti prezatuac! Oi salbamenduco gurutce, nie gaizki ezagutu eta guti bilhatua! Zuc izan behar cinduen nere begiralea, eta orai nere condenatzaile izanen zare. Hemen da aldarte icigarri bat.

Cristoc aingeruei manatuco diote, onac gaichtoetarie berez detzatela. Eta bada, gaichtoen arteco izatu naiz ni, eta huna cer iragaiten den. Gucien erditie, buila handirekin ataratcen dituzte Jesu-Cristo acusatu, condenatu eta hil izan zuten Juduac. Bekhatorezco bertce oste ikharagarri batekin esker-aldean ezartcen dituzte. Eta horiekin ni-ere Juie garratzaren aintainera neramate. Nere garrasien parerie ez-da. Bainan nere bekhatuen meta icigarria icusi-eta, loxatua eta harritua gelditcen naiz. Judas traidorea debruce herrestan dakharte: acusatcen dute nola Jesus, bere nausia, hogoi eta hamar otchinetan saldu izan duen. Oihu eta orroa gehiago egiten dute nere aldian, ceren nie, ez behin, bainan ascotan eta merkeago, aphur bateco axegin ilhauna-gatic, nausi bera saldu izan dudana. Judu ixuac acusatcen dituzte, ceren Jesus baino Barrabas ge-

hiago estimatu izan duten. Eta hemen nere contra marrumaz abiatcen dira, diotelaric: Hunec, Jauna, ez deusentzat iduki zaitu; eta zuri baino, zure exaiei nahiago izan du jarraiki. Jesu-Cristoren contraco burlagileac acusatcen dituzte. Eta berehala nere contra bihurtcen dira, erraiten dutelaric: Hunec-ere zure lege, fede eta sacramenduez, bere sacrilioz burla egin izan du. Burreu beltz, Cristo gurutcean itzatu zutenac acusatcen dituzte. Eta indar handiagoz nere contra oihu egiten dute: Hunec bazakien, Jauna, apostoluaren errana, *bekhatu mortal bakhotchac berrian gurutceficatcen cintuela*; eta halaric-ere, errechtasunekin eta ascotan bekhatu handiac egin izan ditu, zakielaric ongi zu bere Jaincoa cintuela eta bere Juie izanen-ere cintuela. Sinhesten zuen, bera salbatcea - gatic odola eta bicia eman izan cintuela; bainan zure odol sacratua ez-du abere ba-

tena baino gehiago estimatu. Horra huren ezagutza. Judu eta lege - gabeac baino hobendunago da; gaztigu handiagoa du mereci. Horiec etzakiten, cerorrec erran bezala, etzakiten cer hari ciren: bainan hunec bai; bazakien zu bere Jainco, bere Erosle, bere Juiea damuztatcen cintuela. Ifernuco bazca hau, madaricatu horien lagun izan da; horiekin bethor ifernuco lecera.

Selgarren icuspena.

Ai nere Jesus ona, orduan cer erranen dut nic? Nora abia barkhamendu eske? Bainan ez-da gehiago muga. Ama Birjinaren gerizara iltes eginen - othe dut? Bainan Andre onaren urricalmenduen ordua iragan cen. Nere aingeru beiralearen aldera itzulico - othe naiz? Bainan hori bera nere bicitcearen lekhuco izatu da, eta nere salatzaile bidezcoa izanen da. Guiciac nere contra!

Cer erran? cer egin? Oi nere dohaacaitza!
Oi ondico ecinbertcecoa!

Ai Jauna, eragotz daizkidatzu gainera munduan daiztekeen gaitz eta zorigaitz guciac, bainan erreparu-gabeco azken dohaabetasun hunetarie begira nezazu.

Eta cer idurituco cerait, ordu hartan ieusten dudanean aingeruec, saildu handien artera escutic deramatela escale gaizo-bat, nie lehenago nardatuki eta erdeinurekin bazterrera utci izan dudana? Ai eta gure bien izateac nola diren mudatuac! Nie, puscaz jauntzia celacotz, begirateen ez-nioen orduan : eta orai berac burua itzultcen du ez-ieusteco nere bekhatuen zolda beltza. Nie cirteil-tzat nagocan eta nere sehien artera hartuco ez-nuen; eta orai, zorion handitan, ceruco buruzagien artean ohoratua da; eta ni, munduco giza tzar, gaichtagin eta cirteil gucien erdian, labe gorrituan nago.

Ai eta cein da bertce hau, sailduen artean iguzki baten pare agertcen dena? Hulacoa iduri du, nere lagun eta adis-kide izana. Bai, eta hura ber-bera da. Nola bada? Urhax tzar beretan elcarrekin ibili ez-ginen? Bekhatuetan nere lagun etcen izatu? eta hulaco gaizkia berac eragin etcerotan? Bai, egia da. Bainan gero guciez penitencia egin izan zuen. Mundua utci, eta erretirantz hartu izan zuen, eta bicitec saildu batean higatu izan cen. Eta horra nolaco khoro ederra dagocan buruan! Eta horra nola bozten den sailduen erdian!

Bainan ni bekhatu lohietan bi begietaraino sarthuric, Jaincoaren deiei bethi behatriac tapatuz, nere lehia tzarren asetcen ibili izatu naiz, judicioco egun hau behinere ethorri behar ez-balitz bezala. Eta nola bici, hala bil. Ai nere dohaabea! Beraz, egiaren bidea bazterrera utci, eta erremedio-gabe bethico galdtu naiz!

Bada, hori da bekhatore gogortua igurikitzen duen akhabantza eta bethi iraunen duten oinhaceen hastapena. Bainan neretzat oraino bada erreparu gucien bidea. Certan nago bada? Cergatic ez-naiz Jaincoaren cerbitzuari kharxuki lotcen? Hea beraz! nohan Jaincoac berac deitzen naucen bidetic; utz detzadan munduco gauzac; eta nekhe eta arrantteen erditic balinbadere, azken judicioco dohacabetasunetarie begira nadiela.

Zazpigarren icuspena.

Azken judicioa da biciteetic eta eternitateraco iragaitza. Nibor, nibor ecin itzur theca lazgarri hari! Icus dezagun beraz cer izanen den hura.

Ekharteen dute ongien eta gaizkien liburua; idekitcen dute Jaunaren aintcinean, eta agertcen dituzte gucien egin-

tzac. Juie soberanoac oro badakizki; bainan mundu guciac entzun behar ditu. Ascoc behar bada saindutzat eta beren adiskidetzat cinerozcaten, noiz-eta-ere zu Jaincoaren exai-bat eta gizonen aldera traidore bat baicic ez-baitcinen. Ai ixu zoroa! Uste cinduen menturaz zure gezur eta maula tzarrac bethicotzat gordeac cintuela, Orai, direnac egun-argitara, ororen aintcinean agertcen dira. Cer alalgea, cer laidoa, cer damua, cofesor bati beharrira erraiteco herabe nintcen ixuskeriac, mundu guciaren aintcinean agertcea! Hori icustea baino nahiago laiteke mendiee azpian hartcea. Cergatic bada, egin dut orai, gero hambat axecabe emanen darotana?

Oro jakinen dira. Jaunaren eta mundu guciaren aintcinean agertceco on ez-den gauzaric, ez-dut beraz gaugeroz egin behar; eta oraidinocoez, egiazco penitencia egitea badohakit, eror ez-nadien-

tzat egun batez ahalkerietan eta bethico dohaicitcean. Hortaracoz, arrax guciz begiztatu behar dut egun iragana; nere gogoeta, solas eta egintzac ikhertu, Jaunaren tribunal - aintecinean banintz bezala, aingeru eta sainduac lekhuco balire bezala. Hola, gauza guciac ongi bahatcen badira, cembat gure gogaracoac direnac, Cristoren desgogaraco izanen diren ! Khen beraz hori gucia ; khen, dela guti, dela hainitz, ceren Jaincoac nahi ez-duen. Makhurrei erremedia ; ehede sendoagoac har, Jaunaren arabera bicitceco eta hari gaizki dohaconic ez-egiteco.

Azken urhaxean ethorrico da bethico sententcia, prestuen onetan eta gaichtaginen caltetan. Ai cer izanen da nitaz ? Nere egintcen arabera, orai nahi dudan sententcia, orduan segura izanen dut. Cerua eta ifernua biac escuco ditut orai. Niri hautatcea. Ongi nahi badut *ongi*,

gaizki nahi badut *gaizki*, neronen arabera izanen naiz juiatua.

Juie soberanoa misericordiazco obrei begiraturen da. Hasteco, escuinetic dagoden justu eta sainduac, begitharte amodioz bethe batekin eta bere benedictione guciarekin, cerura deithuren ditu, eta sententcia boztariagarria emanen daroe, ceren misericordiazco obra onasco, haren legearen arabera egin izan dituzten. Gero, ezkerrera bihurtu-eta, gaichtoei bere hasarre eta madaricione guciarekin, condenamenduco sententcia emanen daroe, ceren haren legearen araberaco misericordiazco obraric egin ez-duten; eta debru guciackien hondatuco dira bethico. Eta onac, ospe handiren erdian, iganen dira ceru gainera; eta gaichtoac erorico ifernueo sutegi icigarrietara.

Ai Jauna ! orai bethorzte nigana oin-haceac, bethico hekietarie begira na-

dientzat! Bethor zure argia; bethorzte zure gracia, penitencia, bicitce berria. Egin dezadala hil-arteraino zure gogara sailduaren arabera, gero bethi zu lauda zaitzadan ceruco ospean, *Amen.*

AZKEN SQLASA.

Ai nere Jaincoa! cembat urthe du lurrean naicela bici, et guciac egun bat hezala dire iragan, eta deus-guti dut egin zure ceru dohaxura heltceco. Oraidino bici izatu naiz biciac bethi iraun behar balu bezala, eta ez-naiz hambat orhoitu ez-naicela iragaitzaz baicie lurrean. Bilhatu ditut axeginkeriae, iduri hekietan zagoela zorion osoa. Eta bethi, egun oroz, urlhax batez hurbilago heriotectic, oren guciz nere bici dohacabearen galmentan, eta ni halere ahantcia nere zoramenduetan, ardura guti idukiz nere azken helburuaz. Ai Jauna! ez bedi neretzat alferretan izan ichuria zure odol sacratua! Urricalmendu izan zazu nere

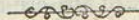
izpiritu ahul lurtiarraz. Jesus Jainco
ona, agertcen natzaitzu bihotz hago-
randu batekin. Nitaz pietate izan zazu
nere azken orenean. Herioaren azta-
parra nere gorphutzaren gainera heda-
tzen denean, nere begi iraganac, ilhun-
duac eta nahasiac, zure gurutceari ema-
ten diotzadanean, urricai zaite nitaz.
Nere espain hormatuec deitecen dute-
nean zure *Icen* saildua, ez dizadazula
ukha zure laguntza. Nere beharri ton-
totuec entzunen dutenean azken aldicoz
zure ministroen boza, jauxaraz zazu
zure gracia nere gainera. Nere bihotz
herbala, heriotceac harritua, abiatcen
denean bere azken nigarren ichurteen,
emozu bere bekhatuen damu minaren he-
zadura. Azken aldicoz besareaturen du-
danean zure gurutce adoragarria, onhex
zazu nere egintza zure amodio guciz-
coan. Nere ahalguciac, cceztatcen dire-
nean, nere inguruco jendeac laztuac

egonen direnean nere azken haxari be-
gira, igor diezadatzu zure aingeruac la-
guntzara. Nere arima ezpain hegira
ethorric, uzten duenean nere lurrezco
lohia zurphildua eta hormatua, onerix
zazu zure aintcinean; ez-dezozula gorde
zure begitarte adoragarria eta lekhu
emozu zure hautexien artean.

Oi Jauna, bihotz nekhatu eta nahiga-
beztatu gucien iheslecuia, zuri egiten
darotzut hela: nigatic oinhacezco eta
axecabezco ixaso uher batean izatu zare
mainhatua. Orhoit bekizu amodio ecin-
bertcezc hura, onhex zazu nere hobe-
nen damu egiazcoia eta senda zaitzu nere
arimaco zauriac.

OI JESUS, HEL BENEDI ZUGANA.

HALABIZ!

**AMA BIRJINAREN
BIHOTZARI GOMENDIOA.**

Oi Birjina Maria! Ama guciz maitea, guciz ezta, guciz amulxua. Idec diezadazu zure bihotza, eta horren barrenean onhex nezazu eta lekhu egin zure cerbitzari jarraikien artean. Gozaraz diezadazu bihotz sacratu horren gozoa; dastaraz diezadazu hortarie ilkhiteen den bakezco, urricalmenduzco eta amodiozco ithur-ura. Hunen handi, hunen saindu, hunen maithagarri, hunen ospagarri egin ceraituen Jaincoaren bortherea gorensten iracax diezadazu.

Oi Maria, zure bihotza graciuzco dohainez aberastua da. Begira zozu nerearen erromeseriari, eta urricalki bekizu, eta ardiex zozu gracia berean parte.

Oi Maria, zure bihotza izatu da aphaalguratasunez bethea, eta orai izarniatcen du iguzki batez bezala ceru gorenataric. Iracax diezadazu niri-ere aphaalgura izaten, hix zatzu ni-baithan munduco argidura gezurrezcoac, argizatzu lurreco

itzalpe galgarriac, eta ardiex diezadazu ceruco ospe zoragarriaco sartcea.

Oi Maria, zure bihotzetic jausten da axecabez hiratuac daudecinen gainera gantzadura guciz gozagarria. Indazu othoi niri-ere nere nahigabeen egartceco ahala, ardiex dezadantzat egun batez zure oinetan gozateca Jaunaren gucizco bakeaz.

Oi Maria, zure bihotz amodioz betheac agintcen darotzu laguntza ematea bekharos dohacabeari. Huna ni-ere non nagoen zuri ahuzpez. Heda diezadazu zure escu lagungarria eta goitiaz ne-zazu nere galpeneco leccetic.

Oi Maria, zure bihotza khaldan dago Jaincoaren alderaco suaz. Bero zazu nere barrene hormatua-ere, eta egizu erre nadien Jaunaren alderaco kharrez.

Oi Maria, zure bihotza caritatez dago gaingitua. Hil zatzu ni-baithaco sumindura uherrac. Egizu maitha detzadan nic-ere nere anaia guciac, ceren Jaunac ez-baitu gal dadien nahico hambat amodio dakharkeen norhabea.

Oi Maria, zure bihotza bethi jarraiki izatu da ceruco graciari. Borthitz zazu

nere arima-ere exai gaichtoaren contra, jarraic nadientzat cerutic heldu ceraidan argiari eta egin dezadantzat khordocatu-gabe mundu hunetaco bidea.

Oi Maria, zure bihotza da gucizeo garbitasunaren egon-lekhua. Adiex dizadazu niri-ere nere lohitasunaren cha-hutceco indarra.

Oi Maria, zure bihotza ez-da Jaincoarentzat baicic bici izatu. Lagunt nezazu ni-ere lurreco gaucen higuintcen, Jesus, zure Seme maitea baicic gehiago ez-dezadan bilha.

Oi Maria, nere Andre maithatua, oraidanic eta bethicoz jartcen naiz zure bihotz amodio sainduz bethearen gomen-dioan. Zure haur batez bezala nitaz artha izan zazu othoi. Baztertcera noha lurreco zorokerietaric, zuri jarraikitceco zure Seme Jaunaren Pasione erdiragar-rico bidean. Hurbil zaite nigana; izan zaite neretzat nere urhax guciac bidatu-ren dituen ceruetaco izarra; eta nere azken oreña heltcen dencan, lohacar nadiela zure besoetan atzartceco zure-kin Jainco Jaunaren oinetan. Halabiz.

AURKHIBIDEA.

	PAG.
Iracurtzaileari	v
Meza Saindua	1
Bezperac	21
Hymnoac	30
Jaincoac certaraco egin izan zuen gizona	39
Berenez eta bere baithan cer den bekhatua	63
Jesus gurutzeficatuari bekhatorearen solasac	79
Bekhatua eta bere ondorea	99
Adam, gure aitaren bekhatua eta bere ondoreac	110
Nere bekhatuac	123

	Pag.
Ama Birjinari othoitza, ardiesteco bekhatuaren ezagutza osoa eta egiazco urrikia	141
Jesu-Cristo gure Jaunari othoitza, ardiesteco bicitce aldamera eta Jaunaren gogara egiteco gracia.	145
Aita eternalari othoitza, ardies- teco bide galdutic ilkitcea eta munduco zorokeriei ihes egitea	149
Hieriotcearen gainean	153
Demboraren gainean	179
Gorphutz hilaz	183
Bat - bederac jasanen duen juia- mendu berezaz	189
Ifernuaren gainean	215
Azken juicioaren gainean	249
Azken solasa	275
Ama Birjinaren bihotzari gomen- dioa	278